

Den Haag

Inwonersonderzoek 2017

Sociaal Domein

De gemeente Den Haag peilt jaarlijks de mening van inwoners over diverse maatschappelijke onderwerpen middels de Stadsenquête. Dit is een onderzoek onder een a-selecte steekproef van de Haagse bevolking van 16 jaar en ouder.

Voor u ligt de (deel)rapportage Sociaal Domein 2017.

De uitkomsten die in de rapportage worden gepresenteerd, zijn indicatief en moeten met zorg geïnterpreteerd worden. Met name waar het gaat om verschillen tussen 2016 en 2017. Sommige verschillen kunnen groot lijken maar zijn niet per se significant. Het is dan niet vast te stellen of een gevonden verschil toevallig is of wijst op een werkelijk verschil. Voor meer uitleg verwijzen we naar de 'Leeswijzer' aan het einde van deze rapportage.

1. [Integratie](#)
2. [Mantelzorg](#)
3. [Vrijwilligerswerk](#)
4. [Gezondheid en beperkingen](#)
5. [GGD](#)
6. [Huiselijk geweld](#)
7. [Jeugd](#)
8. [Sportdeelname](#)
9. [Zwembaden en sporthallen](#)
10. [Buurthuizen](#)
11. [Cultuurparticipatie](#)
12. [Financiële situatie](#)
13. [Kwaliteit van leven](#)
14. [Leeswijzer](#)

Inwonersonderzoek 2017

Integratie

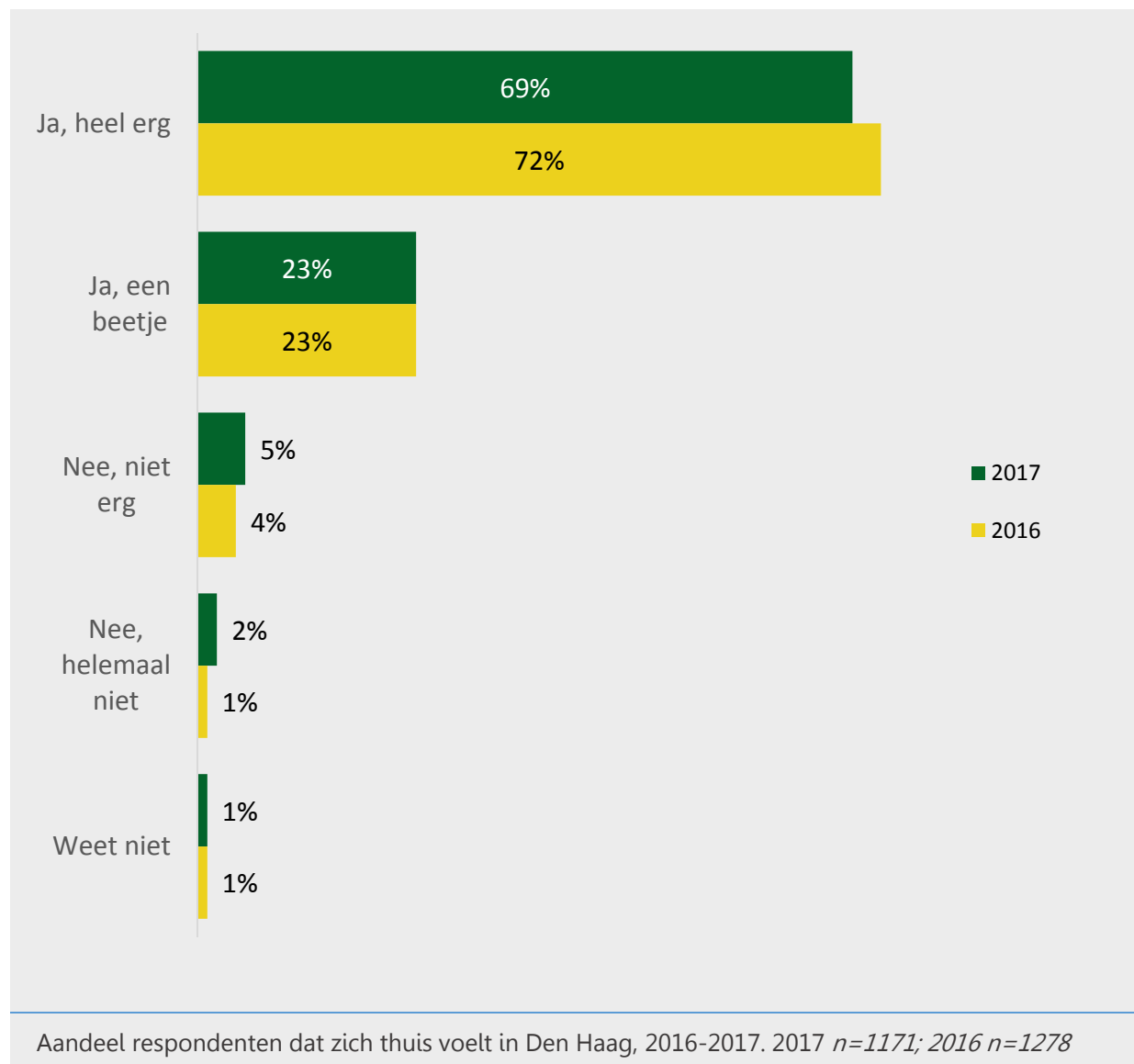
Bij dit onderdeel over integratie passeren uiteenlopende onderwerpen de revue. Het gaat daarbij onder andere om de omgang tussen verschillende bevolkingsgroepen in de buurt, geloofsovertuigingen, discriminatie en participatie.

- Het merendeel van de Hagenaars voelt zich wel thuis in Den Haag (heel erg thuis: 69%; een beetje: 23%).
- Zeven op de tien respondenten geven aan dat in hun buurt veel mensen met en zonder migratieachtergrond door elkaar wonen (71%) en 62% vindt dat buurtbewoners van verschillende afkomst goed met elkaar omgaan. Bewoners uit Loosduinen geven minder vaak dan gemiddeld aan dat verschillende bevolkingsgroepen in de buurt door elkaar wonen (43%) en ook dat buurtbewoners van verschillende afkomst goed met elkaar omgaan (54%).
- Van de respondenten met een geloofsovertuiging rekenen de meeste zichzelf tot het christendom (24%). Iets meer dan de helft van de respondenten heeft geen geloofsovertuiging (56%).
- Bijna twee op de tien respondenten is het afgelopen jaar wel eens uitgescholden of gediscrimineerd (18%). Dit gebeurde vooral op straat (13%), met name vanwege afkomst (34%).
- Zeven op de tien respondenten zijn lid van één of meer organisaties (70%). Eén op de drie is lid van een sportvereniging (34%), een kwart (ook) van een organisatie op het gebied van kunst of cultuur (24%) of een bewonersvereniging (24%). Hoger opgeleiden (76%) en respondenten uit Scheveningen (79%) zijn wat vaker lid van één of meer organisaties.
- Bijna één op de tien respondenten (7%) verricht als vrijwilliger speciale activiteiten op een school, een opleidingsinstituut of universiteit. Respondenten uit Haagse Hout (10%), Loosduinen (8%) en Escamp (7%) zijn vaker vrijwilliger, respondenten uit Scheveningen (3%) juist minder vaak.

Thuis voelen in Den Haag

Den Haag

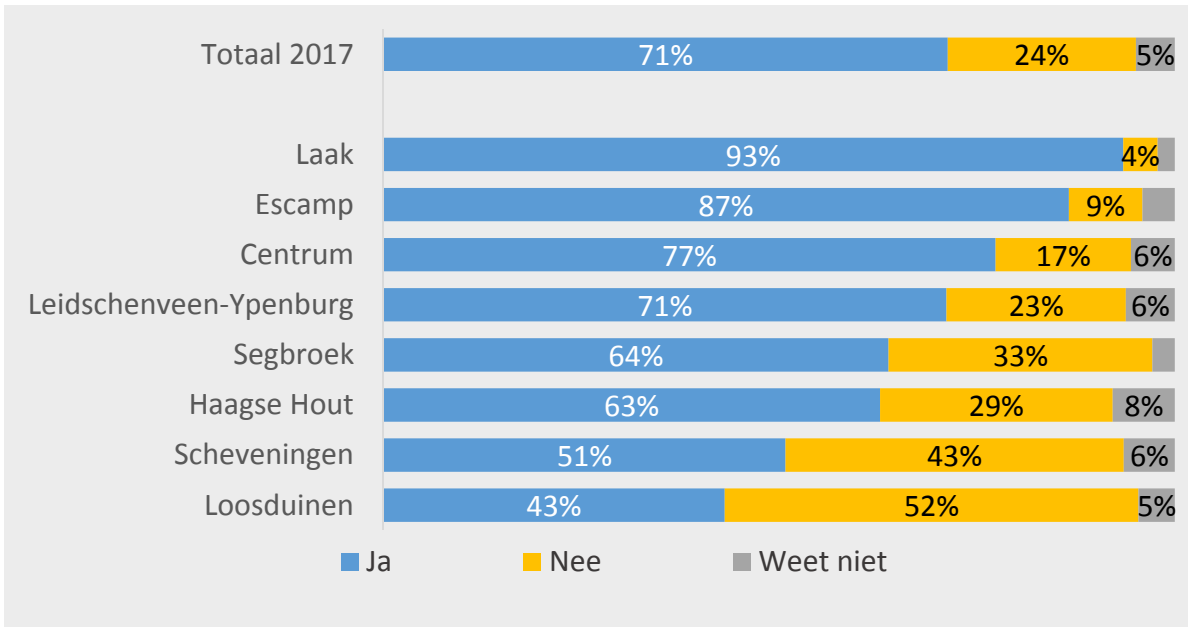
Twee op de drie (69%) respondenten voelen zich heel erg thuis in Den Haag en nog eens een kwart (23%) voelt zich 'een beetje' thuis in Den Haag. Een klein aandeel voelt zich hier niet erg (5%) of helemaal niet thuis (2%).

75-plussers (82%), bewoners uit Loosduinen (79%) en bewoners uit Segbroek (77%) voelen zich het meeste thuis. 16 tot en met 29-jarigen (7%), jonge 1- en 2-persoons-huishoudens (7%) en bewoners uit Escamp (9%) voelen zich wat vaker dan gemiddeld 'niet erg' thuis in Den Haag.

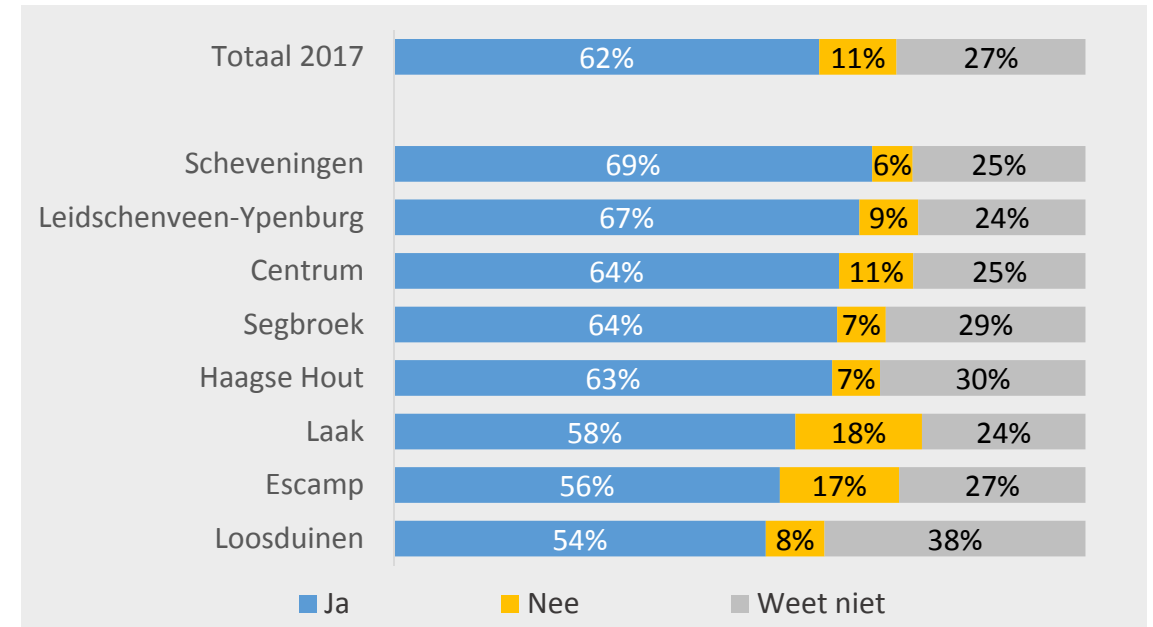
Over het algemeen is er in dit beeld het afgelopen jaar weinig veranderd. Lager opgeleiden voelen zich iets minder vaak 'heel erg' thuis in Den Haag (van 73% naar 64%).

Bevolkingsgroepen in de Haagse samenleving

Aandeel respondenten dat aangeeft dat er veel mensen met en zonder migratieachtergrond wonen, 2017. $n=1168$

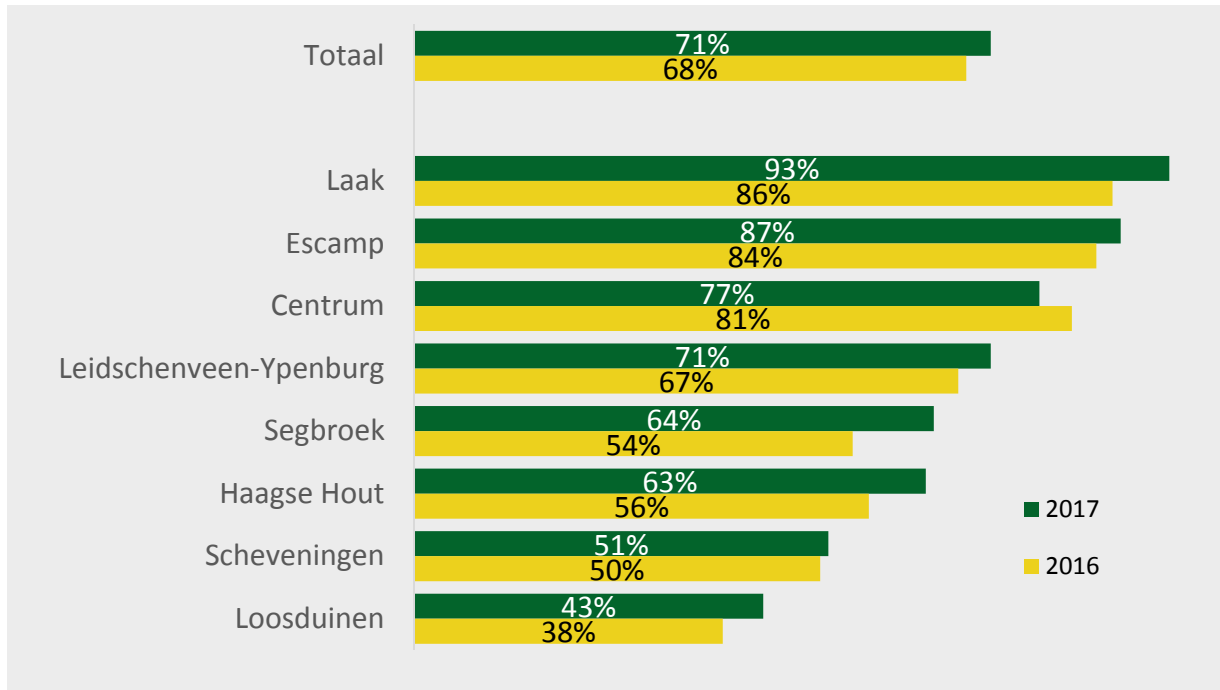

Aandeel respondenten dat de omgang van buurtbewoners met verschillende achtergronden goed vindt gaan, 2017. $n=1155$

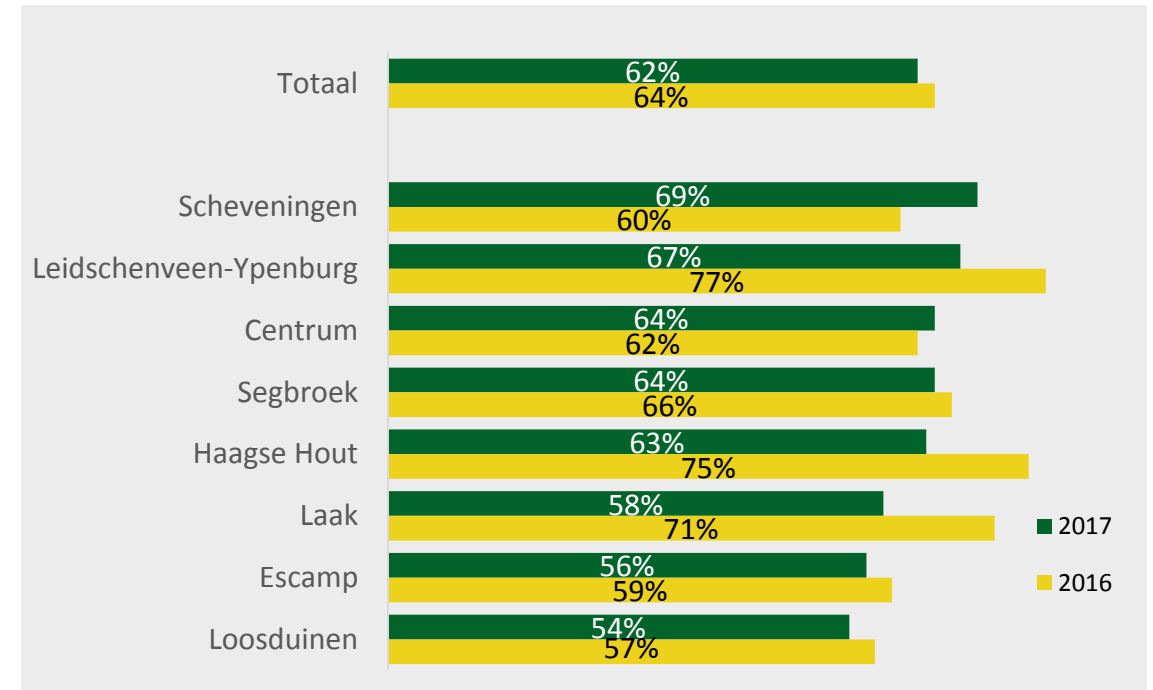
Zeven op de tien respondenten (71%) geven aan dat in hun buurt veel mensen met en zonder migratieachtergrond door elkaar wonen. Met name respondenten uit Laak (93%) en Escamp (87%) geven aan dat er veel mensen met en zonder migratieachtergrond bij elkaar in de buurt wonen. Ook inwoners van het Centrum geven dit meer dan gemiddeld aan (77%). Respondenten uit Loosduinen geven dit juist veel minder dan gemiddeld aan (43%).

Zes op de tien respondenten vinden dat buurtbewoners met verschillende achtergronden goed met elkaar omgaan (62%), 11% vindt dat dit niet het geval is. Respondenten uit Scheveningen (69%) en Leidschenveen-Ypenburg (67%) zijn het meest positief hierover. In Loosduinen is men hierover het minst te spreken (54%). In de wijken met de grootste mix van mensen met en zonder migratieachtergrond, zoals Laak en Escamp is ook het aandeel mensen dat negatief is over de omgang met buurtbewoners relatief groot (resp. 18% en 17%).

Bevolkingsgroepen in de Haagse samenleving

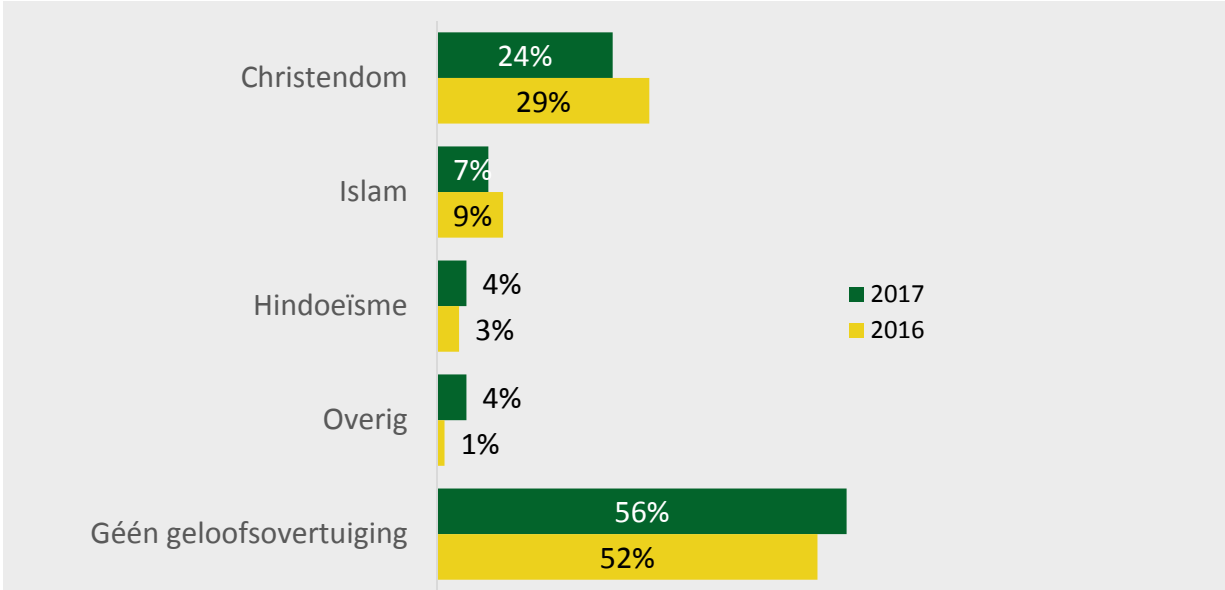
Aandeel respondenten per stadsdeel, dat aangeeft dat er veel mensen met en zonder migratieachtergrond wonen, 2016-2017. 2017 n=1168; 2016 n=1278

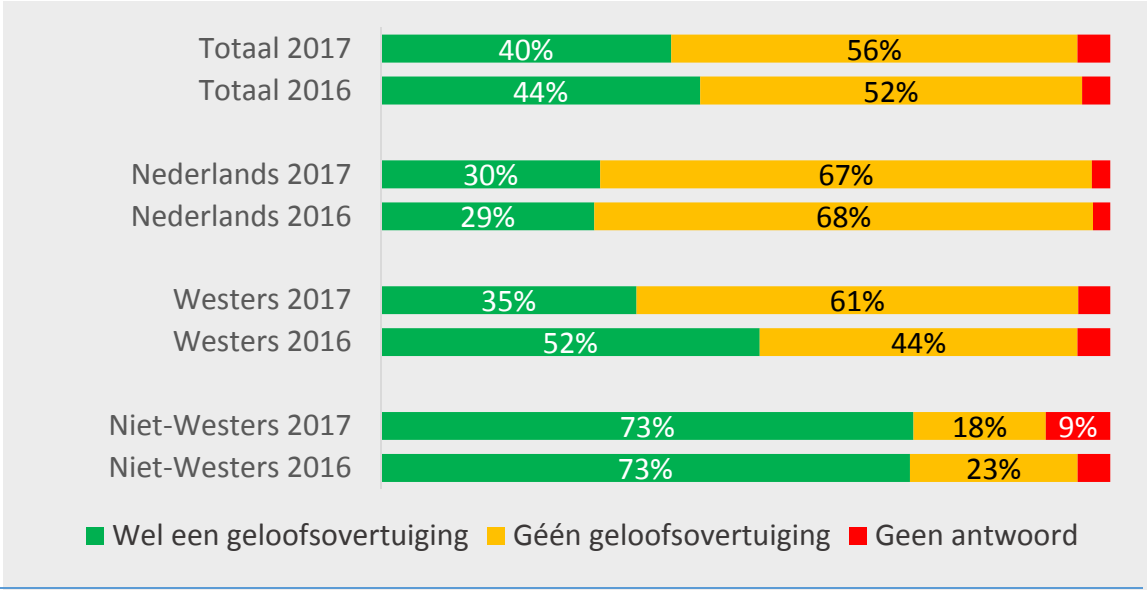
Aandeel respondenten dat de omgang van buurtbewoners met verschillende achtergronden goed vindt gaan, 2016-2017. 2017 n=1155; 2016 n=1277

Vergeleken met 2016 (68%) vinden meer bewoners (71%) dat er mensen met verschillende achtergronden door elkaar wonen. Vooral mannen (van 67% naar 74%), jongeren tot 30 jaar (van 70% naar 75%) en middelbaar opgeleiden (van 66% naar 76%) vinden vaker dat dit voorkomt. De toename zit vooral in Laak, Segbroek en Haagse Hout en in mindere mate in Loosduinen, Escamp en Leidschenveen-Ypenburg.

Het aandeel bewoners, dat de omgang van buurtbewoners met verschillende achtergronden goed vindt gaan (62%), is een fractie lager dan in 2016 (64%). Vooral mannen (van 66% naar 61%), 30 tot 45-jarigen (van 70% naar 65%) en gezinnen met kinderen (van 73% naar 67%) denken dat het minder goed gaat. Dit speelt vooral in Laak, Haagse Hout en Leidschenveen-Ypenburg.

Aandeel respondenten per geloofsovertuiging, 2016-2017. 2017 n=1169; 2016 n=1283

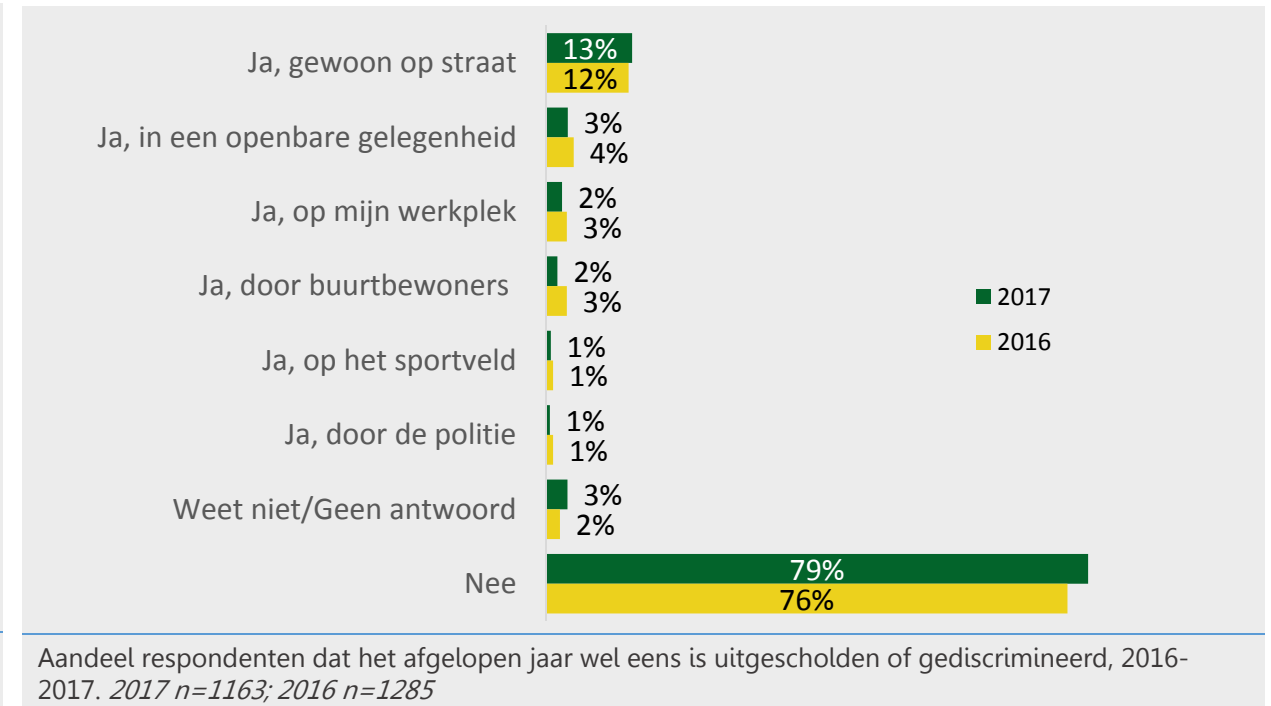
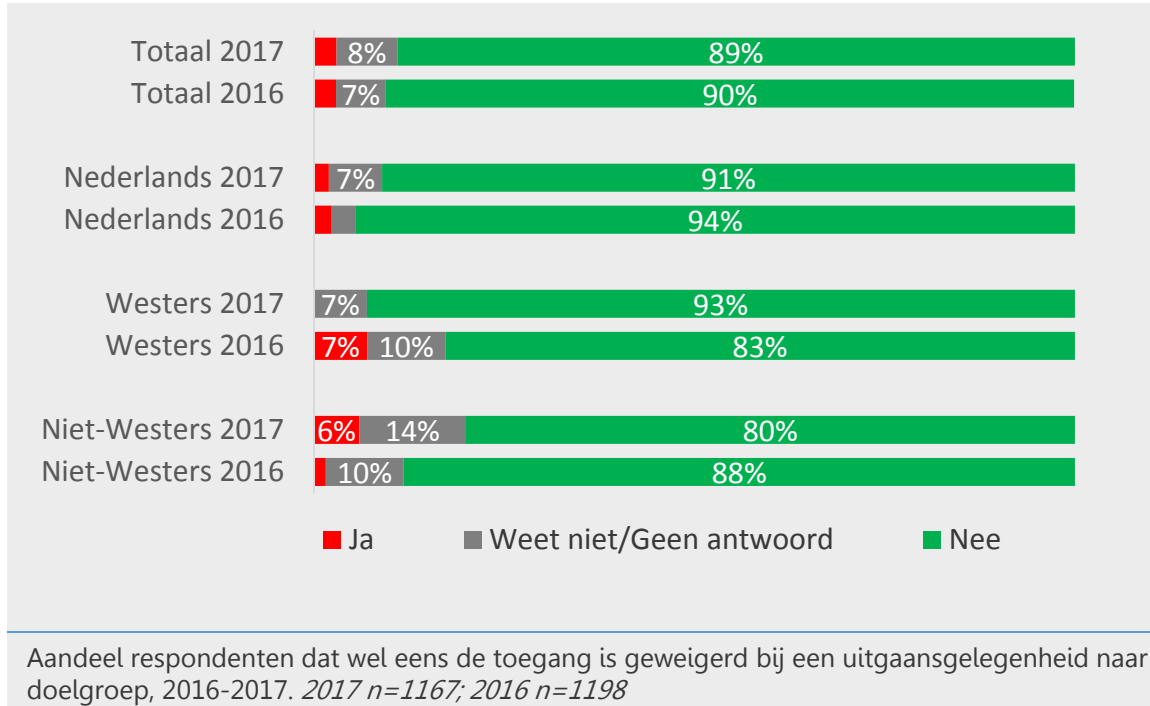

Aandeel respondenten van verschillende doelgroepen, dat wel of géén geloofsovertuiging heeft, 2016-2017. 2017 n=1169; 2016 n=1283

Een kwart (24%) van de respondenten rekent zichzelf tot het christendom. Bijna één op de tien respondenten rekent zichzelf tot de islam (7%). Iets meer dan de helft van de respondenten heeft geen geloofsovertuiging (56%). Respondenten waarvan beide ouders in Nederland zijn geboren, hebben vaker geen geloofsovertuiging (67%). Nederlanders met een niet-Westerse afkomst zijn vaker moslim (31%) dan gemiddeld (7%).

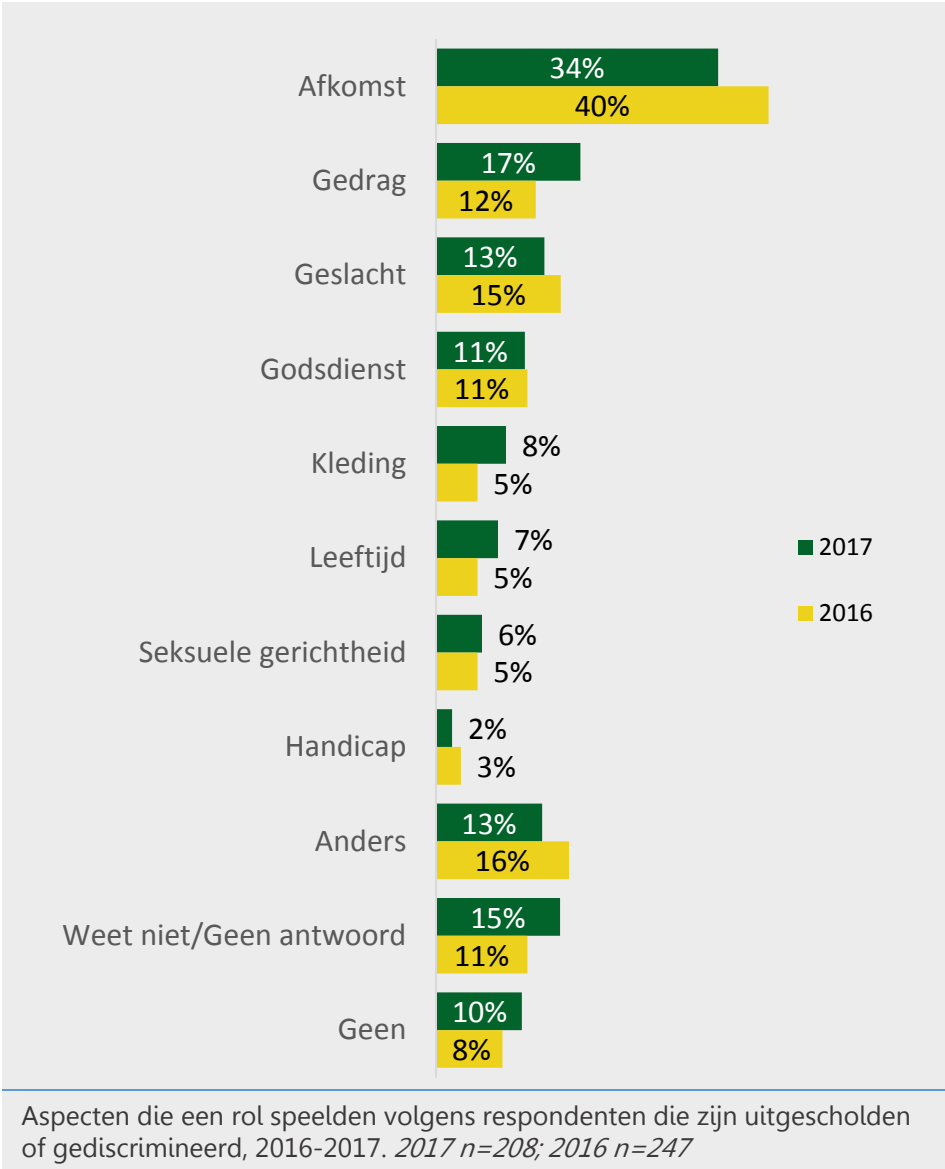
Het aandeel respondenten dat in 2017 géén geloofsovertuiging heeft is iets toegenomen (van 52% naar 56%). Vooral onder vrouwen (van 52% naar 57%), 30 tot en met 44-jarigen (van 47% naar 59%) en jongere 1 en 2-persoonshuishoudens (van 57% naar 74%) is het percentage zonder geloofsovertuiging toegenomen ten opzichte van 2016.

Discriminatie (1)

Circa 3% van de respondenten is het afgelopen jaar wel eens de toegang geweigerd bij een uitgaansgelegenheid. Dit betrof meestal een café (87%) of discotheek (40%). Dit komt vaker voor dan gemiddeld bij respondenten met een niet-Westerse achtergrond (6%). Het verschil met 2016 is heel klein.

Eén op de vijf respondenten is het afgelopen jaar wel eens uitgescholden of gediscrimineerd (18% ja, 3% weet niet), dit is iets minder dan in 2016 (21% ja, 3% weet niet). Meestal vond dit op straat plaats (13%). In de leeftijdsgroep 30 tot en met 44-jaar is het aandeel iets hoger dan gemiddeld (24%).

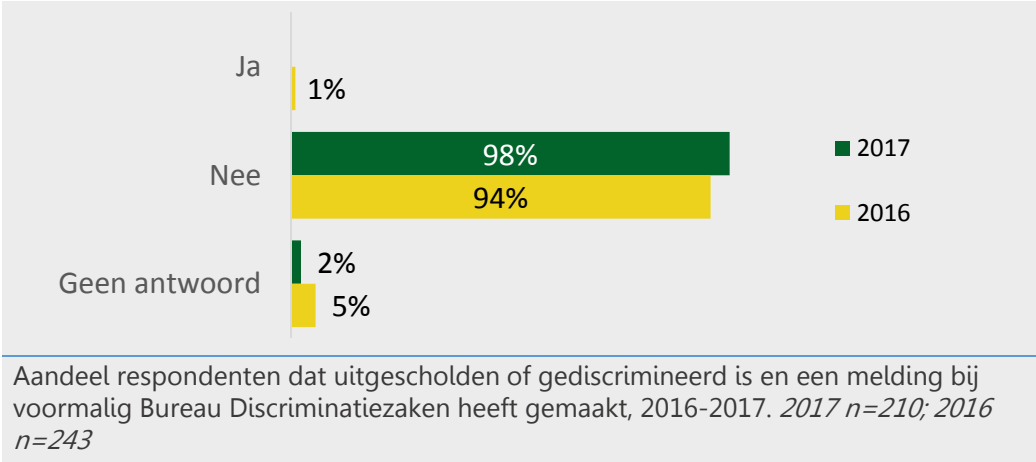

Als respondenten worden uitgescholden of gediscrimineerd gaat het vooral om hun afkomst (34%). Daarnaast vormen gedrag, sekse of religie de belangrijkste redenen voor uitschelden of discriminatie.

Afkomst is minder vaak genoemd als reden dat men is uitgescholden of gediscrimineerd dan in 2016 (40%), het geslacht van de respondent speelt dit jaar vaker een rol (van 12% naar 17%).

Slechts een enkeling (1%) meldde het uitgescholden of gediscrimineerd worden aan voormalig Bureau Discriminatiezaken. Het overgrote merendeel meldde het niet. Dat was in 2016 niet anders.

Voorheen kon men terecht bij Bureau Discriminatiezaken wanneer men een melding wilde maken over discriminatie. Tegenwoordig kunnen mensen terecht bij Den Haag Meldt wanneer zij discriminatie aan willen geven, dit is een onderdeel van de gemeentelijke ombudsman.

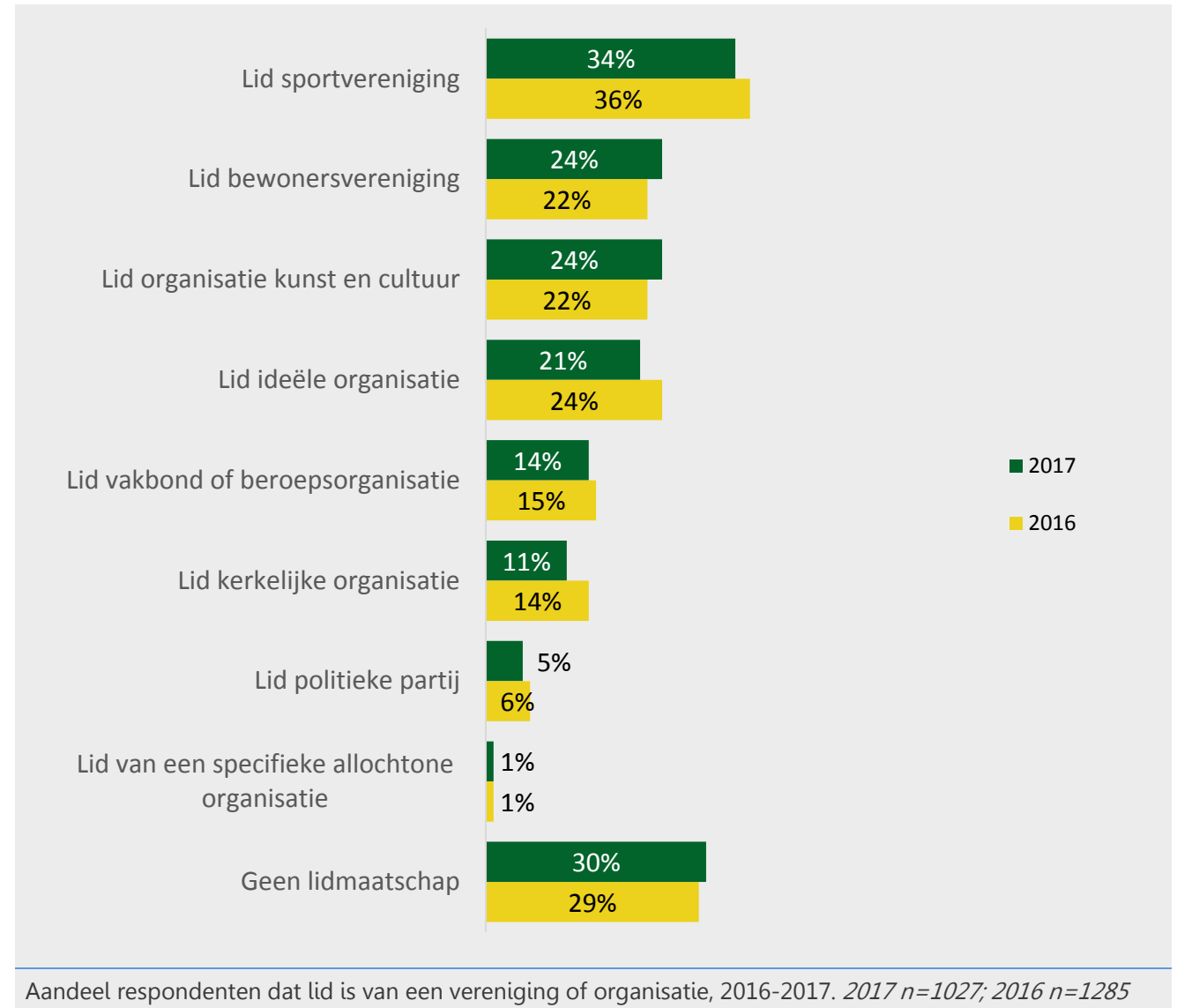
Betrokkenheid bij de samenleving

Zeven op de tien respondenten (70%) zijn lid van één of meer van de voorgelegde organisaties. Eén op de drie respondenten is lid van een sportvereniging (34%), een kwart (ook) van een bewonersvereniging (24%) of organisatie op het gebied van kunst of cultuur (24%) en één op de vijf van een ideële organisatie.

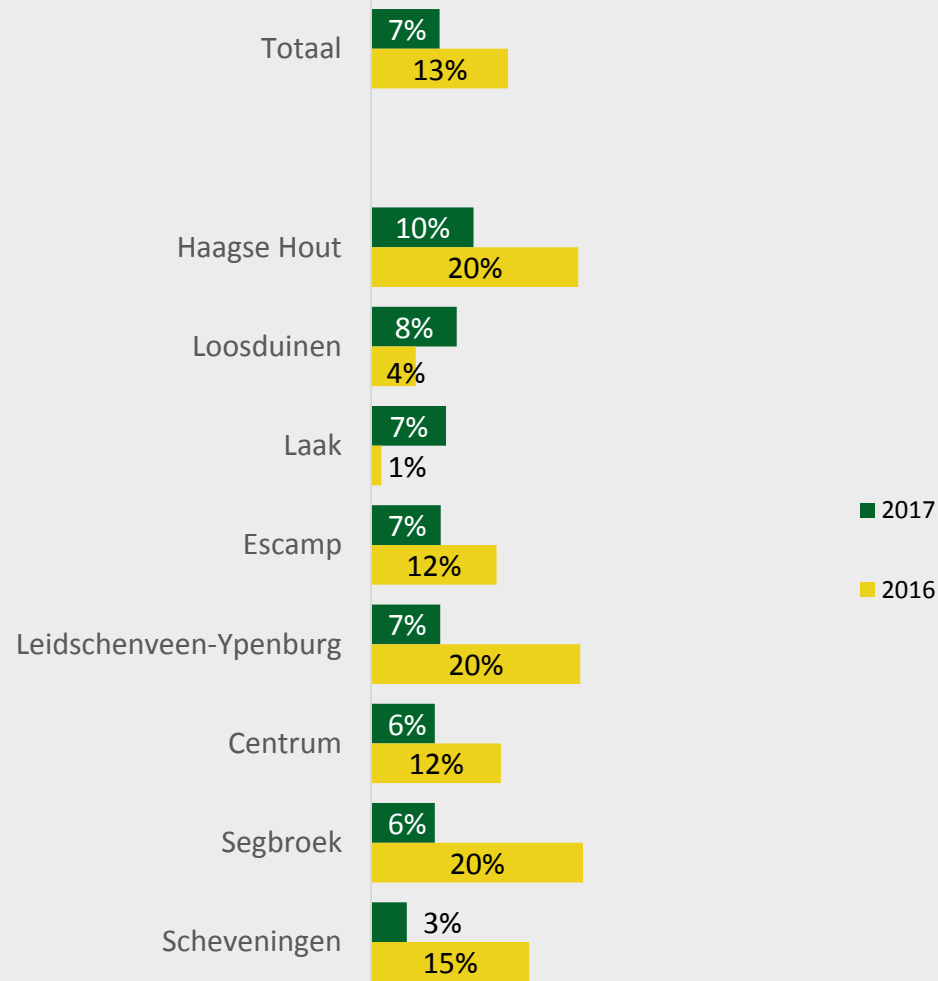
Hoger opgeleiden (76%) en 75-plussers (73%) zijn vaker dan gemiddeld lid van één of meer organisaties, 30 tot en met 44-jarigen (65%), lager opgeleiden (61%) en niet-Westerse respondenten (60%) minder vaak.

Het aandeel respondenten dat lid is van een vereniging of organisatie wijkt nauwelijks af van dat van 2016. Het aandeel leden van een kerkelijke organisatie (van 14% in 2016 naar 11% in 2017) en een ideële organisatie (van 24% in 2016 naar 21% in 2017) zijn wat gedaald.

Daarnaast zijn 16 tot en met 29-jarigen (van 66% naar 71%) en lager opgeleiden (van 52% naar 61%) vaker lid vergeleken met 2016. Hier staat tegenover dat 45 tot en met 64-jarigen (van 23% naar 27%) en hoger opgeleiden (van 17% naar 24%) minder vaak lid zijn.

Vrijwilliger activiteiten op school - vergelijking in de tijd

Aandeel respondenten die speciale activiteiten op een school, een opleidingsinstituut of universiteit verrichten, 2016-2017. 2017 n=1071; 2016 n=1129

Circa 7% van respondenten verricht als vrijwilliger speciale activiteiten op een school, een opleidingsinstituut of universiteit. In Haagse Hout (10%) en Laak (7%) zijn bewoners wat vaker vrijwilliger, in Scheveningen (3%) en Leidschenveen-Ypenburg (7%) juist minder vaak.

Over het algemeen ligt het aandeel respondenten dat vrijwilligerswerk op school verricht lager dan in 2016. De afname is het grootst in Haagse Hout, Segbroek, Leidschenveen-Ypenburg en Scheveningen. In Laak en Loosduinen ligt het percentage vrijwilligers actief op scholen juist hoger dan in 2016. Vooral vrouwen (van 17% naar 8%), 45 tot en met 64-jarigen (van 13% naar 4%), middelbaar opgeleiden (van 14% naar 4%) en gezinnen met kinderen (van 24% naar 12%) verrichten minder vaak vrijwilligerswerk op school.

Inwonersonderzoek 2017

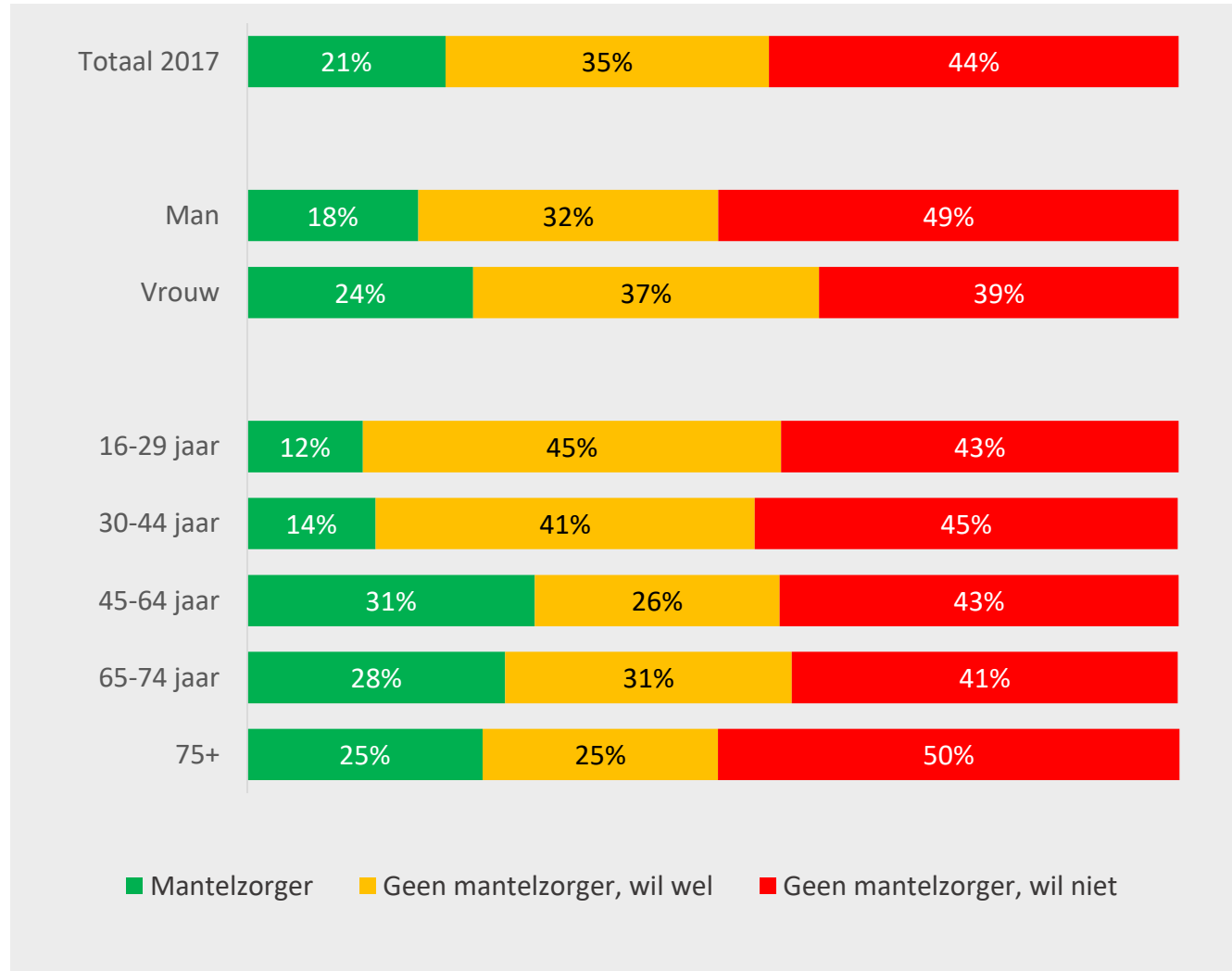
Mantelzorg

In deze rapportage wordt stil gestaan bij de hulp van Hagenaars (geen professionals) aan bijvoorbeeld burens, familie of vrienden die vanwege een chronische ziekte of handicap hulp nodig hebben of hebben gehad. Daarbij is gekeken naar mensen die mantelzorg bieden of willen bieden, de mogelijke belasting die dit oplevert en de behoefte aan extra informatie en ondersteuning.

- Eén op de vijf respondenten (21%) verleent in 2017 mantelzorg.
- Het aantal mantelzorgers en potentiële mantelzorgers is nauwelijks veranderd vergeleken met 2016. De bereidheid om mantelzorg te verlenen wanneer zich dit aandient bij vrouwen (van 32% naar 37%) en 75 plussers (van 15% naar 25%) is daarentegen wel iets gestegen.
- Bewoners verlenen veelal zorg aan familie (ouder of schoonouder 36%).
- De mantelzorg beperkt zich voor circa de helft van 1 tot en met 4 uur per week (45%). Eén op de tien mantelzorgers besteedt hier minstens 20 uur per week aan (11%).
- De zorg is vaak goed te combineren met het werk of andere dagelijkse bezigheden en wordt zelden als een zware belasting ervaren. Circa 3% van de mantelzorgers vindt de mantelzorg echter erg zwaar en 3% voelt zich overbelast.
- Ondanks dat de zorg zelden als een zware belasting wordt ervaren is de belasting voor mantelzorgers iets zwaarder vergeleken met 2016. Het aandeel respondenten dat zich enigszins tot tamelijk zwaar belast voelt is van 43% naar 54% gestegen.

Verlenen van mantelzorg (1)

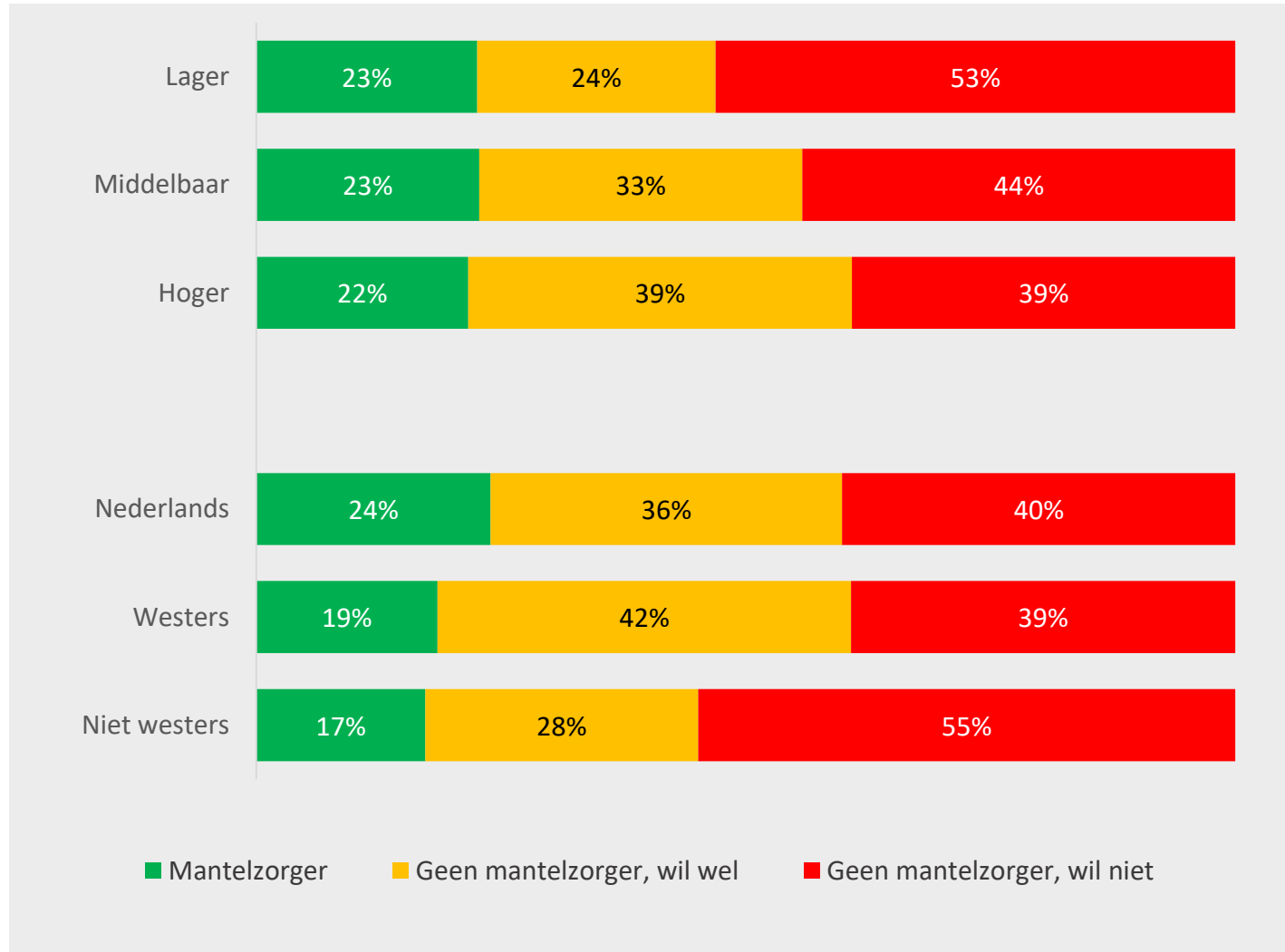

Het aandeel mensen dat mantelzorg heeft verleend in de afgelopen 12 maanden, die geen mantelzorg heeft verleend, maar dit wel wil doen en die geen mantelzorg heeft verleend en geen mantelzorg wil verlenen, uitgesplitst naar geslacht en leeftijdscategorie, 2017. $n=1224$

Circa één op de vijf Hagenaars (21%) verleende het afgelopen jaar mantelzorg. Daarnaast is één op de drie (35%) bereid mantelzorg te leveren aan iemand in de directe omgeving als dat wenselijk of nodig is.

Het percentage mantelzorgers en potentiële mantelzorgers is hoger onder vrouwen (24% en 37%) dan bij mannen (18% en 32%). Het aandeel mensen dat mantelzorg verleent is hoger bij de leeftijdsgroep 45 jaar of ouder (29%) dan bij de leeftijdsgroep tot 45 jaar (13%). Het aandeel potentiële mantelzorgers is in deze leeftijdsgroep echter hoger (43%) dan bij de groep 45 jaar of ouder (27%).

Verlenen van mantelzorg (2)

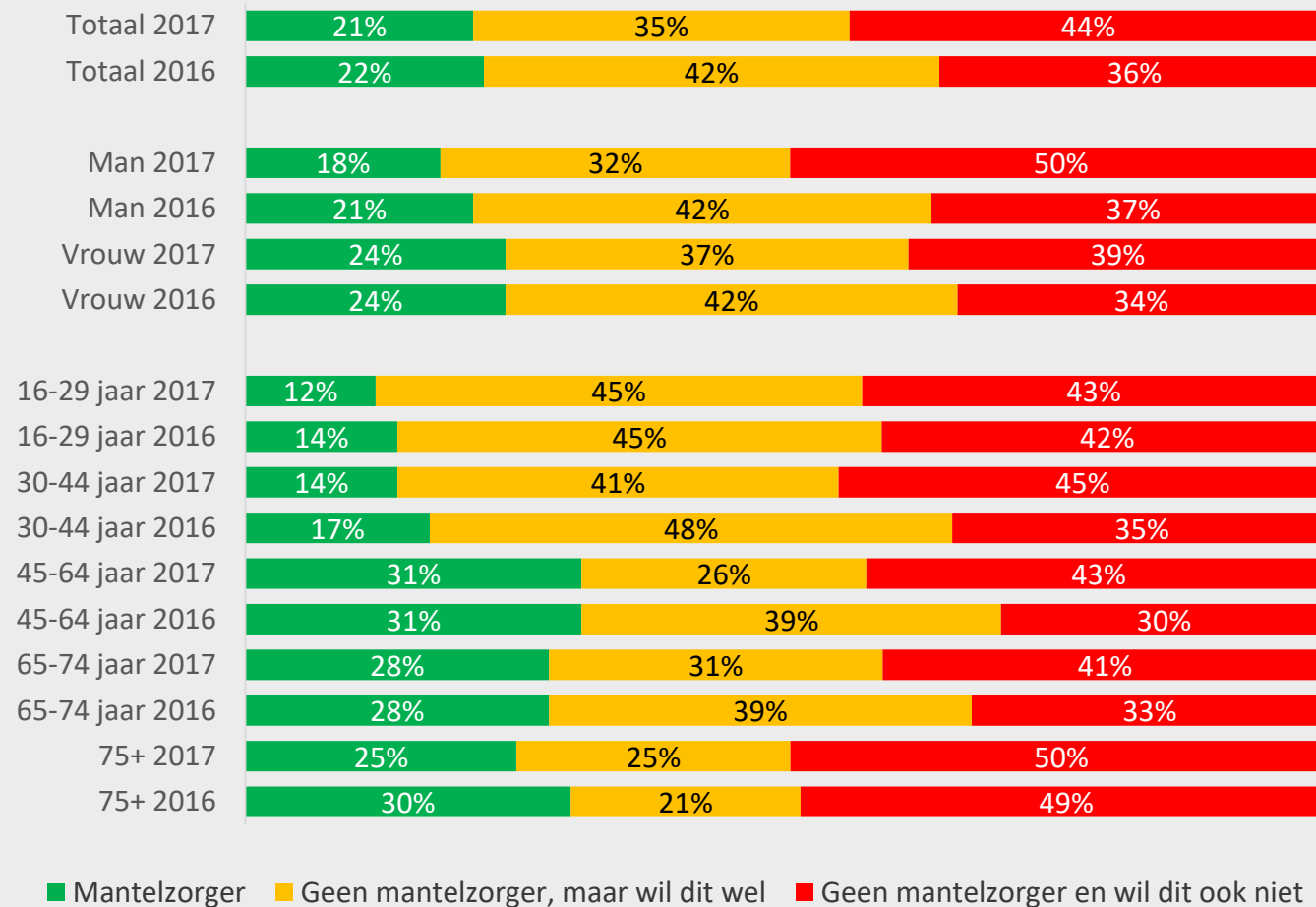

Het aandeel mensen dat mantelzorg heeft verleend in de afgelopen 12 maanden, die geen mantelzorg heeft verleend, maar dit wel wil doen en die geen mantelzorg heeft verleend en geen mantelzorg wil verlenen, uitgesplitst naar opleidingsniveau en etniciteit, 2017. $n=1224$

De mate waarin respondenten mantelzorg verlenen, verschilt vrijwel niet naar opleidingsniveau. De bereidheid om dit te doen als het nodig is, is iets groter onder middelbaar (33%) en hoger opgeleiden (39%) tegenover 24% onder de lager opgeleiden.

Het aandeel mantelzorgers is wat hoger (24%) onder autochtone Nederlanders.

Verlenen van mantelzorg - vergelijking in de tijd (1)

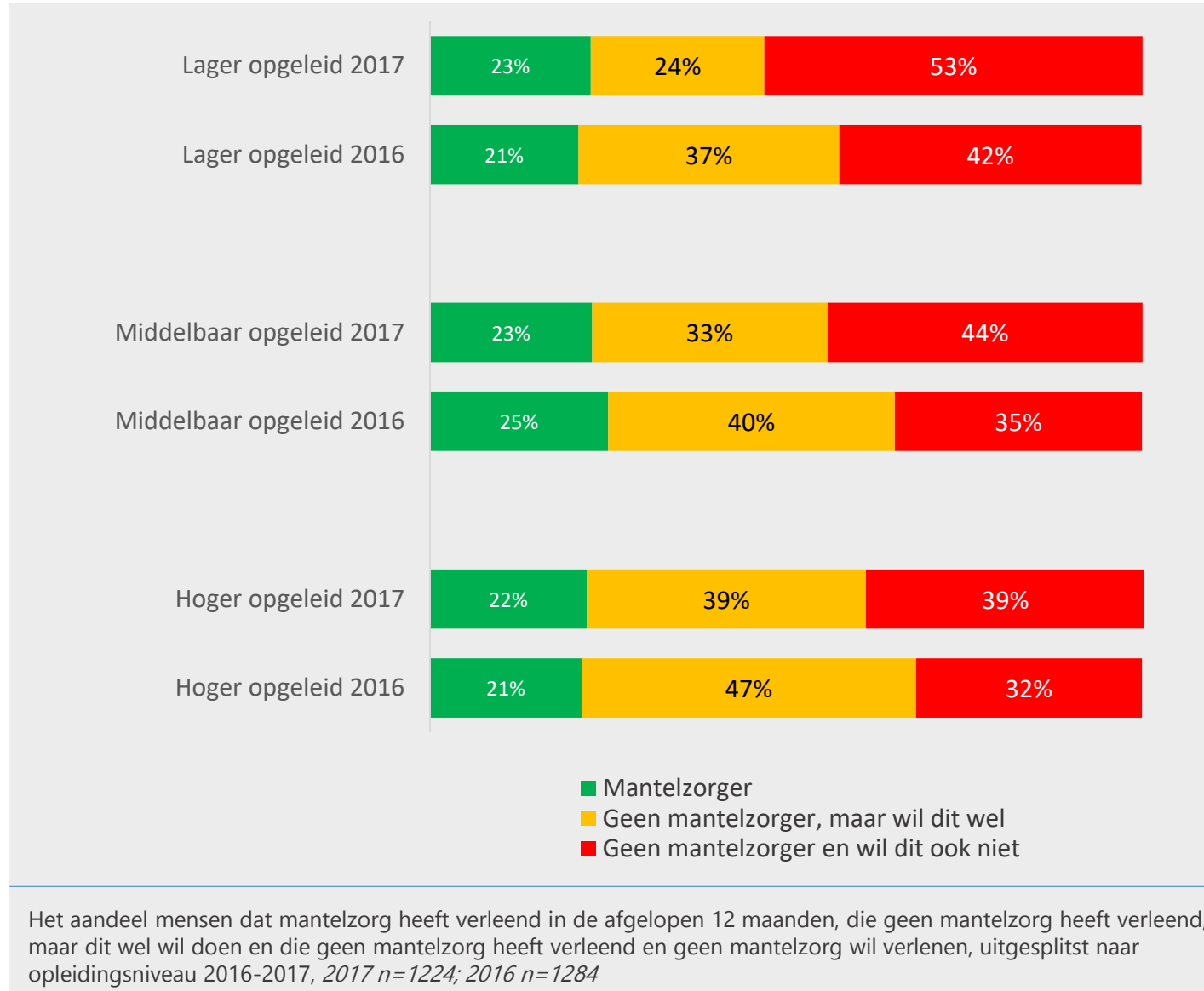

Het aandeel mensen dat mantelzorg heeft verleend in de afgelopen 12 maanden, die geen mantelzorg heeft verleend, maar dit wel wil doen en die geen mantelzorg heeft verleend en geen mantelzorg wil verlenen, uitgesplitst naar geslacht en leeftijdscategorie 2016-2017, 2017 $n=1224$; 2016 $n=1284$

Het aandeel mantelzorgers is niet echt veranderd vergeleken met 2016. Er zijn iets minder potentiële mantelzorgers (42% in 2016, 35% in 2017). De bereidheid om mantelzorg te verlenen als het zich aandient in de toekomst is iets gedaald onder 30 tot 75-jarigen.

Jongeren van 16 tot 30 jaar zijn in dezelfde mate bereid mantelzorg te verlenen als vorig jaar. Onder 75-plussers is het aandeel dat mantelzorg verleent gedaald (van 30% naar 25%). De bereidheid om mantelzorg te verlenen als het zich aandient is echter gestegen van 121 naar 25%.

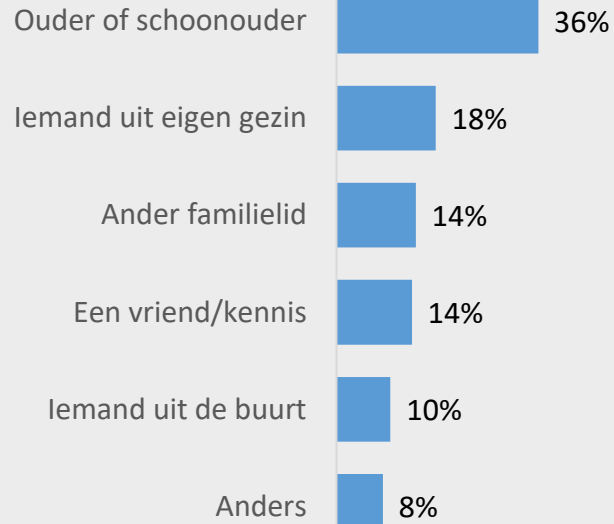
Verlenen van mantelzorg - vergelijking in de tijd (2)

Het aandeel mantelzorgers onder lager, middelbaar en hoger opgeleiden is vergeleken met 2016 niet echt veranderd. De bereidheid om mantelzorg te verlenen als het zich aandient, is onder alle groepen gedaald. De daling is het sterkst onder lager opgeleiden (van 37% in 2016, naar 24% in 2017).

Verlenen van mantelzorg (3)

Personen waarvoor mantelzorgers zorgen, 2017. $n=259$

Aard van de mantelzorg die wordt verleend, 2017. $n=261$

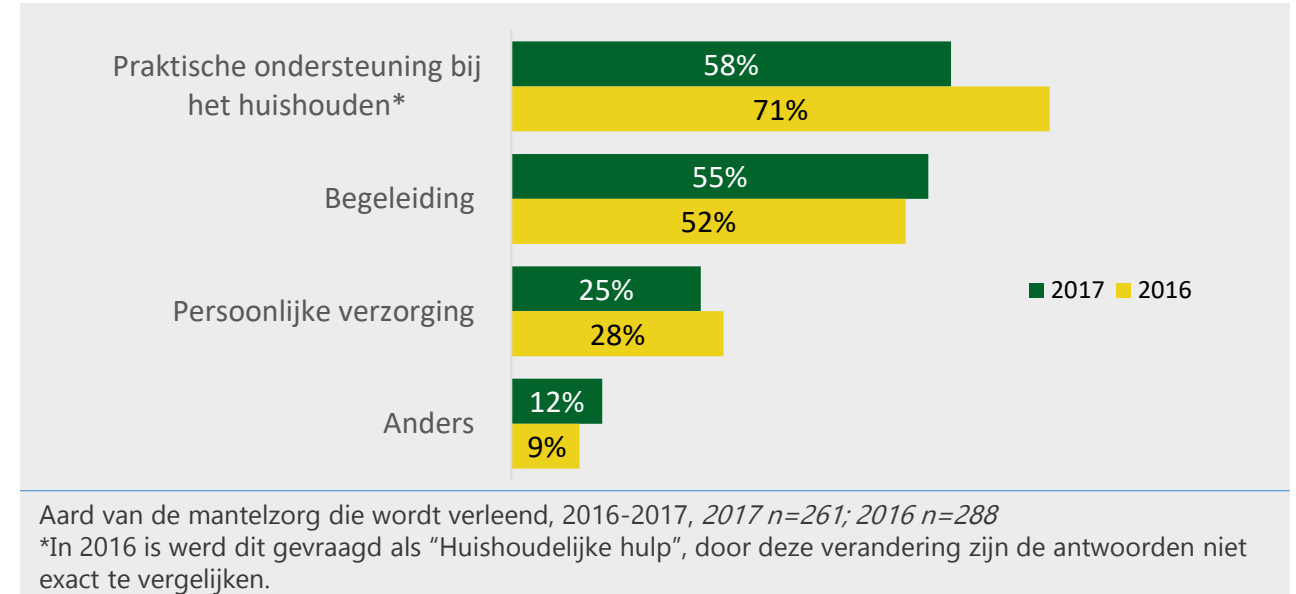
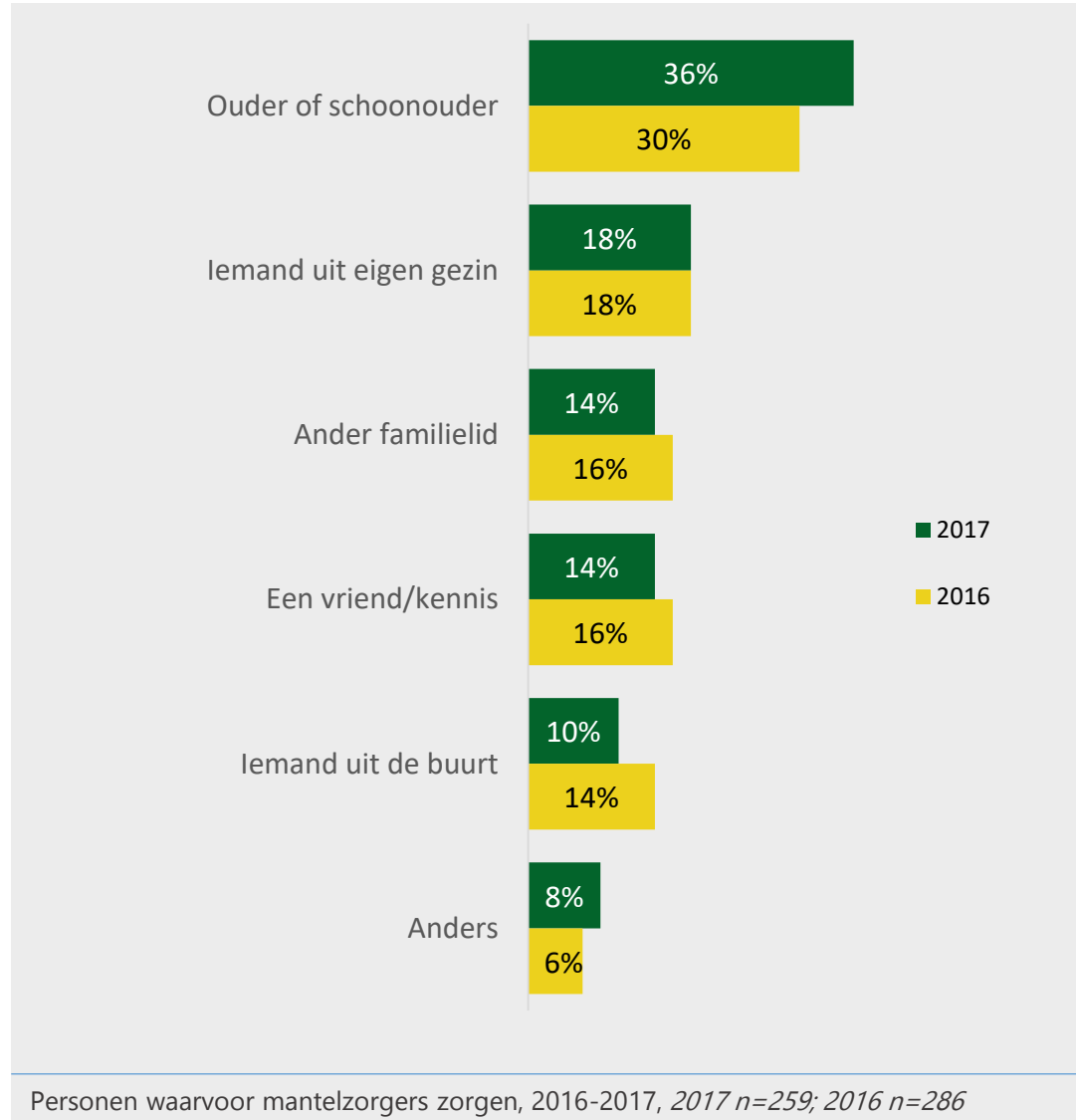
*In 2016 is werd dit gevraagd als "Huishoudelijke hulp", door deze verandering zijn de antwoorden niet exact te vergelijken.

De mantelzorg is hoofdzakelijk gericht op ouders of schoonouders (36%). Daarnaast verleent men mantelzorg aan iemand uit het eigen gezin (18%), andere familieleden (16%), vrienden en kennissen (16%) of iemand uit de buurt (10%).

Mantelzorg bestaat vooral uit huishoudelijke hulp (58%) en begeleiding (55%). Een kwart (25%) van de mantelzorg bestaat uit persoonlijke verzorging.

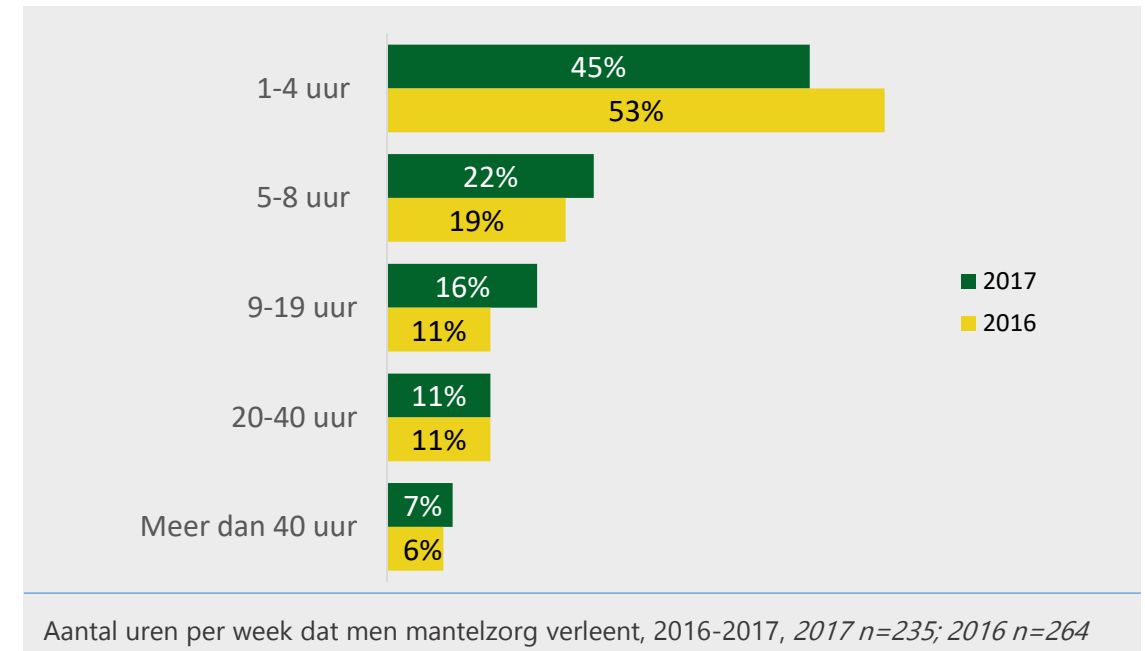
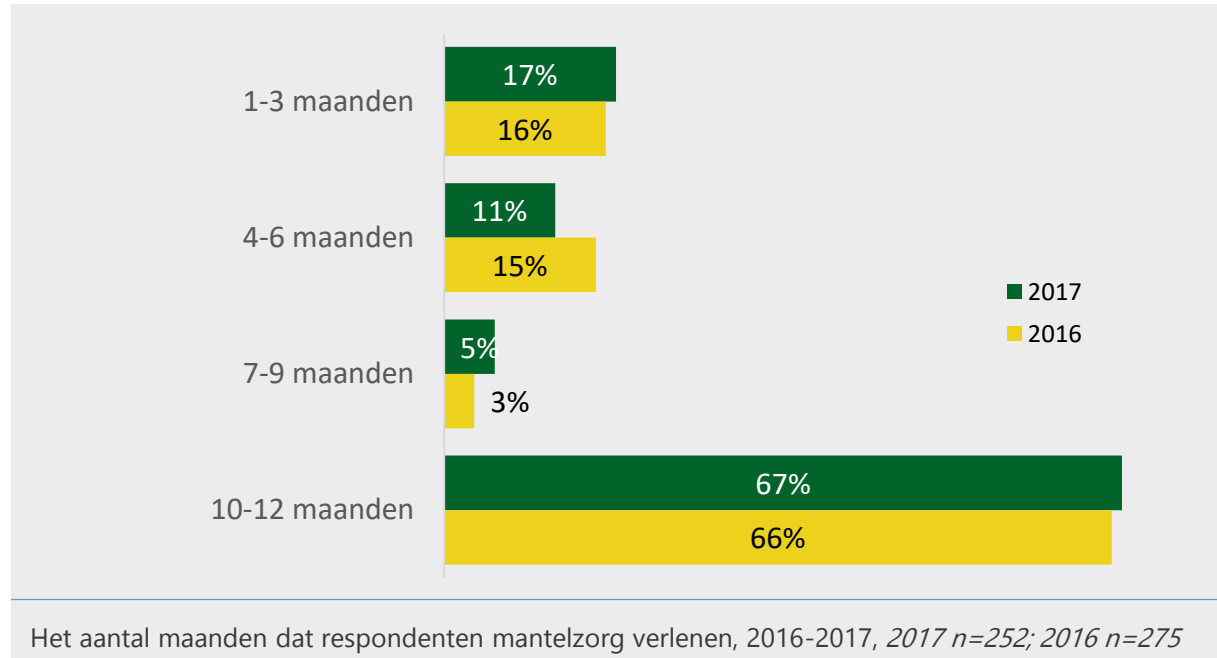
Verlenen van mantelzorg - vergelijking in de tijd (3)

Vergeleken met 2016 is de mantelzorg iets meer gericht op ouders of schoonouders (van 30% naar 36%).

Daarnaast bestaat mantelzorg minder vaak uit praktische ondersteuning bij het huishouden (van 71% naar 58%). In 2016 werd dit bevraagd aan de hand van de antwoordcategorie "Huishoudelijke hulp", mogelijk is de afname deels te verklaren door de verandering in vraagstelling.

Inzet en (over)belasting van mantelzorgers - vergelijking in de tijd

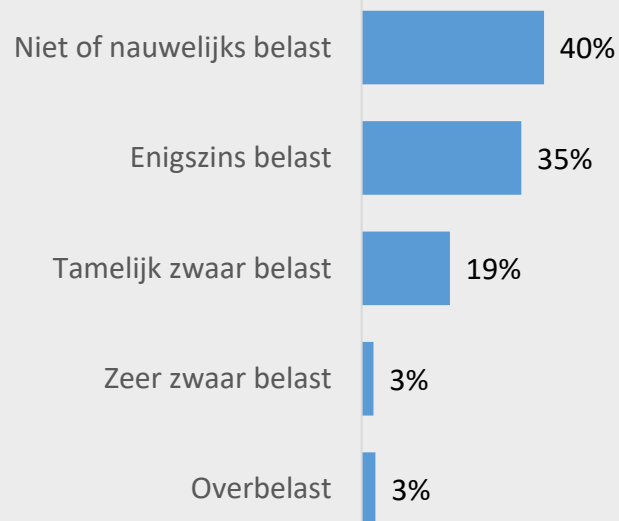
In twee derde van de gevallen verlenen bewoners al voor langere tijd de mantelzorg (67% 10 maanden of meer). Eén op de zes doet dit nog maar kort (17% 1 tot en met 3 maanden) en één op de tien 4 tot en met 6 maanden (11%).

Het aantal maanden dat respondenten mantelzorg verlenen, is over het algemeen niet echt veranderd. Ten opzichte van 2016 is alleen het aandeel mantelzorgers dat 4-6 maanden zorg verleent afgenomen (van 15% naar 11%).

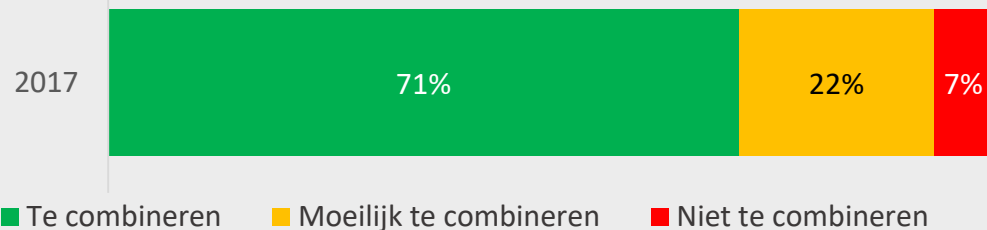
Voor bijna de helft van de mantelzorgers (45%) neemt de zorg tussen de 1 en 4 uur per week in beslag, bij 22% beslaat dit 5 tot 8 uur per week en bij 7% 40 uur of meer.

Het aantal uren dat men mantelzorg verleent is vergeleken met vorig jaar iets toegenomen. Dit geldt vooral voor mantelzorgers, die tussen de 8 en 20 uren mantelzorg verlenen. Het aandeel dat dit hooguit 4 uur per week doet, is juist gedaald (van 53% naar 45%).

Inzet en (over)belasting van mantelzorgers

Mate waarin mantelzorgers zich overbelast voelen door de mantelzorg, 2017. $n=254$

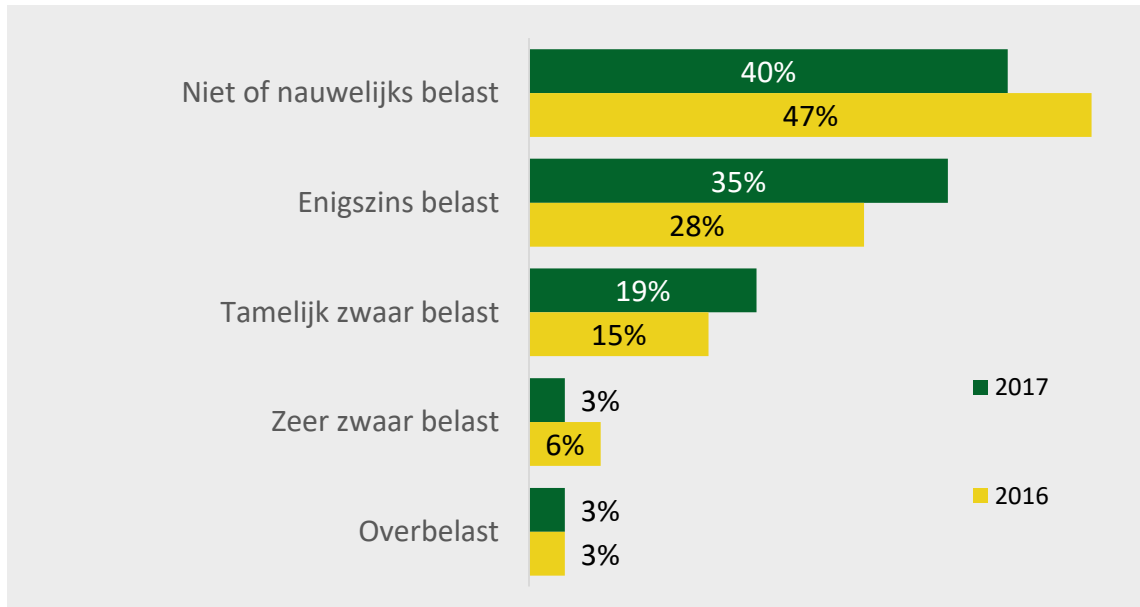
Mogelijkheid om mantelzorg te combineren met betaald werk of met primaire dagelijkse bezigheden, 2017. $n=250$

De mantelzorg wordt door vier op de tien als nauwelijks belastend ervaren (40%) en bij één derde (35%) als enigszins belastend. Van de mantelzorgers voelt 3% zich zeer zwaar belast door de mantelzorg, 3% is zelfs overbelast hierdoor.

Zeven op de tien mantelzorgers (71%) vinden mantelzorg goed te combineren met werk of andere dagelijkse bezigheden. Van de mantelzorgers vindt 7% het niet te combineren en 22% moeilijk te combineren. Respondenten die dit niet of moeilijk te combineren vinden, voelen zich vaker zeer zwaar belast of overbelast (16%, tegenover 6% gemiddeld). Verder is 53% van de mantelzorgers, die mantelzorg combineren, niet tot nauwelijks belast; 11% van de mantelzorgers, die het verlenen van zorg moeilijk te combineren vindt, is wel overbelast.

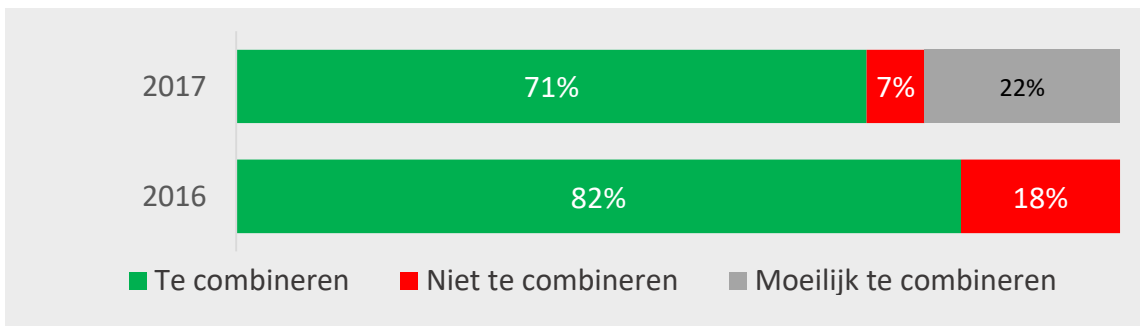
Inzet en (over)belasting van mantelzorgers - vergelijking in de tijd (2)

Mate waarin mantelzorgers zich overbelast voelen door de mantelzorg, 2016-2017, 2017
n=254; 2016 n=284

De belasting van mantelzorgers vergeleken met vorig iets toegenomen. Zo is het aandeel dat zich enigszins tot tamelijk zwaar belast voelt, gestegen van 43% naar 54%. Het aandeel dat zich niet of nauwelijks belast voelt, is juist gedaald (van 47% naar 40%). Dit geldt echter ook voor het aandeel dat zegt zeer zwaar belast te worden door de mantelzorg.

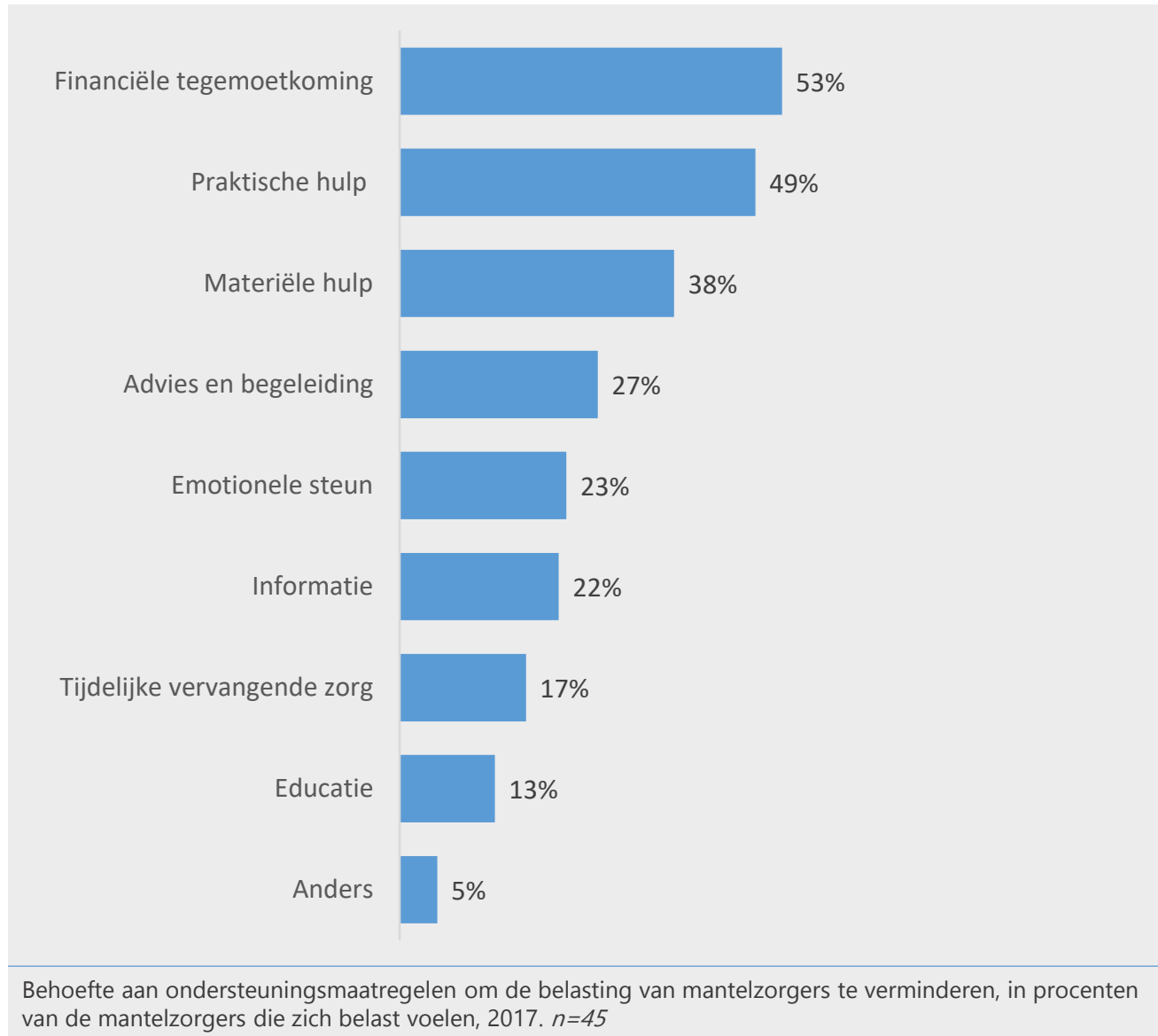
In 2017 is de antwoordcategorie 'moeilijk te combineren' toegevoegd, waardoor een eenduidige vergelijking tussen 2016 en 2017 niet mogelijk is.

Mogelijkheid om mantelzorg te combineren met betaald werk of met primaire dagelijkse bezigheden, 2016-2017, 2017 n=227-252; 2016 n=283

Inzet en (over)belasting van mantelzorgers

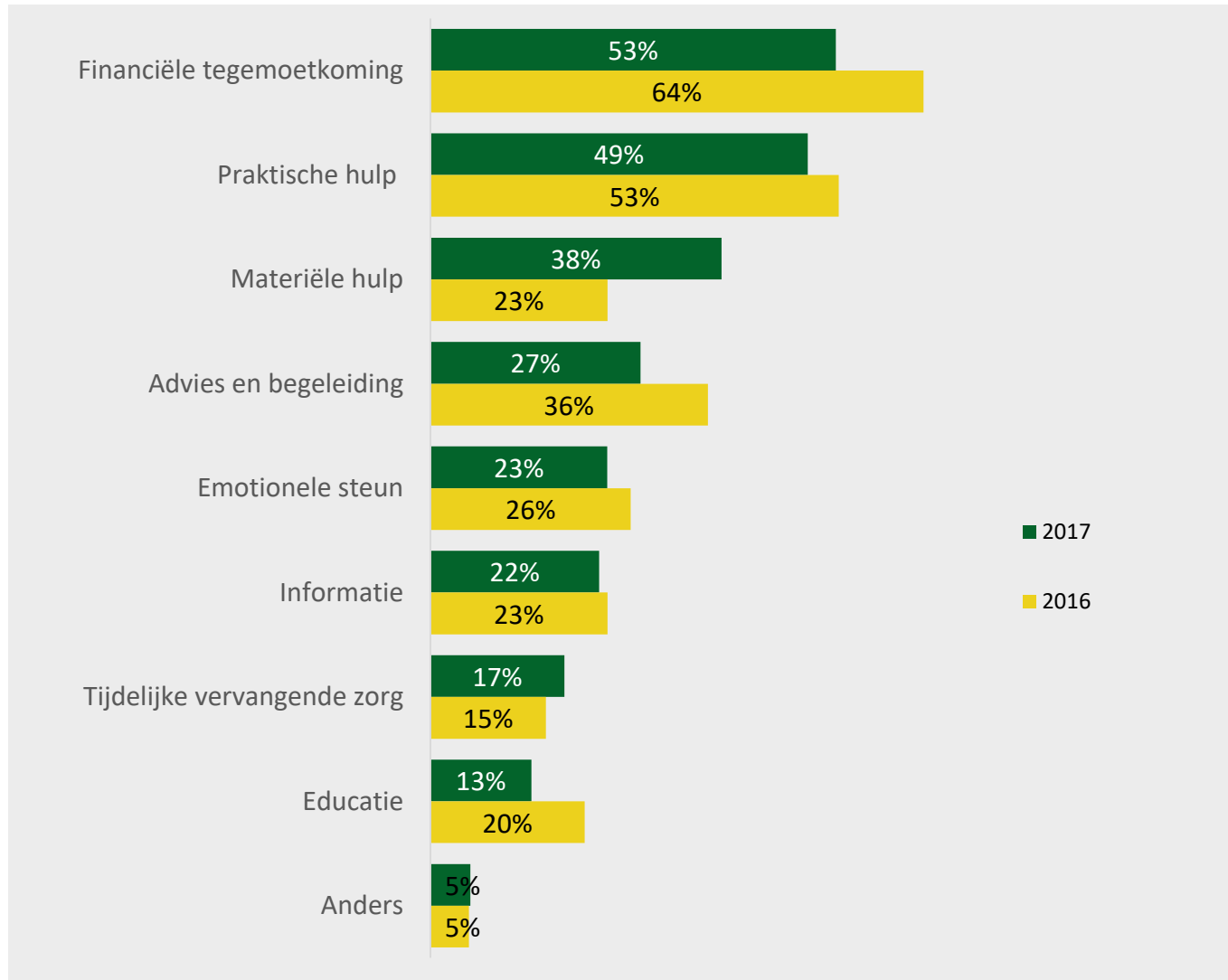

Van de bewoners die zich belast voelen door de mantelzorg, zou 30% graag steun willen ontvangen om de belasting te verminderen. Het gaat hierbij dan met name om 30-44-jarigen (59%) en jonge 1- en 2-persoonshuishoudens jonger dan 40 jaar (50%). Ook de groep niet-Westerse inwoners zou vaker hulp willen ontvangen (62%).

Mantelzorgers hebben vooral behoefte aan financiële ondersteuning (53%) en praktische hulp (49%). Regelmatig wordt ook om meer materiële hulp gevraagd (38%) en een kwart (27%) heeft behoefte advies en begeleiding.

Wat minder behoefte is er aan emotionele steun (23%), informatie (22%), tijdelijke vervangende zorg (17%) en educatie (13%).

Inzet en (over)belasting van mantelzorgers - vergelijking in de tijd

Behoefte aan ondersteuningsmaatregelen om de belasting van mantelzorgers te verminderen, in procenten van de mantelzorgers die zich belast voelen, 2016-2017, 2017 n=45; 2016 n=53

De behoefte aan ondersteuning is vergeleken met vorig jaar iets afgenomen (van 36% naar 30%). Met name de behoefte aan financiële steun is afgenomen (van 64% naar 53%). De grootste toename is te zien bij de behoefte aan materiële hulp (van 23% naar 38%). Verder is er minder behoefte aan praktische hulp (van 53% naar 49%) en advies en begeleiding (van 36% naar 27%).

Van de bewoners die zich belast voelen door de mantelzorg, zou 30% in 2017 graag steun willen ontvangen om de belasting te verminderen, wat in 2016 nog 36% was. Bij 30-44-jarigen is deze behoefte het meest aanwezig (59%), terwijl dit in 2016 nog bij 16-29-jarigen (56%) en oude bewoners van 75+ (50%) waren. Bij 1- en 2-persoonshuishoudens jonger dan 40 jaar is de behoefte om de belasting te verminderen afgenomen (van 59% naar 50%), eveneens als bij de groep niet-Westerse mantelzorgers (van 68% naar 62%).

Inwonersonderzoek 2017

Vrijwilligerswerk

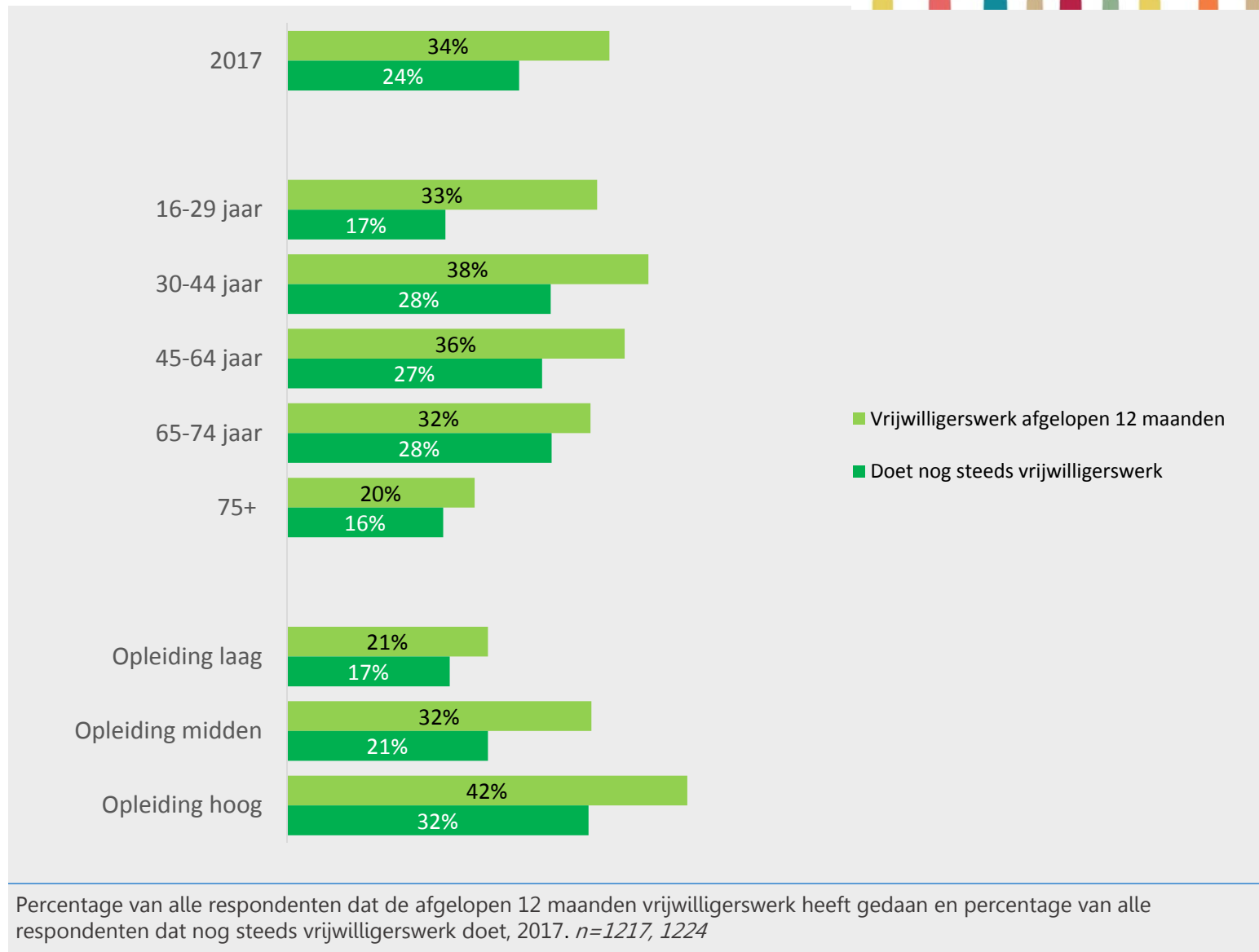
De gemeente Den Haag wil het vrijwilligerswerk in Den Haag zoveel mogelijk stimuleren. Om meer inzicht te krijgen in het huidige en potentiële aantal vrijwilligers, de hoeveelheid tijd die besteed wordt aan vrijwilligerswerk en de sectoren waarin de vrijwilligers actief zijn, is ook dit jaar in het inwonersonderzoek weer aandacht besteed aan dit onderwerp.

- Eén op de drie (34%) respondenten heeft de afgelopen 12 maanden vrijwilligerswerk gedaan bij een sportvereniging, zorginstelling of een andere politieke of maatschappelijke organisatie. Dit is minder dan in 2016 (38%). Een kwart (24%) doet op dit moment nog steeds vrijwilligerswerk. Bewoners uit Scheveningen (42%) en Loosduinen (40%) en hoger opgeleiden (42%) hebben in de afgelopen 12 maanden vaker vrijwilligerswerk gedaan. Dit is te vergelijken met 2016.
- Van alle respondenten wil 32% wel (meer) vrijwilligerswerk gaan doen. Dit is vergelijkbaar met 2016 (36%). Van de mensen die afgelopen jaar vrijwilligerswerk gedaan hebben wil 41% meer vrijwilligerswerk doen. Circa een kwart van de respondenten (27%) die het afgelopen jaar geen vrijwilligerswerk hebben gedaan, wil dat eventueel wel gaan doen.
- Circa de helft van de vrijwilligers doet dit vrijwilligerswerk tenminste één keer per week (59%), een kwart doet dat één of enkele keren per maand (26%).
- Sport is de belangrijkste sector waarin mensen vrijwilligerswerk verrichten (25%).

Vrijwilligerswerk (1)

Den Haag

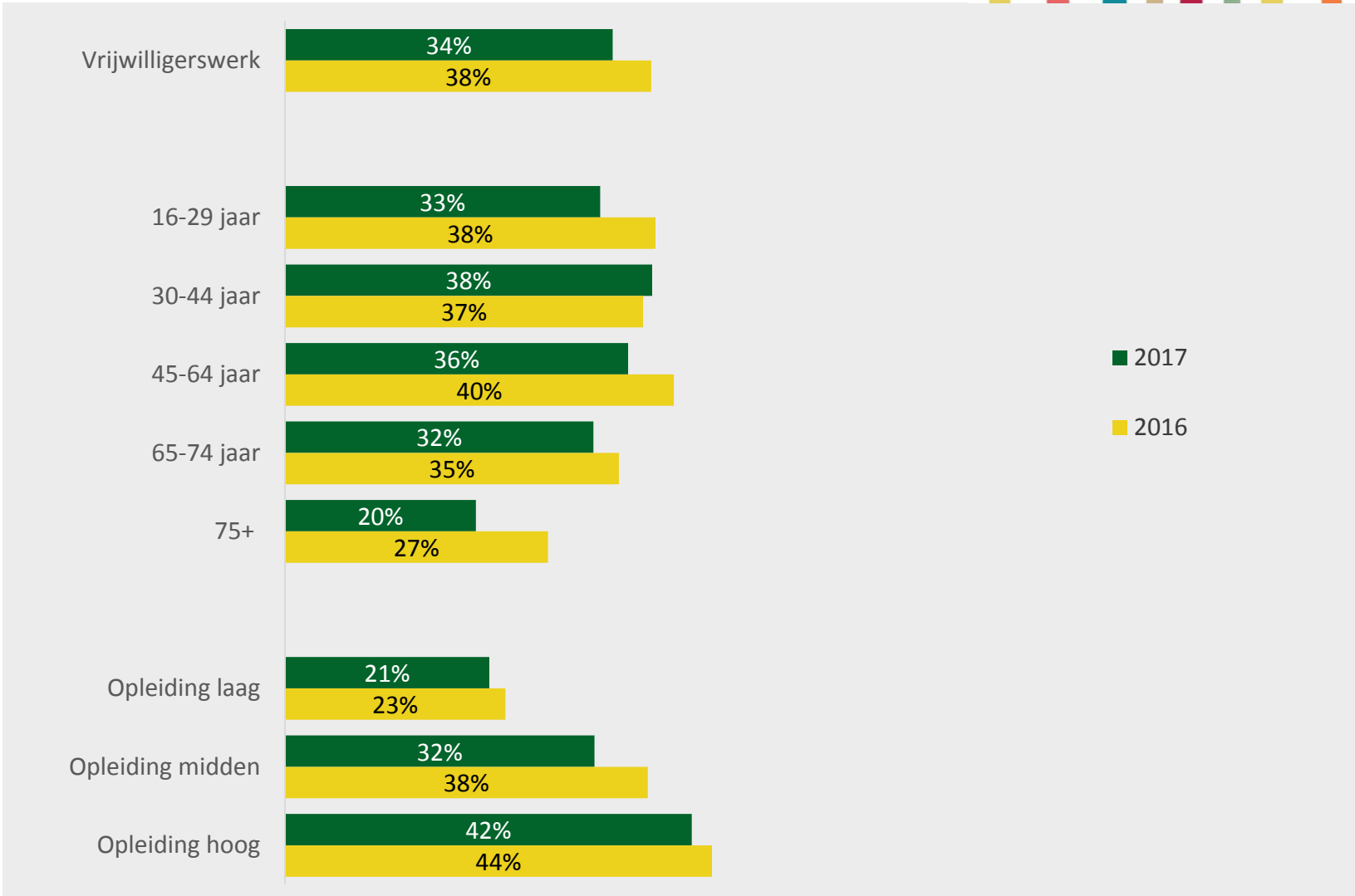

Circa één op de drie respondenten (34%) heeft in de afgelopen 12 maanden vrijwilligerswerk gedaan, een kwart doet dit nog steeds (24%).

Hoger opgeleiden (42%) en bewoners uit Scheveningen (42%) en Loosduinen (40%) hebben in de afgelopen 12 maanden vaker vrijwilligerswerk gedaan dan gemiddeld, bewoners uit Escamp (27%), Centrum (30%) en lager opgeleiden (21%) juist minder vaak dan gemiddeld.

Het aandeel mensen dat nog steeds vrijwilligerswerk doet, is onder gezinnen met kinderen (29%) en hoger opgeleiden (32%) wat hoger dan gemiddeld. 75-plussers geven minder vaak dan gemiddeld aan op dit moment vrijwilligerswerk te doen (16%). Ook hebben zij minder vaak dan gemiddeld in de afgelopen 12 maanden vrijwilligerswerk gedaan (20%).

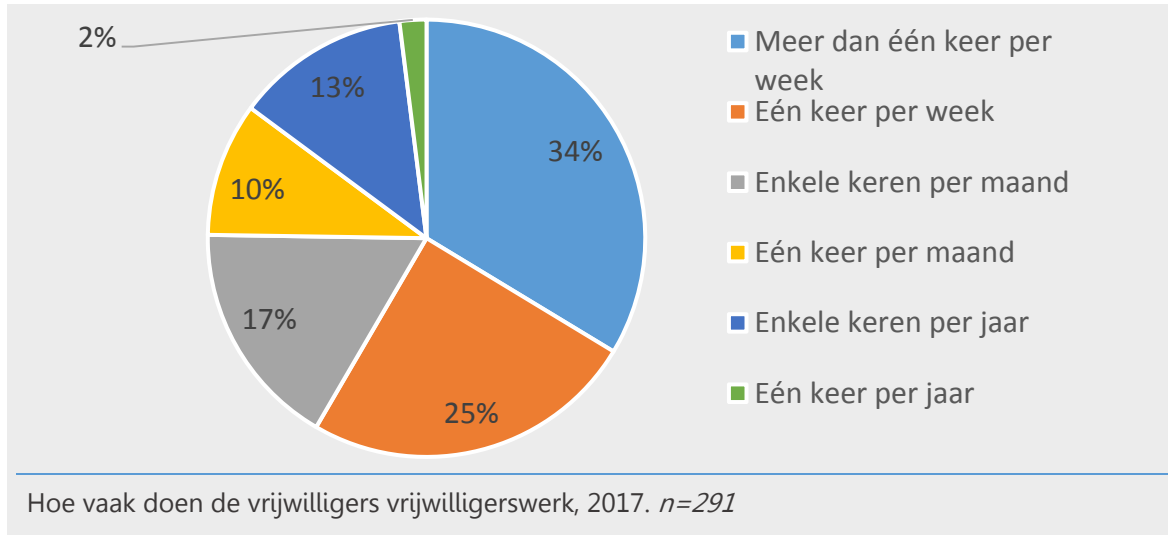
Vrijwilligerswerk – vergelijking in de tijd (1)

Het percentage respondenten dat afgelopen 12 maanden vrijwilligerswerk heeft gedaan, is niet veranderd vergeleken met vorig jaar. Ook naar doelgroep zijn de verschillen met vorig jaar beperkt.

Percentage van alle respondenten dat in de afgelopen 12 maanden vrijwilligerswerk heeft gedaan, 2016-2017. 2017 n=1217; 2016 n=1282

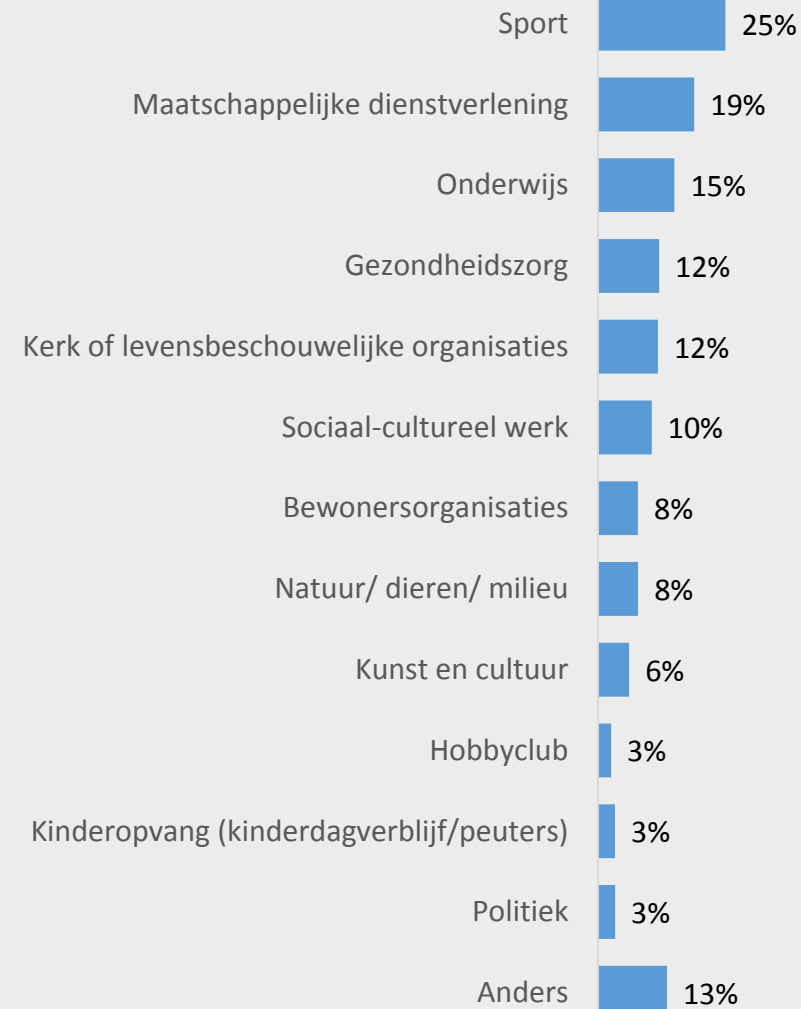
Vrijwilligerswerk (2)

Ruim de helft van de vrijwilligers doet één (34%) of meer keer (25%) per week vrijwilligerswerk. Daarnaast doet ruim een kwart tenminste één keer (10%) of meer keren (17%) per maand vrijwilligerswerk.

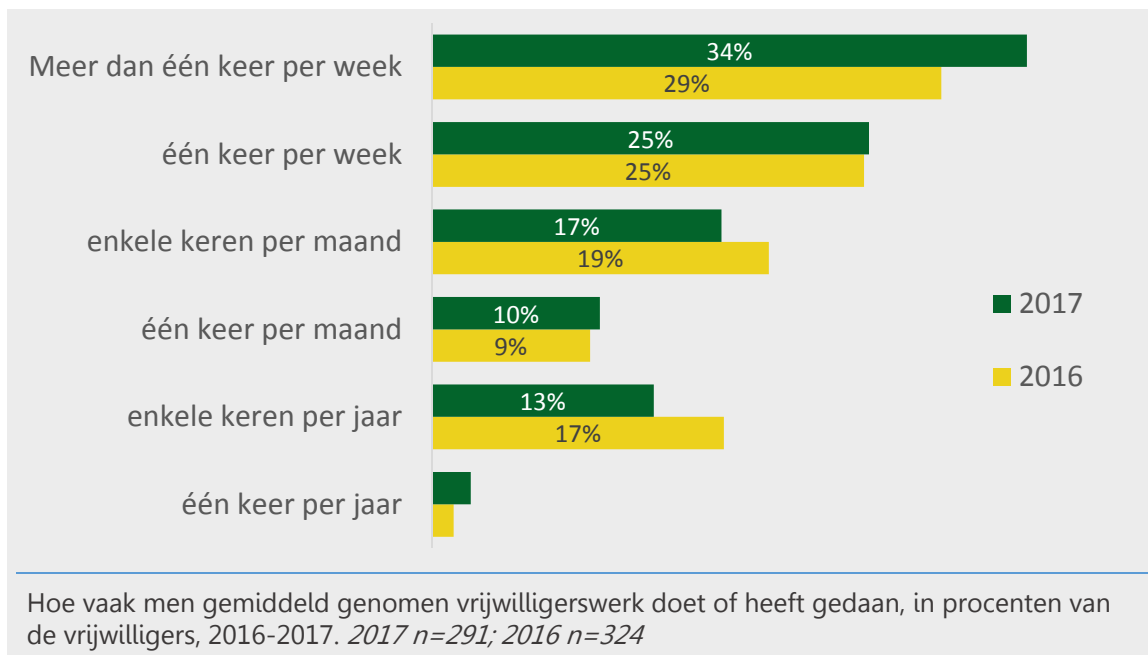
Er wordt op vele terreinen vrijwilligerswerk gedaan. Daarbij worden sport (25%), maatschappelijke dienstverlening (19%), onderwijs (14%) en gezondheidszorg (12%) het meest genoemd.

Gezinnen met kinderen doen het meest vrijwilligerswerk in de sectoren sport en onderwijs. Respondenten uit één- en tweepersoonshuishouden onder de 40 jaar doen het vaakst vrijwilligerswerk in sport en maatschappelijke dienstverlening en respondenten uit één- en tweepersoonshuishoudens boven 40 jaar zijn het meest actief in de zorg.

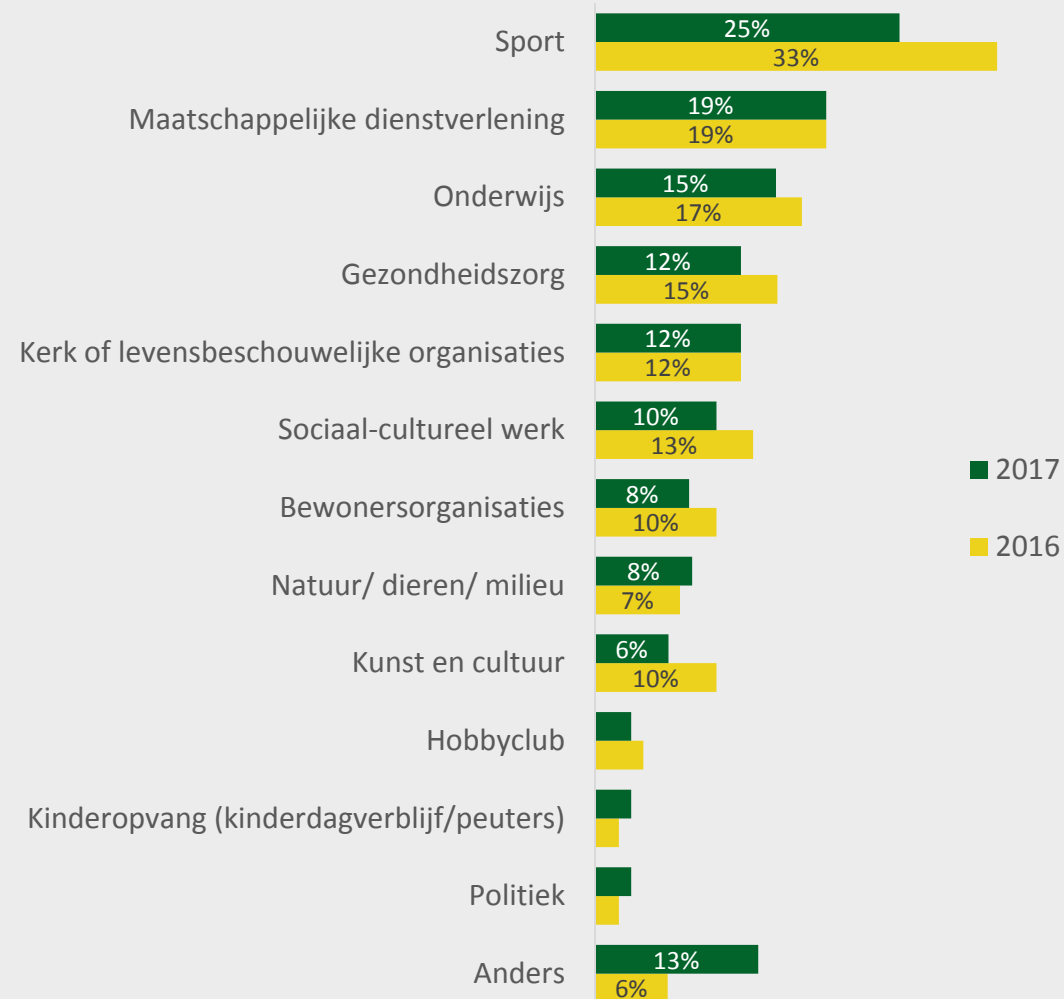
Sectoren waarin respondenten vrijwilligerswerk doen, 2017. $n=288$

Vrijwilligerswerk – vergelijking in de tijd (2)

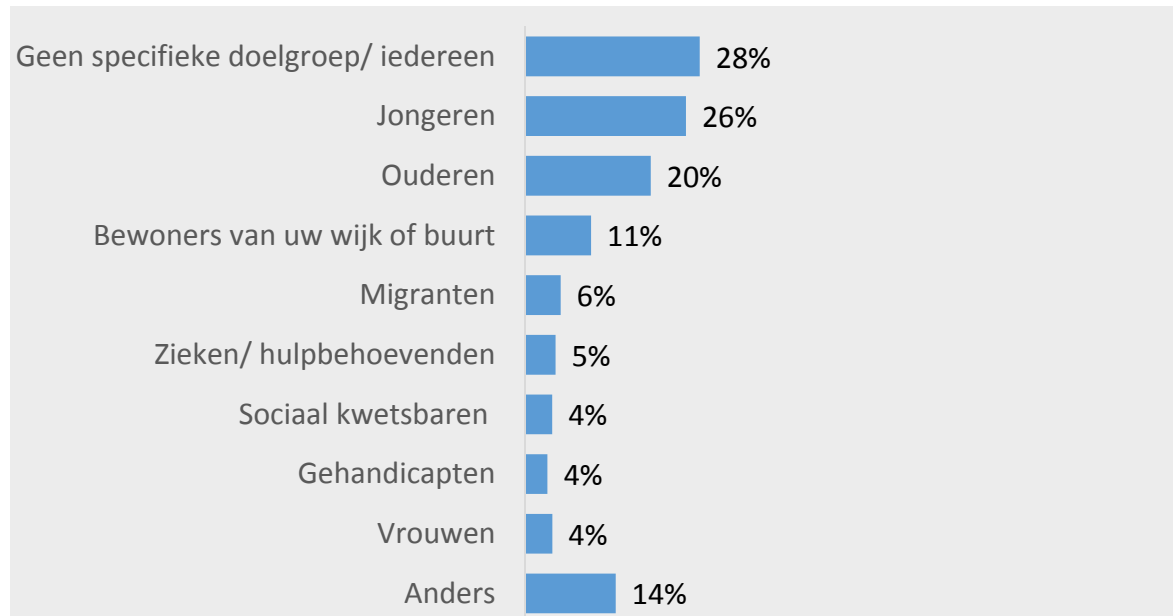

Vergeleken met 2016 is de intensiteit waarin vrijwilligerswerk wordt gedaan iets toegenomen. Groot zijn de verschillen echter niet.

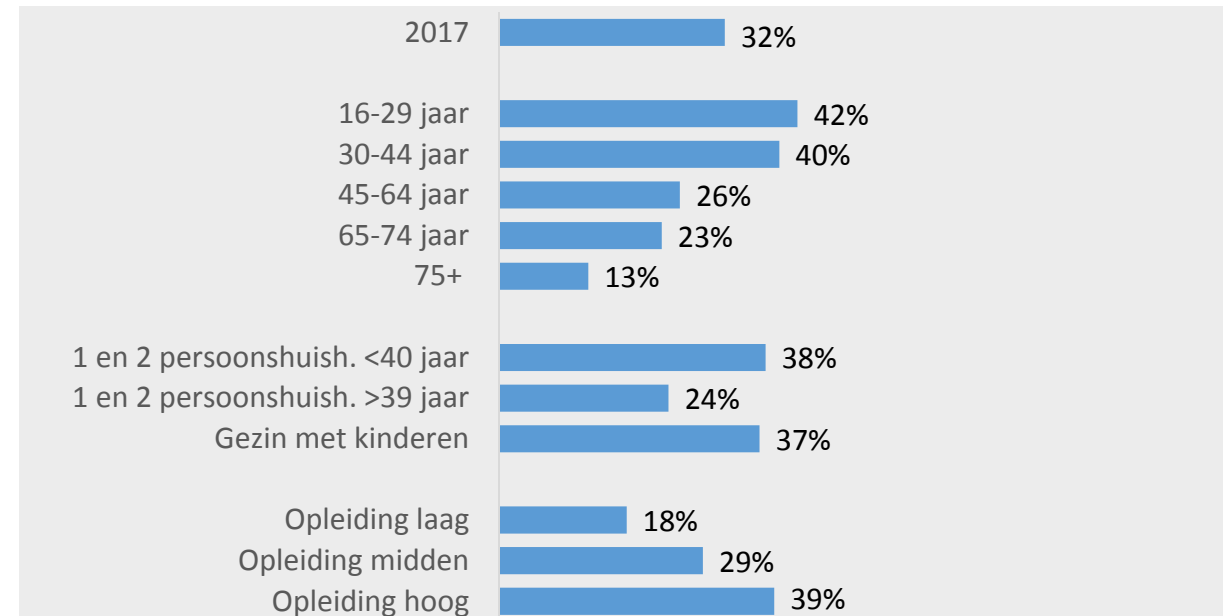
De vrijwilligers in Den Haag zijn net als in 2016 vooral actief op sportgebied, maar het percentage is wel afgenomen. Ook in het onderwijs en de gezondheidszorg zijn de percentages afgenomen. Daarentegen zijn meer vrijwilligers actief in de maatschappelijke dienstverlening.

Vrijwilligerswerk (3)

Doelgroepen waarin men vrijwilligerswerk verricht, 2017. $n=282$

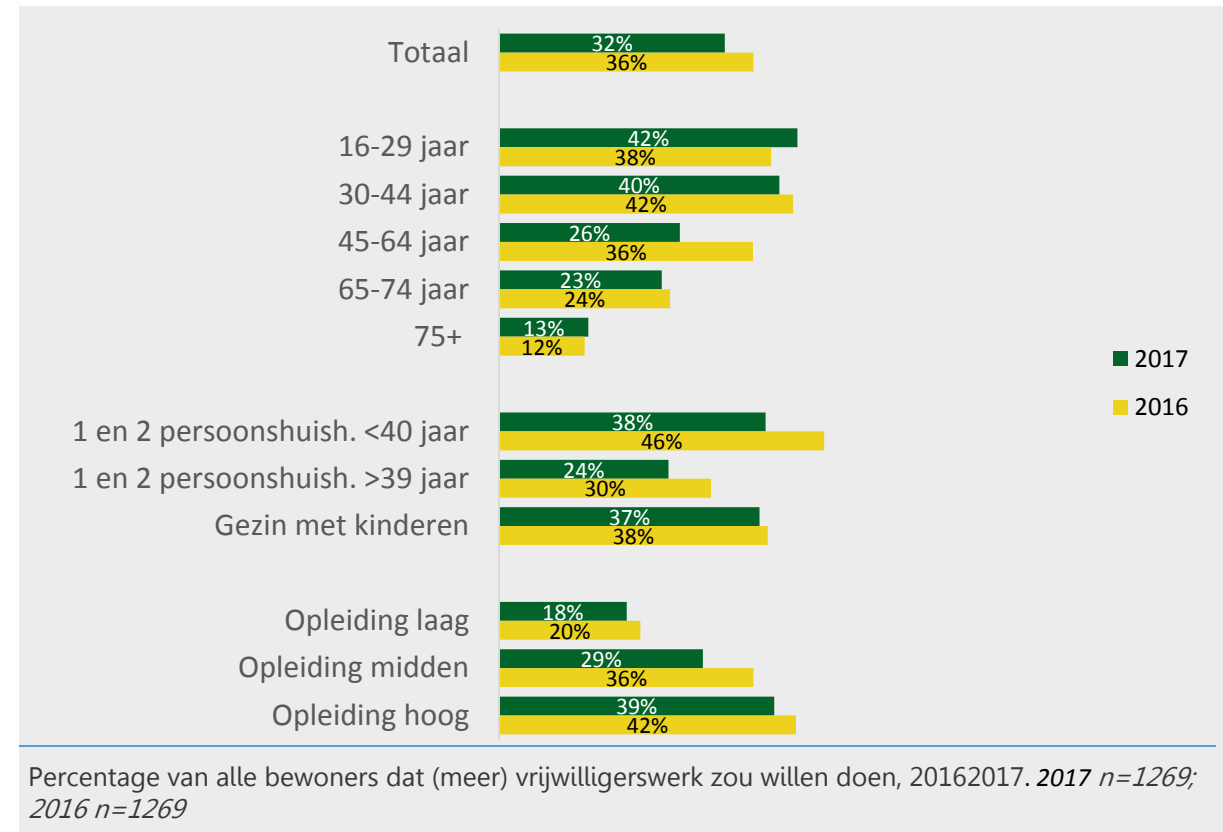
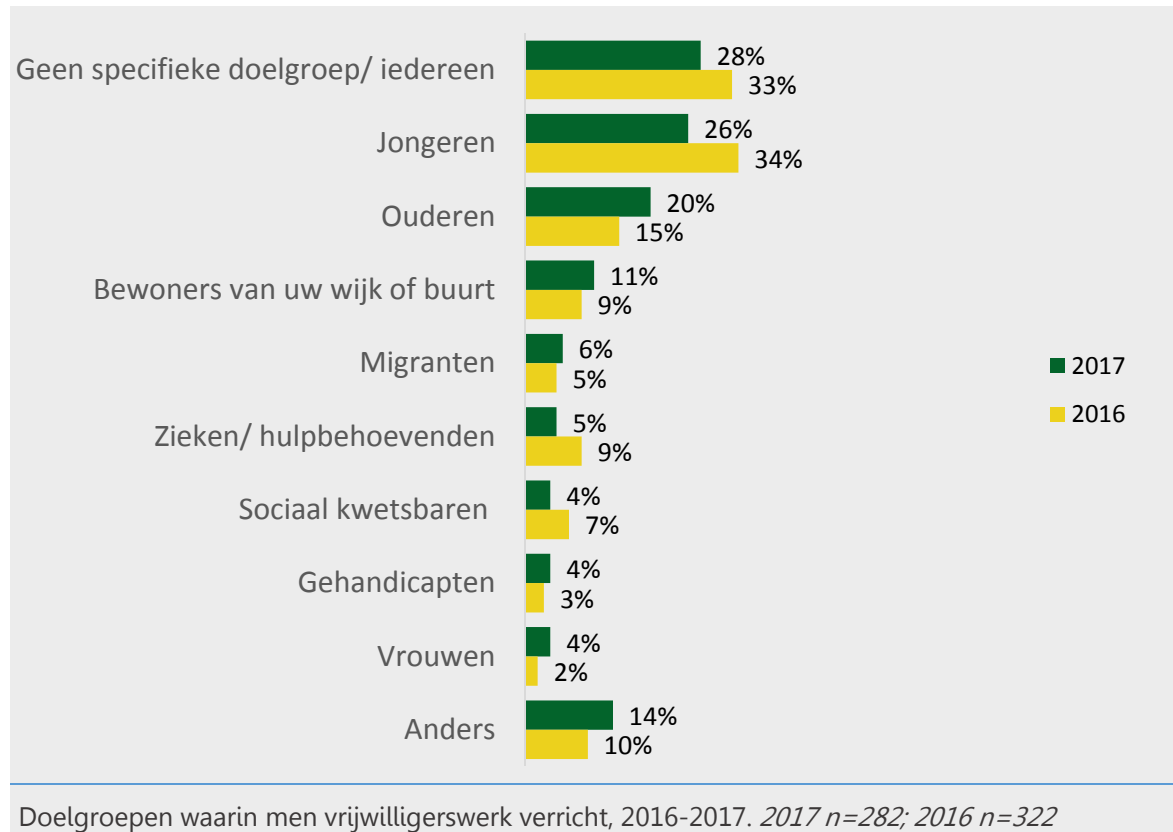

Percentage van alle bewoners dat (meer) vrijwilligerswerk zou willen doen, 2017. $n=1216$

Jongeren vormen de grootste doelgroep (26%) van het vrijwilligerswerk, gevolgd door ouderen (20%). Voor ruim een kwart van de vrijwilligers (28%) is het vrijwilligerswerk niet op een specifieke doelgroep gericht.

Als wordt gevraagd of men meer vrijwilligerswerk wil doen, antwoordt 32% van alle respondenten hierop bevestigend. Vooral 16-29-jarigen (42%), 30-44-jarigen (40%) en hoger opgeleiden (39%) geven aan (meer) vrijwilligerswerk te willen doen. In Segbroek en Haagse Hout is het percentage dat (meer) vrijwilligerswerk zou willen doen het hoogst (beide 38%). Het percentage is het laagst in Escamp en het Centrum (28%). Relevant is het onderscheid tussen mensen die nu al vrijwilligerswerk doen en die dat niet doen. Zo wil 41% van de huidige vrijwilligers eventueel meer vrijwilligerswerk doen, tegenover een kwart van de respondenten die nu geen vrijwilligerswerk doen (27%).

Vrijwilligerswerk – vergelijking in de tijd (3)

Het vrijwilligerswerk is in 2017 iets minder gericht op jongeren, op hulpbehoevenden en sociaal kwetsbaren. De aandacht gaat dit jaar iets meer naar ouderen en bewoners uit de buurt of wijk.

In 2017 is het percentage dat (meer) vrijwilligerswerk wil doen iets teruggelopen. Alleen 16-29-jarigen willen dat iets vaker (van 38% in 2016 naar 42% in 2017).

Inwonersonderzoek 2017

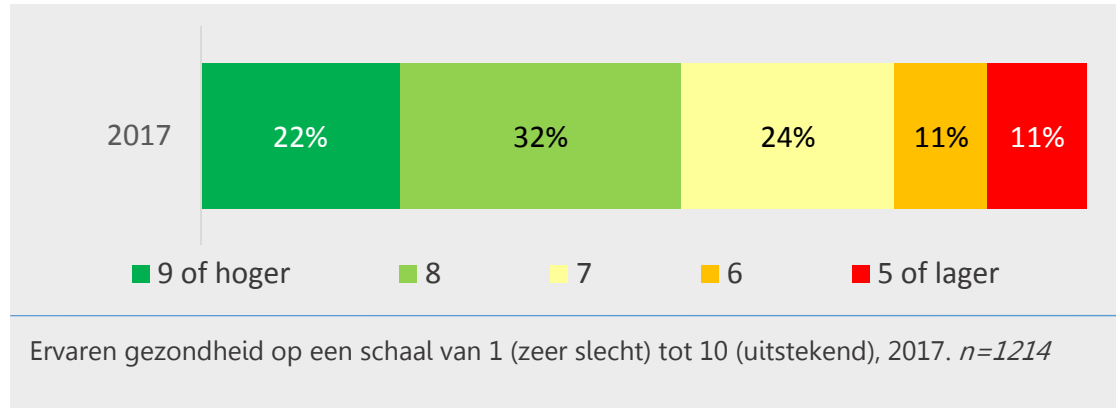
Gezondheid en beperkingen

De gezondheid van Hagenaars staat centraal in dit overzicht. Daarbij wordt ook ingegaan op mogelijke beperkingen of chronische aandoeningen en de ondersteuning die men dan krijgt.

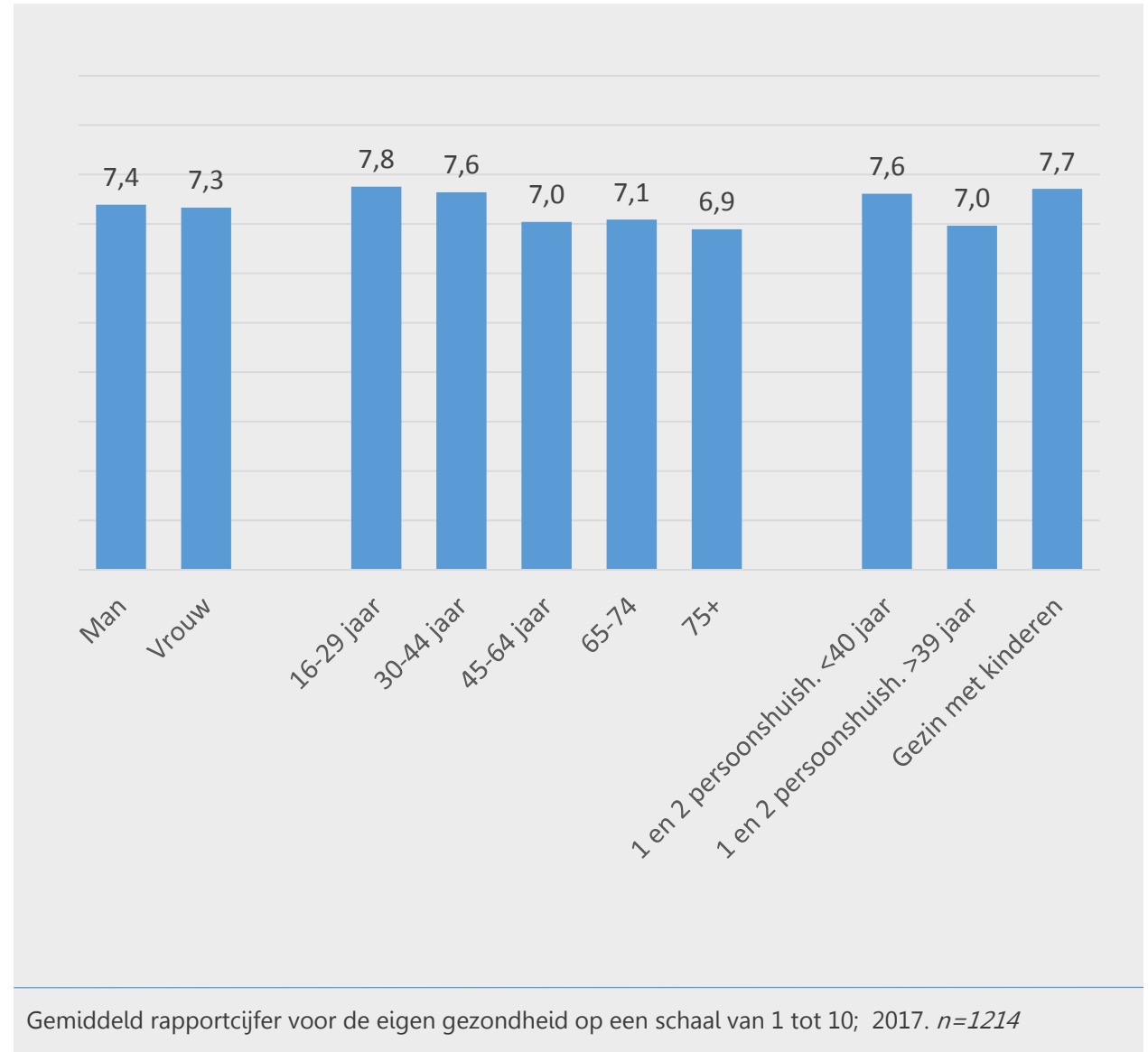
- Gemiddeld genomen wordt de eigen gezondheid met een voldoende (7,3) beoordeeld. Ruim de helft (54%) geeft een 8 of hoger, één op de tien een 5 of lager (11%). Zoals mag worden verwacht neemt het gemiddelde rapportcijfer af naarmate men ouder wordt (van een 7,8 voor jongeren tot 30 jaar naar een 6,9 voor ouderen van 75 jaar en ouder).
- Eén op de vijf respondenten (20%) heeft een beperking of een handicap. Mensen met een beperking of handicap beoordelen de eigen gezondheid gemiddeld iets lager (motorische of licht verstandelijke beperking 5,6, auditieve of visuele beperking 6,7).
- Bijna één op de drie (30%) heeft een chronische aandoening. Ook deze respondenten beoordelen hun gezondheid lager dan gemiddeld, maar nog wel met een voldoende (6,2).
- Van de mensen met een handicap, beperking en / of chronische aandoening ervaart ruim een kwart geen belemmeringen in het dagelijks leven (28%), het merendeel (51%) voelt zich licht belemmerd en één op de vijf wordt sterk belemmerd (21%). De respondenten die een sterke belemmering ervaren in het dagelijks leven geven gemiddeld een 4,7 voor hun gezondheid.
- Van de respondenten die een sterke belemmering ervaren ontvangt één op de vijf huishoudelijke hulp (21%). Ondanks de hulp voelen mensen met huishoudelijke hulp zich vaker sterk belemmerd in de dagelijkse bezigheden of vrije tijd dan mensen zonder deze hulp.
- Circa één op de vijf (22%) respondenten heeft een aangepaste woning of verwacht deze in de toekomst nodig te hebben.

Rapportcijfer voor gezondheid (1)

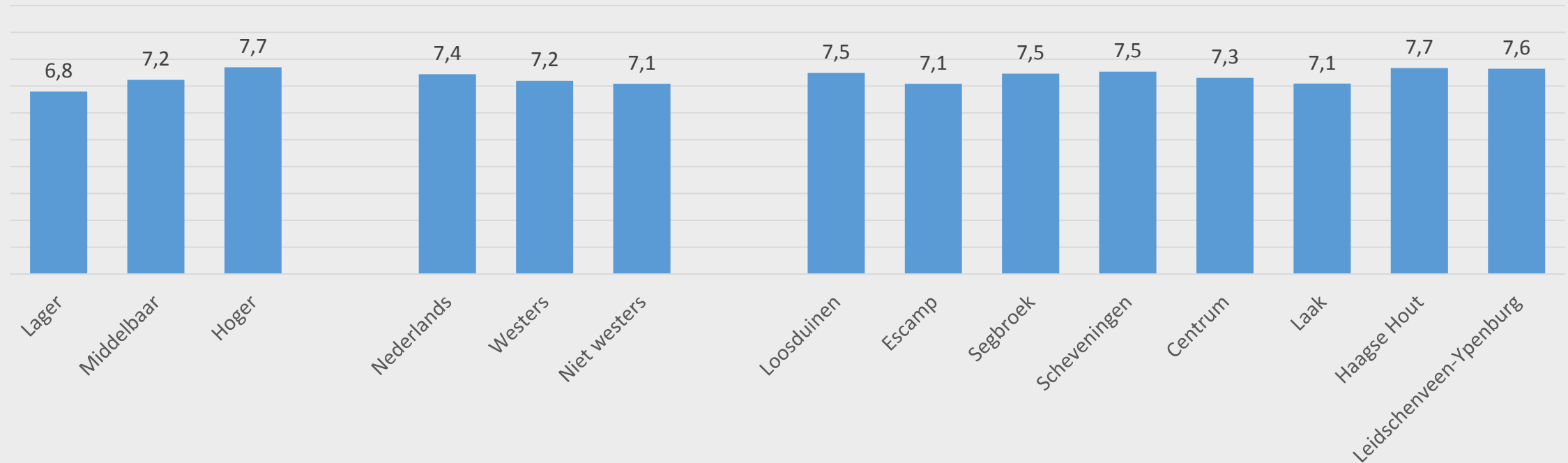

Wanneer aan inwoners wordt gevraagd hoe tevreden zij zijn over hun gezondheid, dan lopen de meningen nogal uiteen. Ruim de helft (54%) van de inwoners is zeer tevreden en geeft een 8 of hoger. Eén op de tien is zeer ontevreden en beoordeelt de eigen gezondheid met een 5 of lager (11%) en eveneens één op de tien geeft net een voldoende (11% rapportcijfer 6). Een kwart is tevreden (24% rapportcijfer 7).

Jongeren (rapportcijfer 7,8) zijn positiever over de gezondheid dan ouderen (rapportcijfer 6,9).

Rapportcijfer voor gezondheid (2)

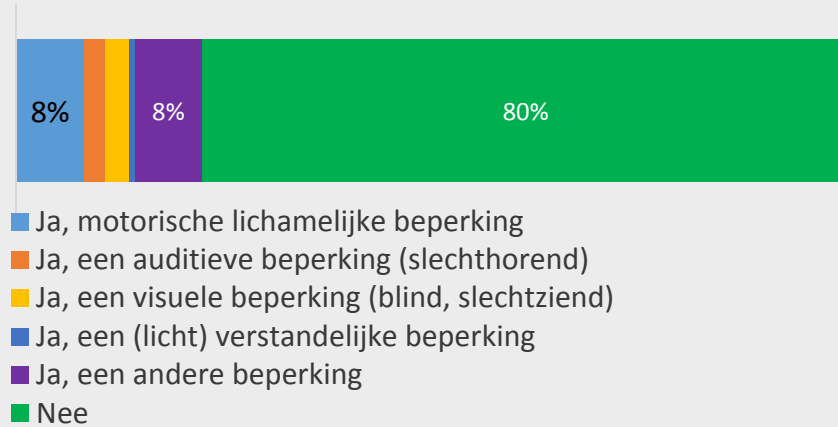

Gemiddeld rapportcijfer voor de eigen gezondheid op een schaal van 1 tot 10; 2017. $n=1214$

Hoger opgeleiden (7,7) zijn over het algemeen positiever over hun gezondheid dan lager opgeleiden (6,8). De scores van de inwoners van de stadsdelen variëren enigszins. Nederlanders beoordelen hun eigen gezondheid gemiddeld iets hoger dan Westerse migranten en niet-Westerse migranten (resp. 7,4; 7,2 en 7,1). De inwoners van Haagse Hout beoordelen hun gezondheid het hoogst met een 7,7. Inwoners van Leidschenveen-Ypenburg komen hier sterk bij in de buurt (7,6). Inwoners van Laak en Escamp zijn iets minder tevreden over hun gezondheid. Zij geven gemiddeld een 7,1. De bevolkingssamenstelling van de stadsdelen hangt deels samen met de verschillen in ervaren gezondheid.

Beperking, handicap en / of chronische aandoening

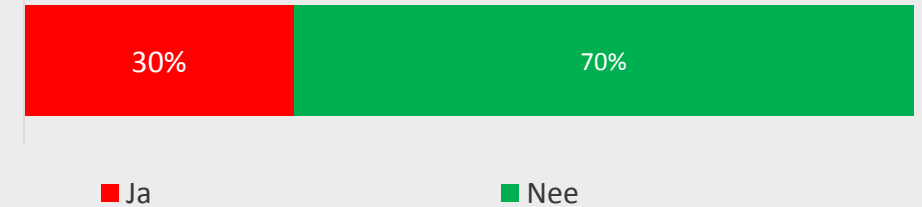
Beperking of handicap

Aandeel mensen met een beperking of handicap, 2017. $n=1208$

Vier op de vijf inwoners hebben geen beperking of handicap (80%). Eén op de vijf heeft wel een beperking. De meest voorkomende beperking is een motorische lichamelijke beperking (8%). Een klein deel heeft een auditieve beperking (3%) of een visuele beperking (3%). Daarnaast heeft 8% aangegeven een andere beperking te hebben. Hagenaars met een beperking geven gemiddeld een lager rapportcijfer voor hun gezondheid: mensen met een motorische of licht verstandelijke beperking een 5,6, mensen met een auditieve of visuele beperking een 6,7.

Chronische aandoening

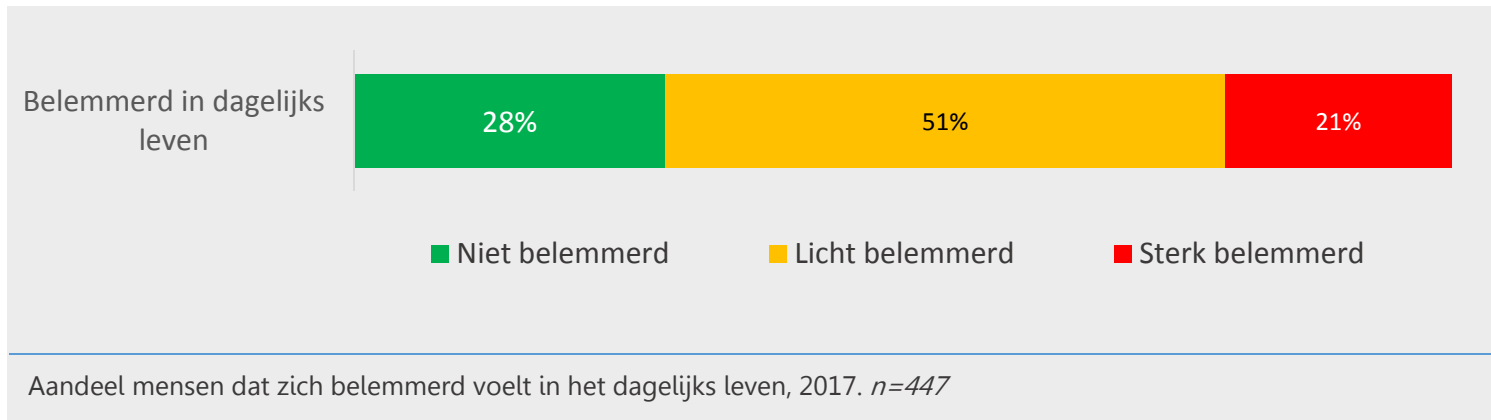

Aandeel mensen met een chronische aandoening, 2017. $n=1212$

Bijna één op de drie inwoners (30%) heeft last van een chronische aandoening. Een chronische aandoening is een ziekte waar iemand langdurig last van heeft, zoals suikerziekte, CARA, hart- en vaatziekten, kanker, artrose, reuma, ernstige of hardnekkige rugaandoeningen, chronisch eczeem etc. Oudere mensen en lager opgeleiden hebben vaker dan gemiddeld last van een chronische aandoening (beide circa 50%). Ook in Loosduinen en Escamp hebben meer inwoners dan gemiddeld te maken met een chronische aandoening (beide 38%). In Loosduinen wonen relatief veel ouderen.

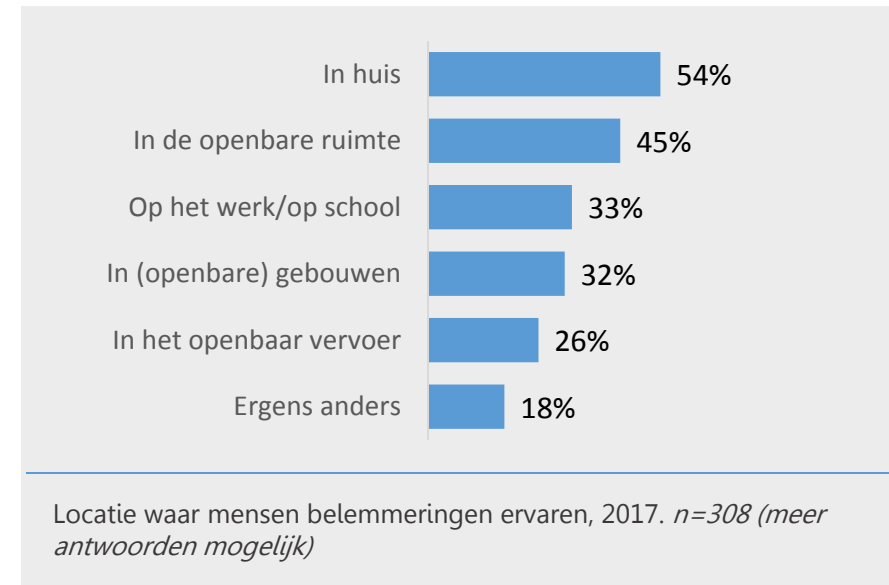
Ook een chronische aandoening geeft mensen aanleiding om hun gezondheid lager dan gemiddeld te beoordelen (4,7).

Belemmeringen in het dagelijks leven

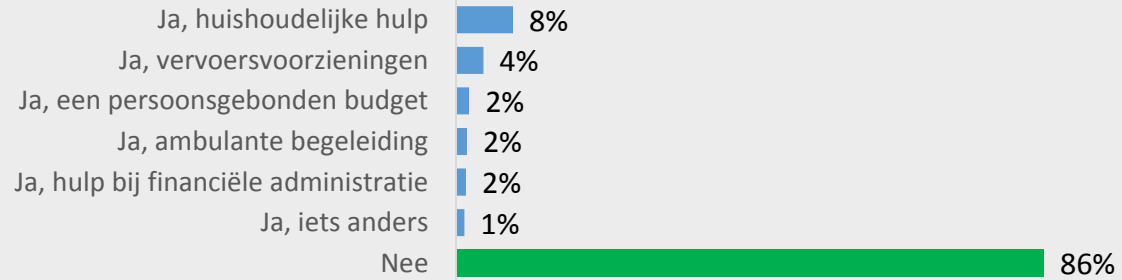
Van de inwoners die een beperking, handicap en / of chronische aandoening hebben, voelt ongeveer één op de vijf (21%) zich sterk belemmerd in het dagelijks leven. Het merendeel wordt licht belemmerd (51%) en ruim een kwart (28%) voelt zich niet belemmerd. Van alle Hagenaars (met of zonder beperking, handicap en / of chronische aandoening) voelt 19% zich licht belemmerd en 8% sterk belemmerd in het dagelijks leven.

Lager opgeleiden (32%) ervaren relatief vaak een sterke belemmering. Met name inwoners van het Centrum ervaren moeilijkheden (31% sterk), inwoners van Leidschenveen-Ypenburg veel minder (7% sterk). Mannen (39%), jongeren (37%), hoger opgeleiden (36%) en inwoners uit Loosduinen en Scheveningen (beide 28%) ervaren vaker dan gemiddeld geen belemmeringen.

Als gevraagd wordt waar men zich belemmerd voelt, is dit vooral in huis (54%) en in de openbare ruimte (45%). Ook op het werk of op school (33%), in (openbare) gebouwen (32%) en in het openbaar vervoer (26%) komt dit voor.

Ondersteuning en aangepast wonen in Den Haag

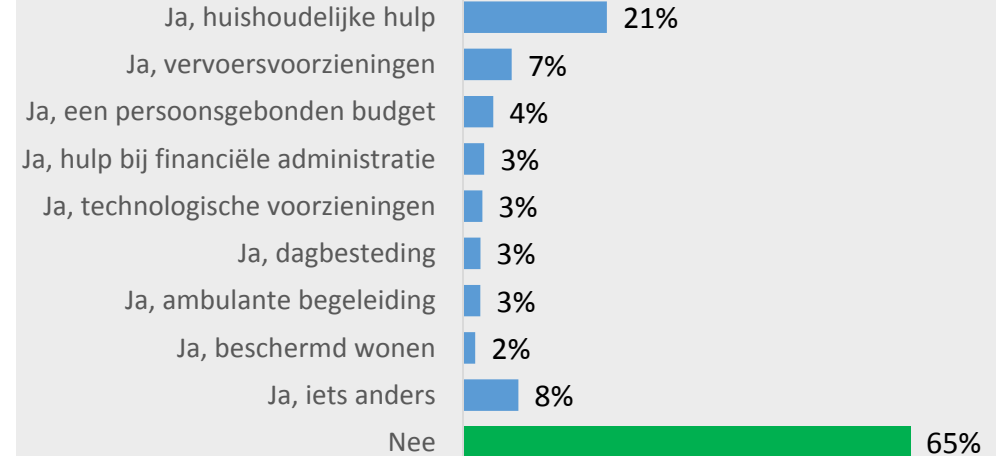
Ondersteuning vanuit de Wmo, 2017. *n=445 (meer antwoorden mogelijk)*

Circa één op de zeven inwoners met een beperking, handicap en / of chronische aandoening krijgt ondersteuning vanuit de Wmo (14%). De meeste inwoners krijgen huishoudelijke hulp (8%). 75-Plussers krijgen relatief vaak hulp (32%), met name in de huishouding (24%).

Aangepaste woning

Aandeel mensen dat (naar verwachting) een aangepaste woning nodig heeft, 2017. *n=445*

Verwachting ondersteuning vanuit de Wmo, 2017. *n=434 (meer antwoorden mogelijk)*

Ruim een derde verwacht in de toekomst (meer) ondersteuning vanuit de Wmo nodig te hebben (35%). Met name de vraag naar huishoudelijke hulp zal verder toenemen (van 8% naar 21%). Met name ouderen verwachten (meer) hulp nodig te hebben (55%).

Ruim drie kwart van de respondenten denkt geen aangepaste woning nodig te hebben (78%), 8% heeft al een aangepaste woning en 14% verwacht deze in de toekomst nodig te hebben. Dit aandeel is het hoogst onder de 45-64-jarigen (20%).

Inwonersonderzoek 2017

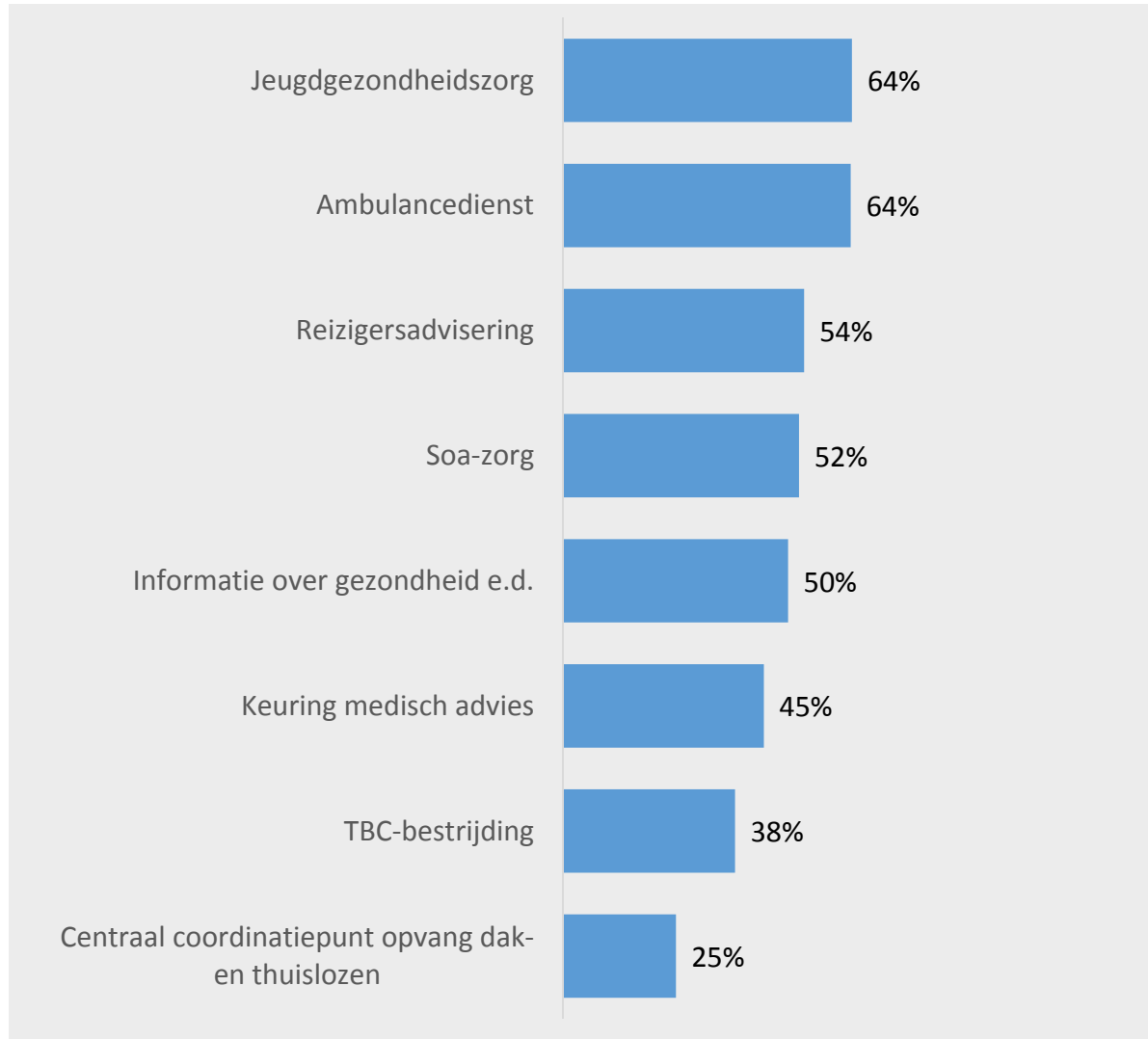
GGD

De GGD maakt deel uit van de gemeente en bewaakt, beschermt en bevordert de collectieve gezondheid van de burgers. In de enquête zijn enkele vragen opgenomen, die specifiek gaan over de bekendheid met de diensten van de GGD, het bezoek aan en het oordeel over de GGD. In 2016 zijn de vragen over de GGD gesteld aan het Stadspanel van de gemeente Den Haag. Dat is een selectieve groep inwoners. Vandaar dat de resultaten van 2017 niet goed vergelijkbaar zijn met die van 2016. De verschillen zijn daarom niet in de rapportage opgenomen.

- Van de verschillende diensten van de GGD zijn de jeugdgezondheidszorg en de ambulancedienst het meest bekend. Bijna twee op de drie respondenten zijn bekend met deze diensten (elk 64%), gevolgd door reizigersadvisering (54%), Soa-zorg (52%) en informatie over gezondheid (50%). Veel minder bekend is het Centraal Coördinatiepunt voor de opvang van dak- en thuislozen (CCP, 25%).
- Volgens de respondenten passen veel verschillende termen bij de GGD. Zo passen volgens zes op de tien ondervraagden de termen 'gezondheidszorg', 'betrouwbaar', 'veilig' en 'professioneel' goed bij de GGD. 'Klantvriendelijk' en 'open' zijn begrippen die bijna de helft van toepassing vindt. De meeste overige respondenten stellen zich neutraal op. Er zijn maar weinig Hagenaars die van mening zijn dat de genoemde termen niet passen bij de GGD.
- Bijna een kwart van de ondervraagden heeft de afgelopen twee jaar contact gehad met de GGD (19%). De respondenten zijn over het algemeen (zeer) tevreden over de dienstverlening van de GGD. De mensen die contact hebben gehad met de GGD beoordelen de dienstverlening van de GGD gemiddeld met een 7,5.

Bekendheid met de diensten van de GGD 2017

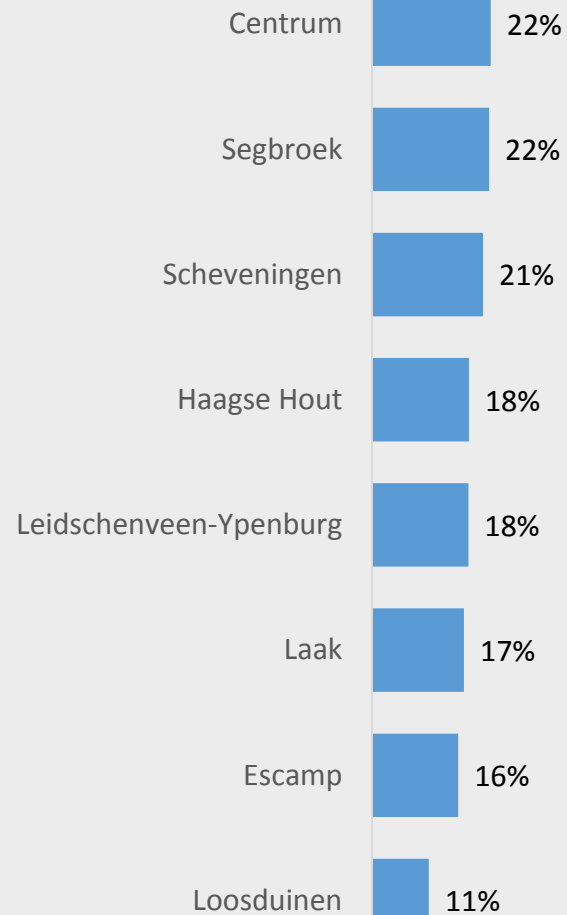

Bekendheid met verschillende diensten van de GGD, 2017. $n=1037-1109$ (excl. geen antwoord)

Als wordt gevraagd naar de bekendheid van het dienstenaanbod van de GGD zijn de jeugdgezondheidszorg en de ambulancedienst het meest bekend (elk 64%). Ongeveer de helft weet dat de GGD reizigersadvisering, Soa-zorg, informatie over gezondheid en keuring medisch advies aanbiedt. Het minst bekend zijn respondenten met het centraal coördinatiepunt voor de opvang van dak- en thuislozen (CCP) dat eveneens wordt verzorgd door de GGD (25%).

Vrouwen zijn iets meer bekend met jeugdgezondheidszorg (66%), reizigersadvies (55%) en het CCP (27%) dan mannen (resp. 63%, 52% en 23%), terwijl de ambulancedienst bij mannen iets meer bekend is (67%, vrouwen 60%). Respondenten ouder dan 45 jaar zijn meer bekend met de ambulancedienst (73%), de keuring medisch advies (51%) en de Tuberculosebestrijding (48%). Van de gezinnen met kinderen is 80% bekend met jeugdgezondheidszorg.

Contact met de GGD 2017

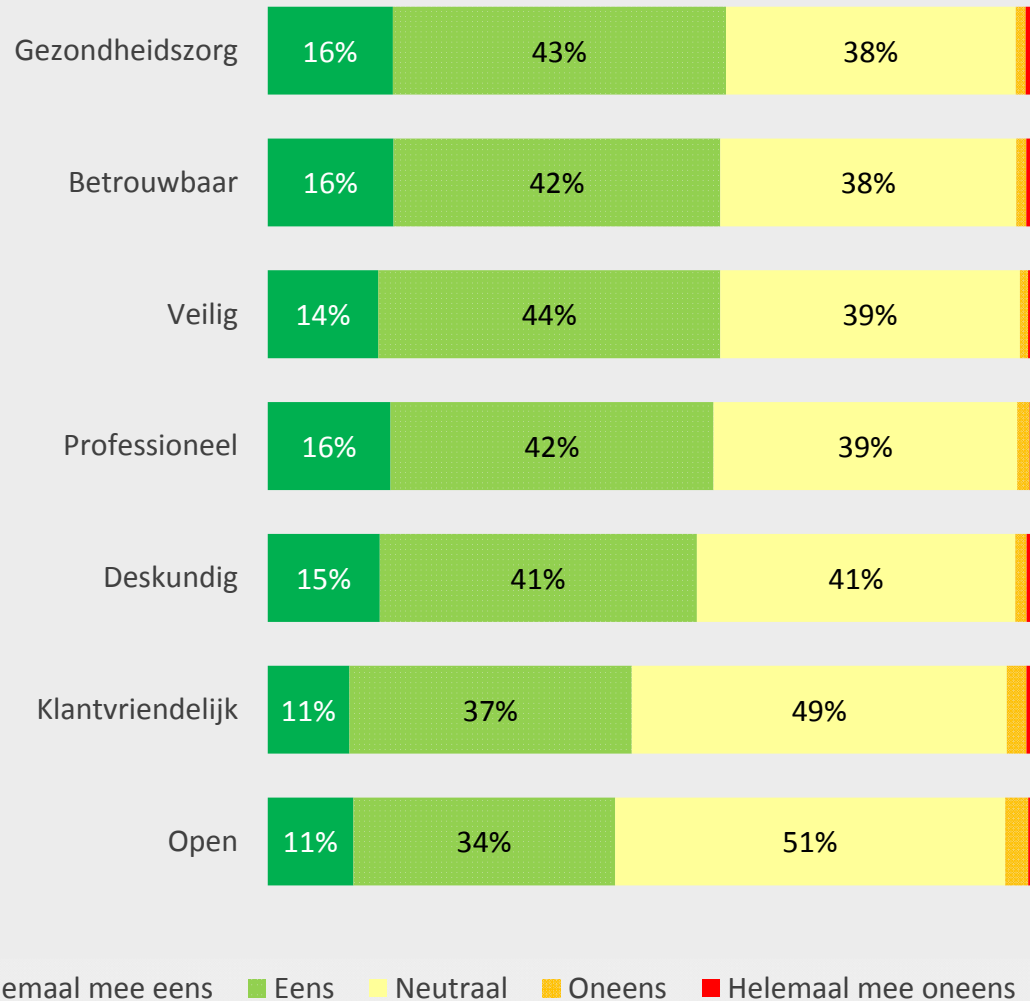

Contact met de GGD, in procenten naar stadsdeel, 2017 $n=1201$

Eén op de vijf respondenten heeft de afgelopen twee jaar contact gehad met de GGD (19%). De mate waarin de respondenten uit de diverse stadsdelen contact hebben gehad met de GGD schommelt veelal rond het gemiddelde. Alleen Loosduinen wijkt op dit punt af, hier is het percentage inwoners dat contact heeft gehad met de GGD substantieel lager dan gemiddeld.

Gezinnen met kinderen hebben meer dan gemiddeld contact gehad met de GGD (29%).

Waardering van de diensten van de GGD 2017

Woorden die bij de GGD passen, in procenten, 2017. $n=1067-1088$

Als gekeken wordt naar de kwalificaties voor de GGD komt het beeld naar voren dat Hagenaars over het algemeen zeer te spreken zijn over de GGD. Termen die men het best vindt passen bij de GGD zijn 'gezondheidszorg' (59% is het hier (helemaal) mee eens), 'betrouwbaar' (58%) 'veilig' (58%) en 'professioneel' (58%). Ook de andere kwalificaties worden door 45% tot 56% onderschreven.

Er zijn maar heel weinig respondenten die van mening zijn dat bovenstaande termen niet passen bij de GGD.

Respondenten die contact hebben gehad met de GGD laten zich hierover zeer positief uit. Het gemiddelde rapportcijfer voor de dienstverlening van de GGD is een 7,5. Eén op de tien inwoners die contact hebben gehad met de GGD heeft een onvoldoende gegeven (veelal een 5).

Hoger opgeleiden zijn iets positiever (7,7) dan lager opgeleiden (7,3) over de GGD.

75-plussers geven de hoogste waardering voor de dienstverlening van de GGD (8,8). Ook 65 tot 74-jarigen (8,2), 16 tot 30 jarigen (7,8) en 30 tot 45-jarigen (7,6) waarderen de dienstverlening van de GGD met een ruime voldoende. 45 tot 65-jarigen geven gemiddeld een 6,9.

Inwonersonderzoek 2017

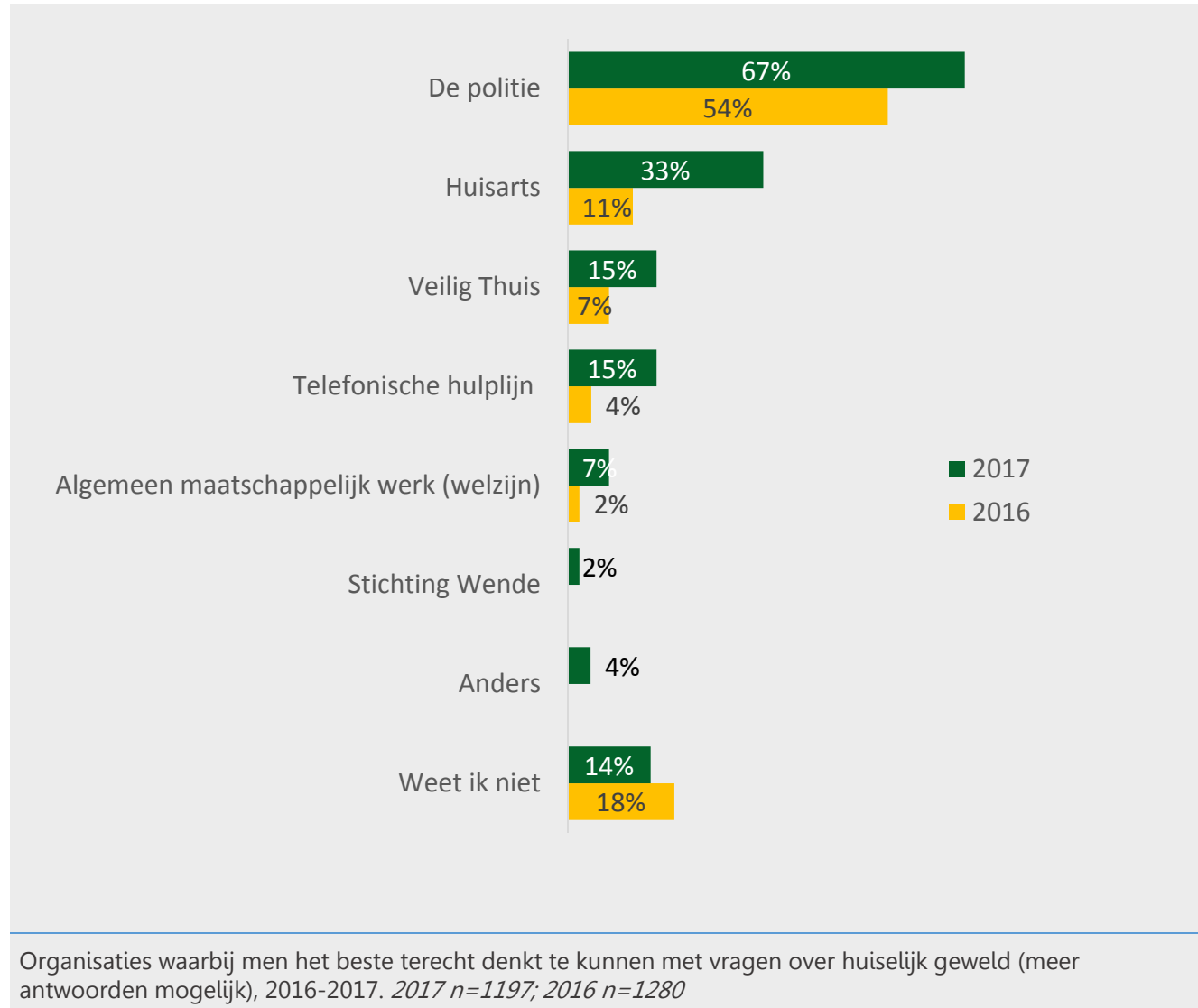
Huiselijk Geweld Den Haag

Huiselijk geweld is een ernstig probleem waar aan de gemeente Den Haag veel aandacht besteedt. De gemeente wil graag weten hoeveel inwoners worden geconfronteerd met huiselijk geweld en waar men met vragen hierover denkt terecht te kunnen. Daarnaast wordt gekeken in hoeverre inwoners bekend zijn met Veilig Thuis.

- Met vragen over huiselijk geweld denkt twee derde (67%) van de Hagenaars het best terecht te kunnen bij de politie. Eén op de drie respondenten (33%) vindt de huisarts daarvoor het meest geschikt, 15% denkt het best bij Veilig Thuis terecht te kunnen. In 2016 werden de politie en de huisarts ook het meest naar voren gebracht (resp. 54% en 11%).
- Een derde van de respondenten (32%) kent Veilig Thuis. Dit is vergelijkbaar met 2016 (30%). Zij kennen dit vooral van televisie (32%) en internet (25%). Ook de wijze waarop men van het bestaan van Veilig Thuis weet, is vergelijkbaar met vorig jaar (resp. 28% en 26%).
- Drie op de vijf respondenten (61%) zouden contact opnemen met Veilig Thuis om advies te krijgen bij vragen over huiselijk geweld. Circa de helft (51%) neemt contact op voor advies bij zorgen over anderen en bij een vermoeden van kindermishandeling (45%). Dit is vergelijkbaar met 2016 (resp. 52%, 45% en 41%).
- Circa twee derde van de Hagenaars die bekend zijn met Veilig Thuis zou iemand adviseren contact op te nemen met Veilig Thuis wanneer iemand zelf wordt mishandeld (65%) en bijna de helft van de respondenten zou iemand adviseren contact op te nemen wanneer iemand op de hoogte is van huiselijk geweld bij anderen (48%). Ook dit komt vrijwel overeen met 2016 (resp. 63% en 52%).
- Net als in 2016 nemen de meeste respondenten telefonisch contact op met Veilig Thuis (59%). De helft (50%) zou de website bezoeken. Hierin is vergeleken met vorig jaar niet veel veranderd (resp. 54% en 49% in 2016).
- Van de Hagenaars geeft 6% aan geconfronteerd te zijn met een vorm van huiselijk geweld. Dit is iets minder dan in 2016. Het gaat daarbij vooral om lichamelijke mishandeling (4%) en psychische mishandeling (3%).
- De respondenten zouden ouderenmishandeling vooral herkennen aan zichtbaar letsel (63%) en aan angstigheid of boosheid van de oudere (57%). Wanneer de respondenten ouderenmishandeling herkennen, zou iets meer dan de helft (54%) dit bespreken met de oudere zelf. Eén op de vijf respondenten (19%) denkt van zichzelf dat hij of zij ouderenmishandeling niet zou herkennen.

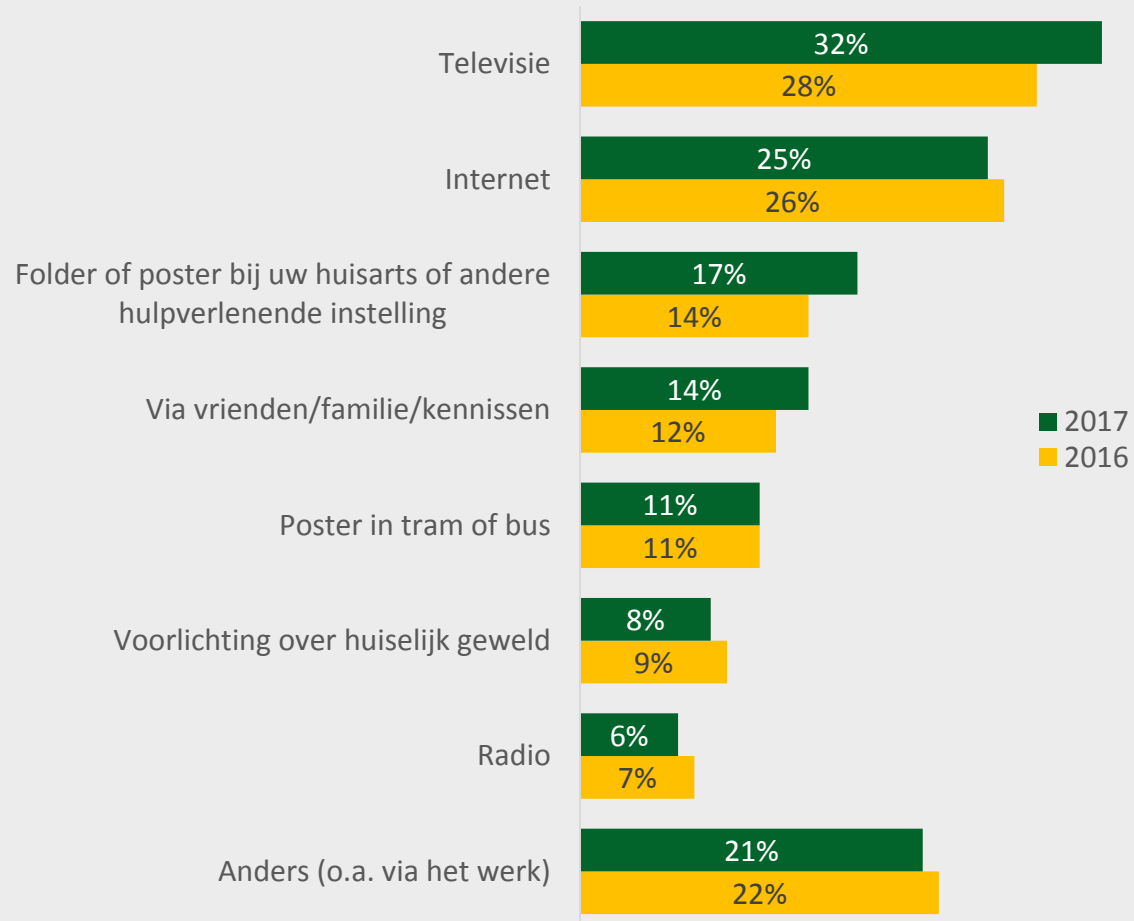
Organisaties waar men terecht kan met vragen

Met vragen over huiselijk geweld denkt circa twee derde (67%) van de Hagenaars het beste terecht te kunnen bij de politie. Eén op de drie (33%) vindt de huisarts het meest geschikt. Veilig Thuis wordt door 15% van de respondenten genoemd als organisatie waarbij men het beste terecht kan met vragen over huiselijk geweld. Dit geldt ook voor de telefonische hulplijn (15%). Er zijn ook respondenten die niet weten waar ze terecht kunnen met deze vragen (14%).

Respondenten weten in 2017 beter bij welke organisaties zij terecht kunnen voor vragen over huiselijk geweld dan in 2016. Alle organisaties worden vaker genoemd dan in 2016, maar met name bij de huisarts denkt men vaker terecht te kunnen (33% in 2017 t.o.v. 11% in 2016). Minder respondenten hebben 'weet ik niet' ingevuld dan in 2016 (14% in 2017, 18% in 2016). De vergelijking tussen 2016 en 2017 is echter indicatief, omdat de vraagstelling (en antwoordcategorieën) afwijkt, waardoor een exacte vergelijking van de cijfers niet goed mogelijk is. Daarnaast gaf 39% vorig jaar aan het beste terecht te kunnen bij het Steunpunt Huiselijk Geweld, dat is dit jaar geen antwoordoptie meer.

Bekendheid van Veilig Thuis

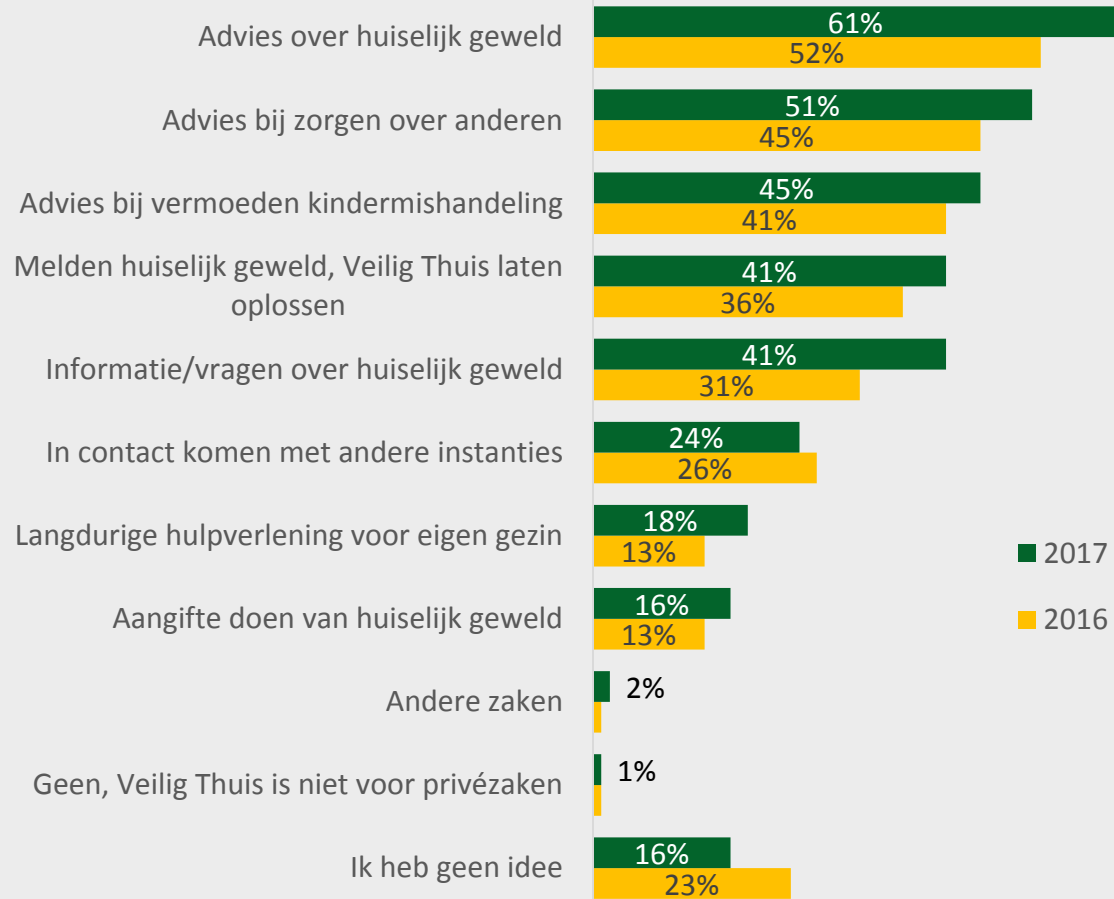
Wijze waarop men van het bestaan van Veilig Thuis op de hoogte is, in procenten van de respondenten die Veilig Thuis kennen (meer antwoorden mogelijk), 2016-2017. 2017 $n=364$; 2016 $n=373$

Drie op de tien respondenten (32%) weten wat er bedoeld wordt met de organisatie Veilig Thuis. Lager opgeleiden (39%) en respondenten met kinderen (34%) zijn hier iets vaker dan gemiddeld van op de hoogte. De bekendheid van Veilig Thuis is niet gegroeid in vergelijking met 2016 (30% kende toen Veilig Thuis).

Eén op de drie mensen die Veilig Thuis kennen, zijn op de hoogte gekomen van Veilig Thuis via de televisie (32%); een kwart kent Veilig Thuis van het internet (25%) en 17% (ook) van een folder of poster. De cijfers over de bronnen voor de bekendheid van Veilig Thuis komen sterk overeen met die van 2016. Iets meer mensen hebben aangegeven Veilig Thuis te kennen van televisie of van een folder of poster.

'Via het werk' is in 2017 geen voorgeprogrammeerde antwoordmogelijkheid. Het antwoord werd gegeven bij 'anders', in 2016 was dit wel een voorgeprogrammeerde antwoordoptie.

Aanleidingen om contact op te nemen met Veilig Thuis

Bekendheid van redenen, waarvoor men contact kan opnemen met Veilig Thuis, onder de mensen die op de hoogte zijn van Veilig Thuis (meer antwoorden mogelijk), 2016-2017. 2017 n=355; 2016 n=375

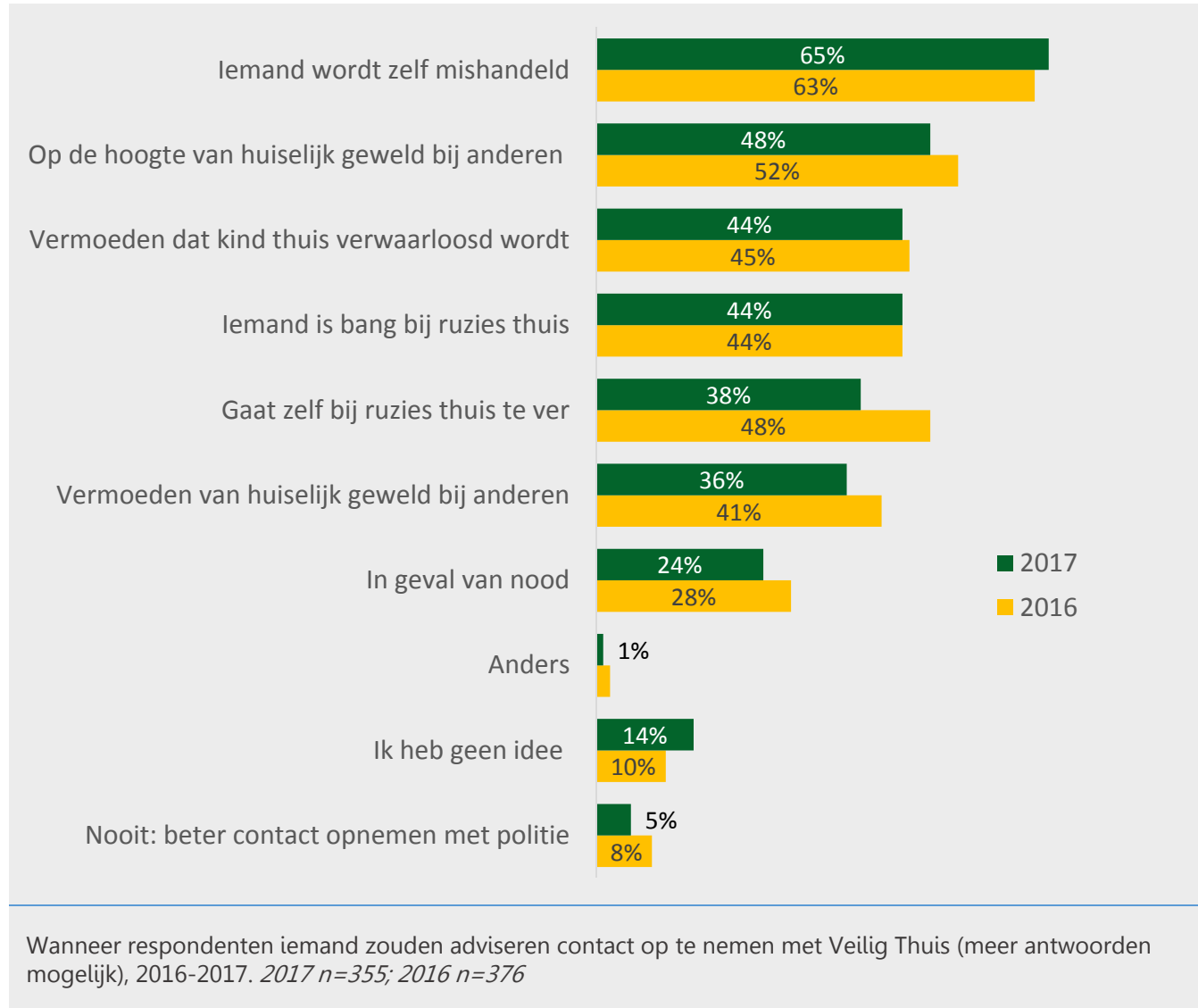
De respondenten die Veilig Thuis kennen is gevraagd of zijn weten waarvoor ze contact kunnen opnemen met Veilig Thuis. Men kon meerdere antwoorden geven.

Zes op de tien respondenten denken bij Veilig Thuis terecht te kunnen voor advies over huiselijk geweld (61%) en de helft voor advies bij zorgen over de situatie bij anderen (51%). Daarnaast denkt 40% tot 50% bij Veilig Thuis terecht te kunnen voor advies bij het vermoeden van kindermishandeling (45%), om huiselijk geweld te melden zodat Veilig Thuis dit kan oplossen (41%) en voor informatie of algemene vragen over huiselijk geweld (41%).

De volgorde van antwoorden is vergelijkbaar met die van 2016. De meeste redenen om contact op te nemen zijn wel iets vaker genoemd dan vorig jaar.

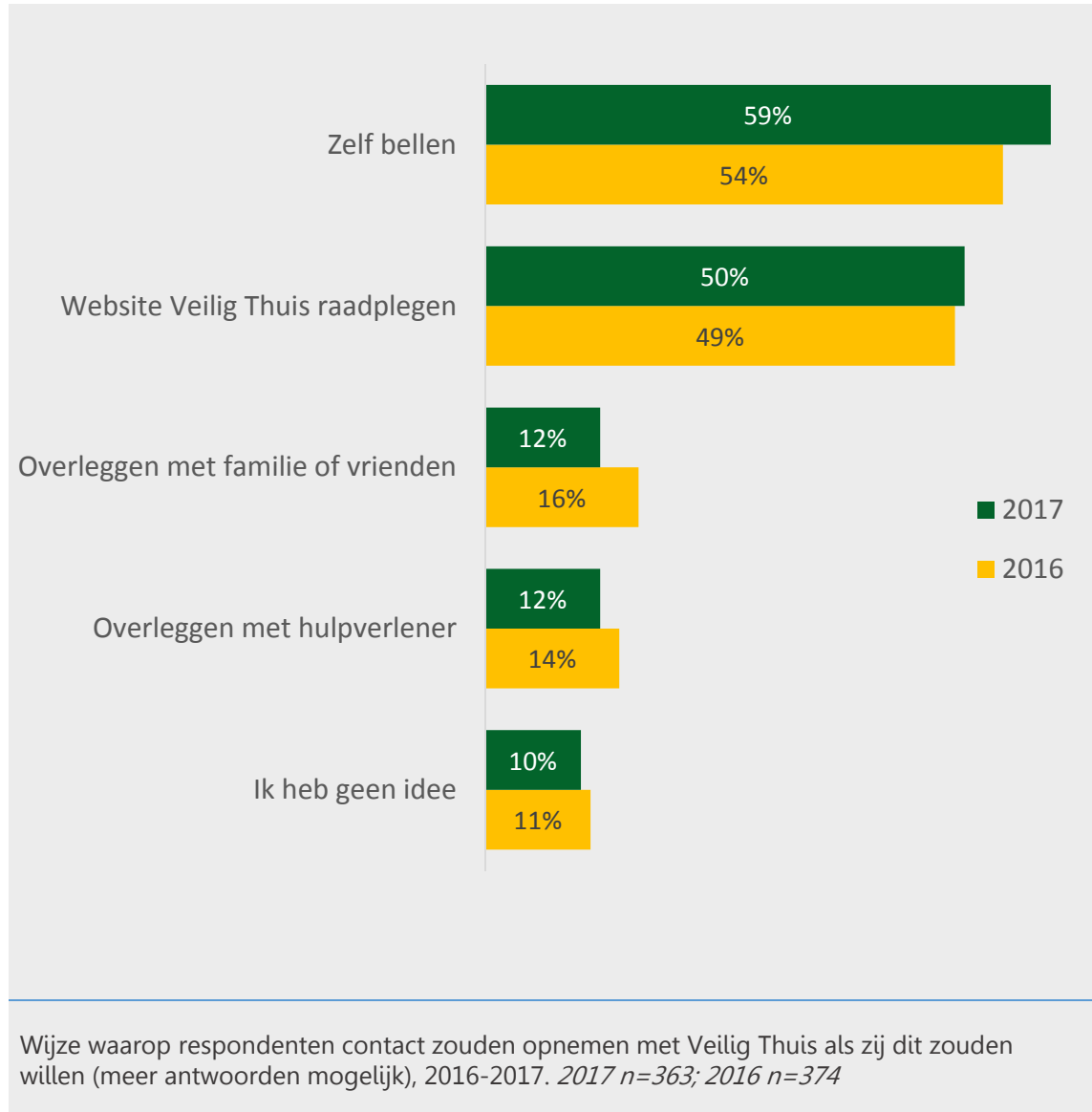
Advies om contact op te nemen met Veilig Thuis

Vervolgens is de respondenten gevraagd wanneer ze iemand zouden adviseren om contact op te nemen met Veilig Thuis. Ook op deze vraag kon men meerdere antwoorden geven. Twee op de drie Hagenaars die bekend zijn met Veilig Thuis (65%) zouden mensen adviseren om contact op te nemen met Veilig Thuis wanneer men wordt mishandeld. Daarnaast zou bijna de helft mensen adviseren contact te zoeken als men op de hoogte is van huiselijk geweld bij anderen (48%), bij het vermoeden van verwaarlozing van een kind of als men bang is bij ruzies in huis (beide 44%). Circa 5% zou nooit adviseren om contact op te nemen met Veilig Thuis, omdat het beter zou zijn om de politie in te lichten.

De cijfers lijken sterk op die van 2016. Alleen zouden iets minder mensen anderen adviseren contact op te nemen met Veilig Thuis als diegene bij ruzies te ver gaat, of als men het vermoeden heeft van huiselijk geweld bij anderen.

Communicatie met Veilig Thuis

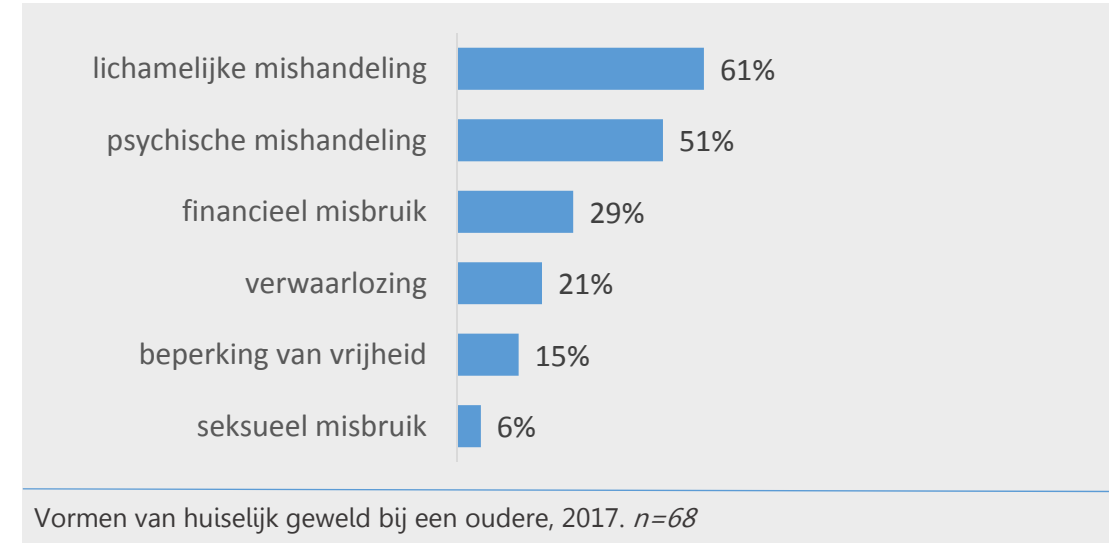
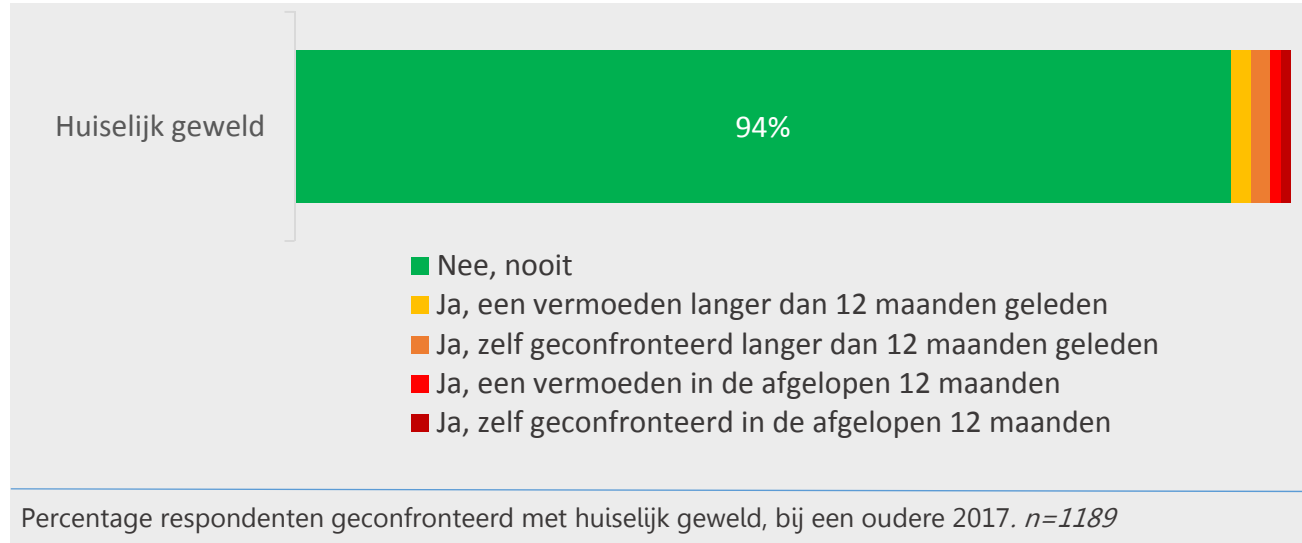

De meeste respondenten zouden direct zelf contact opnemen met Veilig Thuis, hetzij door te bellen (59%) en/of door de website te bezoeken (50%). Eén op de tien respondenten zou eerst overleggen met familie of vrienden (12%) of met een hulpverlener (12%). Daarnaast weet één op de tien respondenten niet hoe ze Veilig Thuis kunnen bereiken (10%).

De wijze waarop respondenten contact zouden opnemen met Veilig Thuis is sterk vergelijkbaar met vorig jaar.

Huiselijk geweld bij ouderen

Circa 6% van de respondenten geeft aan wel eens te zijn geconfronteerd of het vermoeden te hebben gehad met huiselijk geweld bij een oudere in hun omgeving. Het gaat dan vaker om een vermoeden van huiselijk geweld (4%), dan dat men er zelf mee geconfronteerd is (2%). Het is vaker langer dan een jaar geleden. Het gaat in de meeste gevallen om lichamelijke mishandeling (61%) of psychische mishandeling (51%), ofwel 4% en 3% van alle respondenten.

De meeste respondenten (94%) geven aan nooit in aanraking te zijn geweest met huiselijk geweld bij een oudere.

Herkenning van ouderenmishandeling

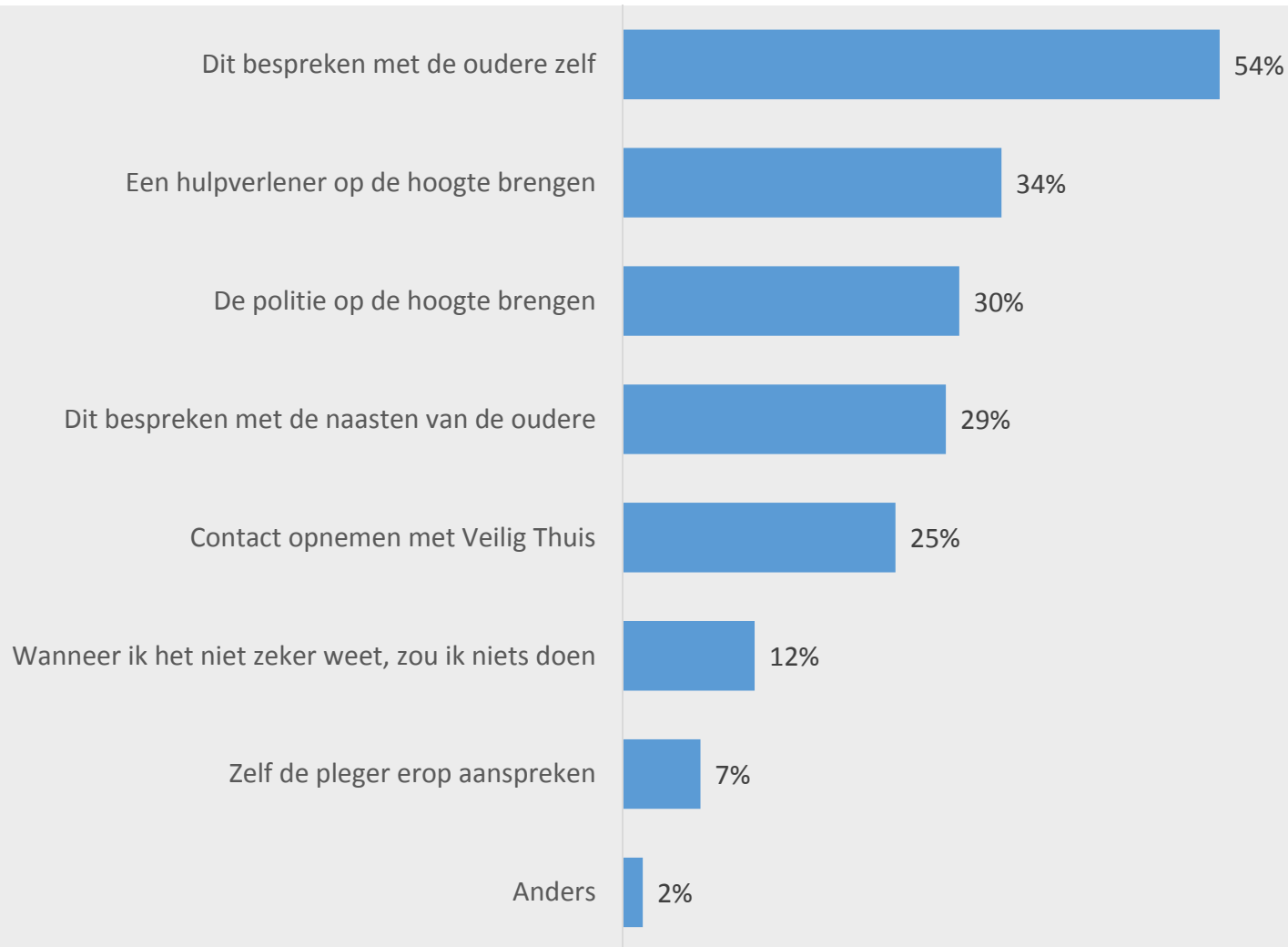
Herkennen van ouderenmishandeling, 2017. *n*=1153

Vragen over ouderenmishandeling zijn niet gesteld in 2016, daarom is een tijdsvergelijking niet mogelijk.

Op de vraag waaraan men denkt dat men ouderenmishandeling zou herkennen, denken de meeste respondenten aan zichtbaar letsel (63%) of angst, boosheid en verdriet bij ouderen (57%). Eén op de vijf tot zes respondenten noemt één of meer andere symptomen, zoals het plotseling verdwijnen van spullen uit huis (24%), emoties of irritaties (22%), vervuiling (19%), onmogelijkheid om een rustig gesprek te voeren (18%) of onvoldoende eten en drinken in huis (17%).

Eén op de vijf respondenten (19%) denkt dat hij of zij ouderenmishandeling niet zou herkennen.

Actie bij ouderenmishandeling

Actie van respondenten bij ouderenmishandeling, 2017. $n=1150$

Als de respondenten ouderenmishandeling herkennen, zou iets meer dan de helft (54%) dit bespreken met de oudere zelf. Circa een derde van de respondenten zou een hulpverlener (34%), de politie (30%) of de naasten van de oudere op de hoogte brengen (29%). Een kwart (25%) zou eerst contact opnemen met Veilig Thuis.

Inwonersonderzoek 2017

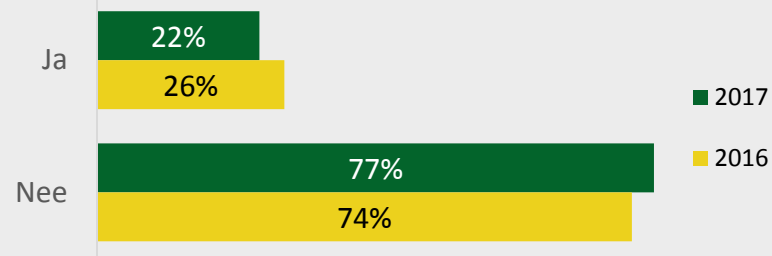
Jeugd

In het inwonersonderzoek zijn vragen gesteld over de bekendheid met en het gebruik van het Centrum voor Jeugd en Gezin. Deze vragen zijn alleen gesteld aan respondenten met thuiswonende kinderen van 0 tot 18 jaar. Geïnterviewd is in hoeverre bij de ondervraagde Hagenaars met kinderen vragen over opvoeding leven en waar men dan naar informatie zoekt. Vervolgens is ingegaan op de bekendheid met het Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG) en het (potentiële) gebruik van verschillende diensten van het CJG.

- Ruim één op de drie respondenten met thuiswonende kinderen heeft contact gehad met het CJG (36%).
- Mensen met vragen over het opgroeien en opvoeding van hun kinderen wenden zich vooral tot het eigen sociale netwerk (55%) en / of doen een beroep op internet (48%).
- Eén op de drie respondenten met thuiswonende kinderen van 0 tot 18 jaar (36%) heeft wel eens contact gehad met het CJG. Iets minder dan de helft van de respondenten heeft nooit contact gehad, maar heeft wel eens gehoord van het CJG (47%) en bijna twee op de tien (18%) is onbekend met het CJG. In 2016 was één op de vier respondenten (26%) niet bekend met het CJG.
- Men gaat vooral naar het CJG voor het consultatiebureau (72%). Daarnaast gebruikt men het CJG vaak voor jeugdhulp of gezinscoach (17%).
- Bijna één op de drie respondenten met thuiswonende kinderen is van plan het CJG in de toekomst (weer) te bezoeken, waarvan 21% dit nu al doet. Twee derde is niet van plan om dit te doen.

Vragen over opgroeien en opvoeden vergelijking in de tijd

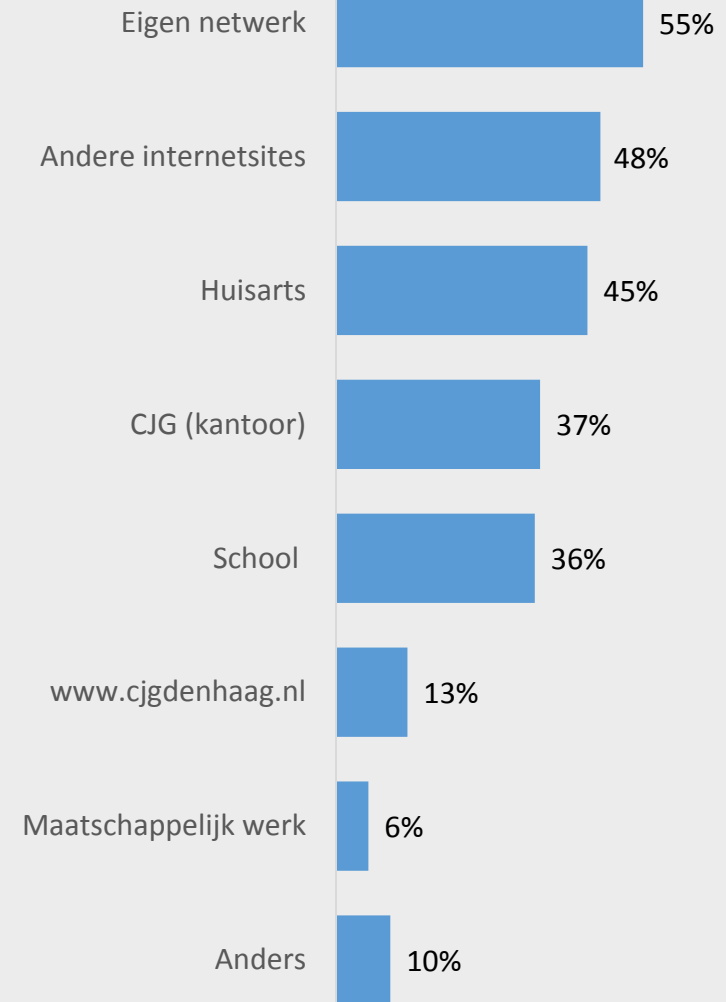

Aandeel respondenten dat thuiswonende kinderen van 0 tot 18 jaar heeft, 2016-2017, 2017 $n=1183$; 2016 $n=1277$

Twee op de tien respondenten hebben kinderen van 0 tot 18 jaar (22%). Iets meer dan één derde (36%) van hen geeft aan het afgelopen jaar wel eens vragen over het opgroeien en de opvoeding van hun kinderen te hebben gehad.

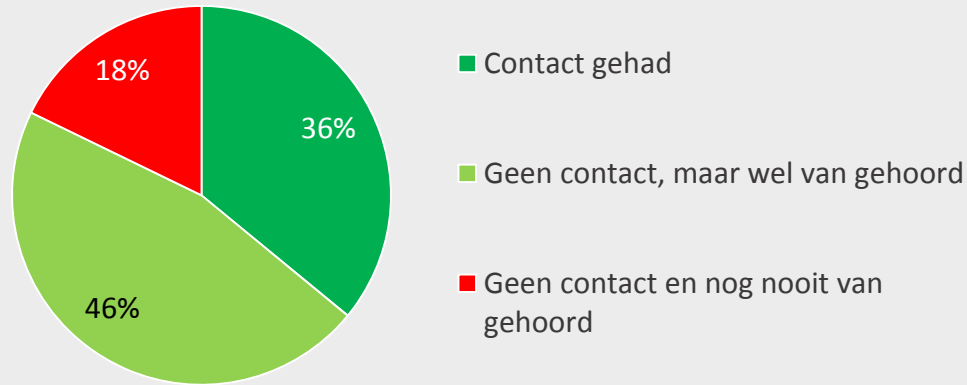
Iets meer dan de helft van deze respondenten (55%) besprak het opvoeden of opgroeien in het eigen netwerk, bijna de helft gaat (ook) op zoek naar antwoorden op het internet (48%).

De vragen over dit onderwerp waren in 2016 niet helemaal hetzelfde, waardoor directe vergelijking met 2017 niet mogelijk is. Toch zien we dat ook in 2016 het merendeel van de respondenten (46%) de informatie uit het eigen netwerk haalde.

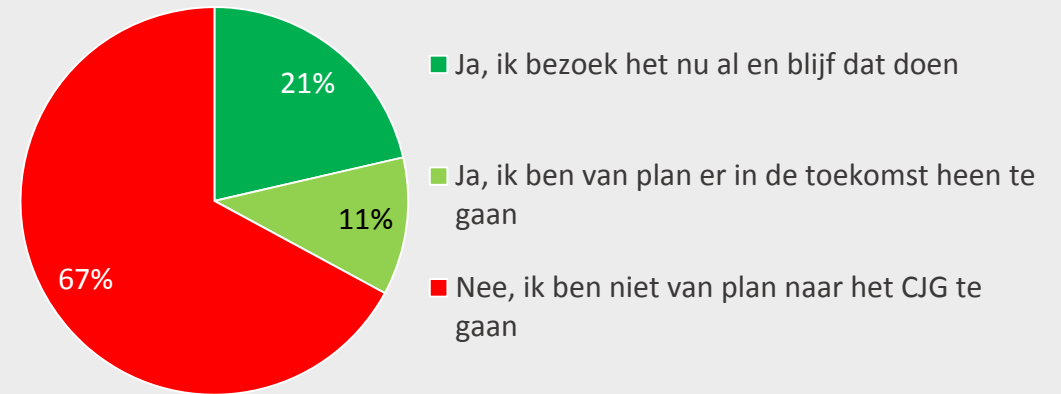

Informatiekanalen die worden gebruikt voor vragen over opgroeien en opvoeden, 2017. $n=255$

Bekendheid en contact met het CJG

Aandeel respondenten dat het afgelopen jaar wel eens contact heeft opgenomen met het CJG, 2017. $n=258$

Aandeel respondenten dat in de toekomst het CJG zou bezoeken, 2017. $n=255$

Dit jaar is gevraagd of men contact heeft gehad met het CJG. Eén op de drie respondenten (36%) met thuiswonende kinderen van 0 tot 18 jaar heeft het afgelopen jaar wel eens contact gehad met het Centrum Jeugd en Gezin (CJG). Iets minder dan de helft (46%) heeft wel eens gehoord van het CJG, maar hier nog nooit contact mee gehad. Bijna twee op de tien respondenten weten niet van het bestaan van het CJG (18%).

In 2016 is gevraagd of men wel eens contact heeft opgenomen met het CJG. Het gaat hierbij dus niet alleen om mensen die zelf het CJG benaderd hebben maar ook om mensen die door het CJG benaderd zijn. Door deze verandering in vraagstelling is een vergelijking niet goed mogelijk.

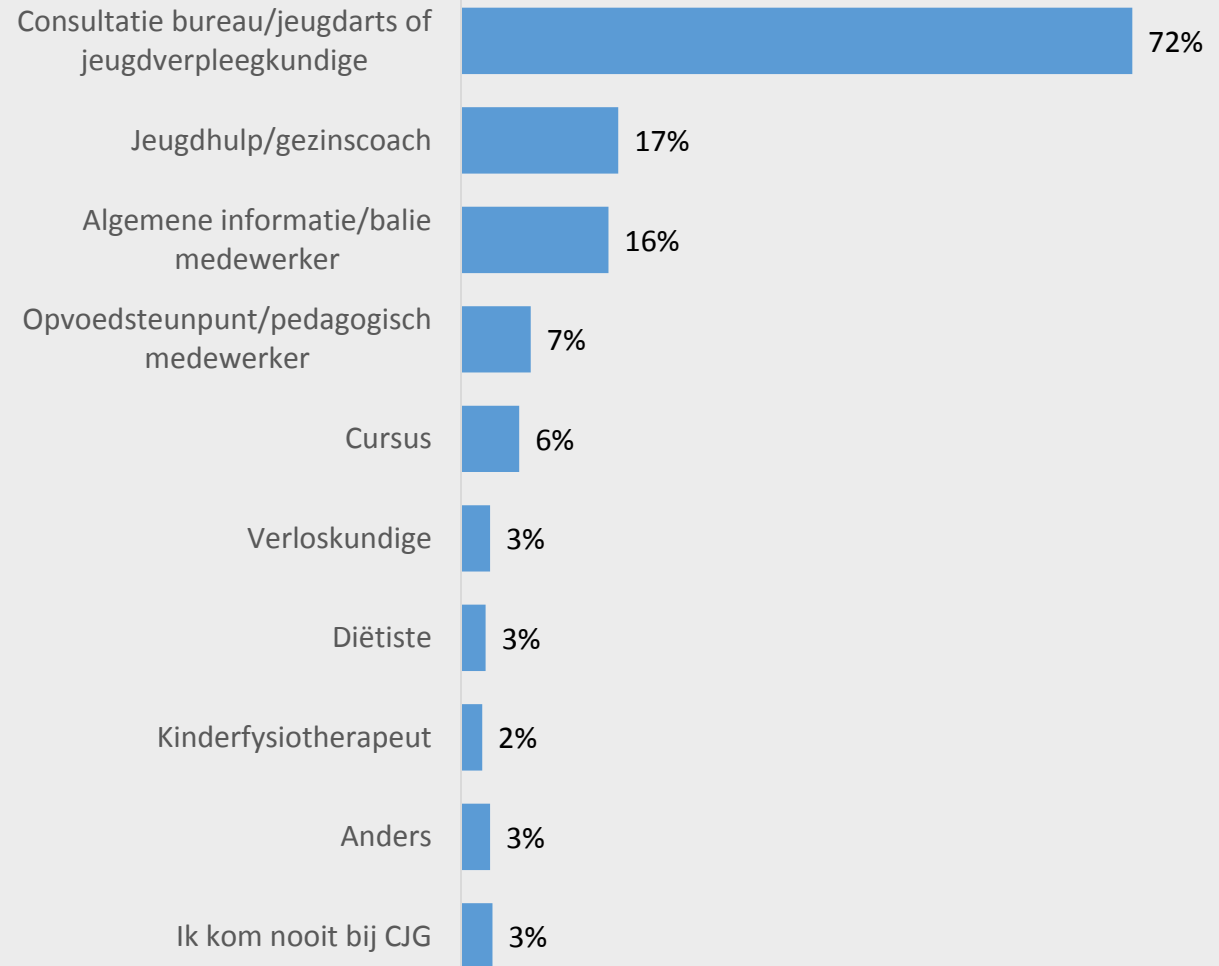
Het aandeel respondenten dat nog niet van het CJG heeft gehoord, is gedaald (van 26% naar 18%).

Eén op de drie respondenten (32%) met thuiswonende kinderen is van plan het CJG in de toekomst (weer) te bezoeken, daarvan komt 21% er nu ook al. Het merendeel van de respondenten met kinderen is niet van plan het CJG (nogmaals) te bezoeken (67%). In 2016 is deze vraag alleen gesteld aan ouders van thuiswonende kinderen, die al wel eens contact hadden gehad met het CJG. Een vergelijking in de tijd is daarom niet mogelijk.

Bezoek aan het CJG

De meeste respondenten die het afgelopen jaar contact hebben gehad met het Centrum voor Jeugd en Gezin, kwamen voor het consultatiebureau, de jeugdarts of de jeugdverpleegkundige (72%).

Ook bij deze vraag zijn de antwoordmogelijkheden niet identiek aan die van 2016, zodat een vergelijking niet goed mogelijk is. Toch kwamen in 2016 ook de meeste mensen in contact met het CJG voor het consultatiebureau (50%).

Voor welke zaken respondenten het afgelopen jaar contact hebben gehad met het CJG, 2017. $n=92$

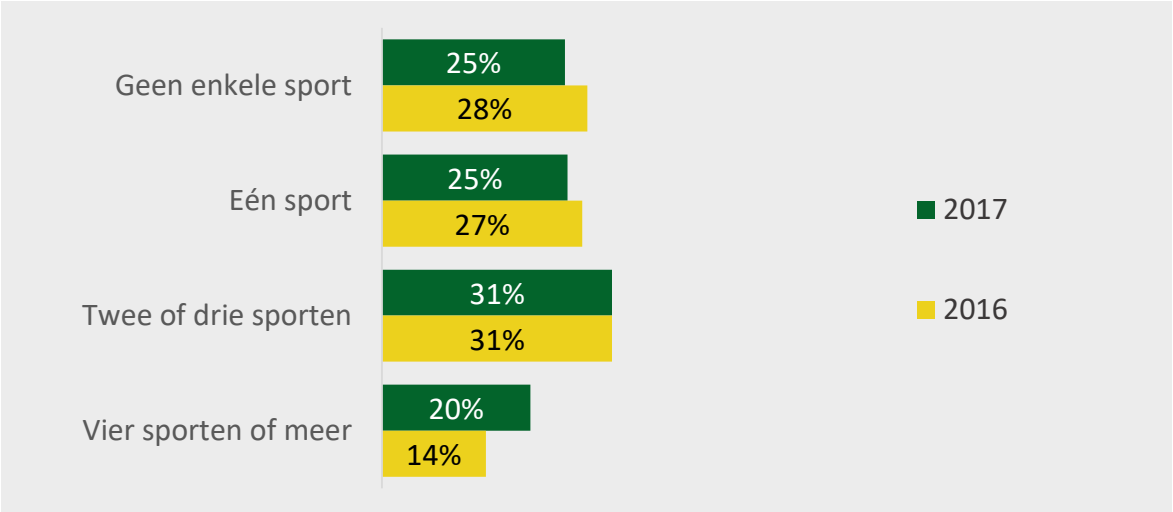
Inwonersonderzoek 2017

Sportdeelname

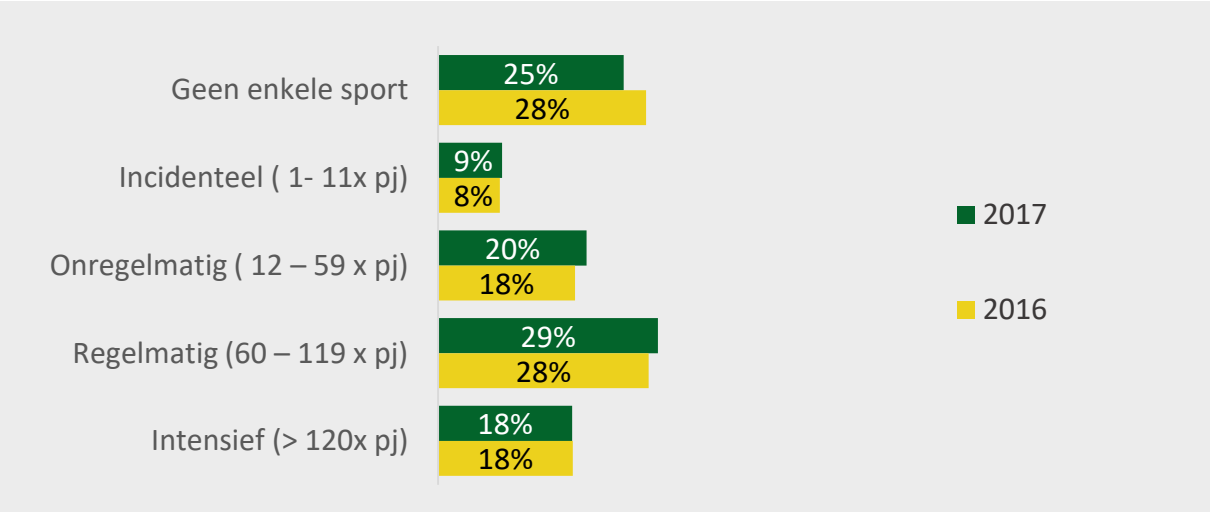

Aan de hand van een landelijk standaardmodel voor onderzoek naar sportdeelname wordt gekeken naar het percentage actieve sporters en de sporten die zij beoefenen. Hierbij zijn alle respondenten tot en met 70 jaar betrokken. Daarbij wordt ook gekeken naar de normen voor gezond bewegen.

- Drie op de vier respondenten hebben het afgelopen jaar op een of andere manier aan sport gedaan (75%). Een kwart (25%) heeft één sport beoefend, ruim een kwart twee of drie sporten (31%) en 14% beoefent 4 sporten of meer. Het percentage dat wel eens aan sport doet is iets toegenomen vergeleken met 2016 (72%).
- Uitgaande van de RSO-definitie (mensen die het afgelopen jaar 12 keer of meer hebben gesport) kan 67% van de respondenten van 16 tot en met 70 jaar worden aangemerkt als sporter. In 2016 was dat 64%. Het aandeel sporters is lager dan gemiddeld onder lager opgeleiden (48%) en juist iets hoger onder 16 tot 29 jarigen (76%), hoger opgeleiden (76%) en jonge 1-2 persoonshuishoudens (81%). Dit is in lijn met landelijke trends.
- Fitness (binnen, 32%) is de meest beoefende sport, op enige afstand gevolgd door hardlopen/joggen/trimmen (20%), de wandelsport (14%), wielrennen/toerfietsen/mountainbiken (13%), zwemmen, fitness in een groep en yoga (alle 11%).
- Van de sporters is 66% lid van één of meer sportverenigingen, in 2016 lag dit aandeel lager (59%).
- Sporters oefenen hun sport vooral uit in overdekte (sport)accommodaties (62%) en in de openbare ruimte (56%). Een groot deel doet dit in Den Haag (resp. 60% en 53%). Er wordt minder gebruik gemaakt van sportaccommodaties in de open lucht (23%, 19% in Den Haag). De sportmogelijkheden in Den Haag krijgen gemiddeld een 7,3 als rapportcijfer. Dat is iets hoger dan in 2016 (7,2).
- Circa de helft van de respondenten (54%) voldoet naar eigen zeggen aan de landelijke beweegnorm (minstens 5 dagen per week 30 minuten beweging of meer), 45% voldoet aan de fitnorm (minstens 3 dagen per week 20 minuten intensieve beweging). Deze cijfers zijn sterk vergelijkbaar met die van 2016 (resp. 53% en 44%).

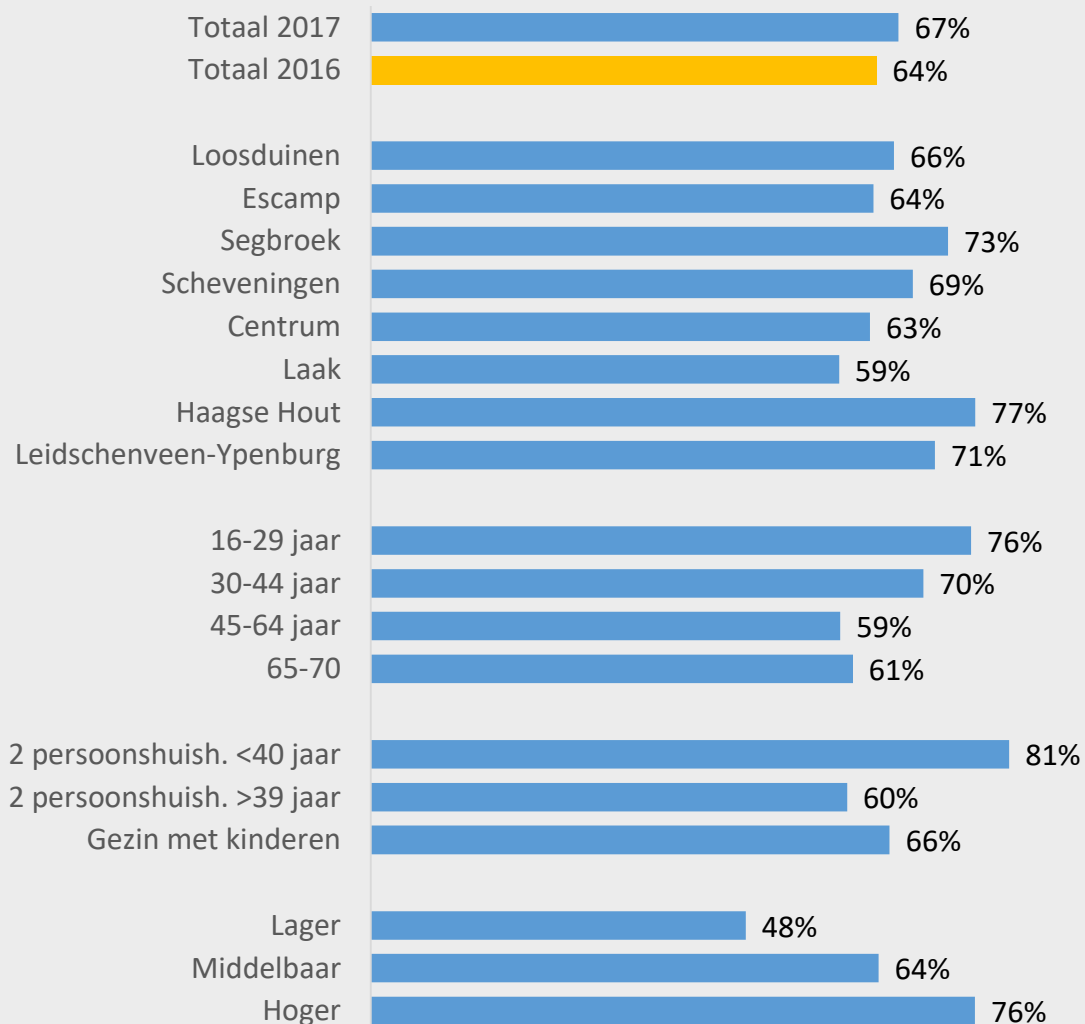
Aantal beoefende sporten (tot en met 70 jaar) in de afgelopen 12 maanden, 2016-2017.
2017 n=1025; 2016 n=1180

Frequentie waarmee de sporten worden beoefend (tot en met 70 jaar), 2016-2017.
2017 n=1015; 2016 n=1178

Drie op de vier respondenten doen aan sport (75%). Dat is iets meer dan in 2016 (72%). Een kwart beoefent één sport (25%) en bijna één op de drie twee of drie sporten (31%). Bij één op de vijf respondenten (20%) gaat het zelfs om vier sporten of meer. Dit aandeel is hoger dan in 2016 toen 14% vier sporten of meer beoefende.

Circa één op de zes respondenten heeft het afgelopen jaar intensief gesport (120 keer of vaker; 18%) en nog eens 29% regelmatig (60 tot 119 keer per jaar). Eén op de vijf sport onregelmatig (12 tot 59 keer; 20%) en bijna één op de tien sport incidenteel (1-11 keer per jaar; 9%). Deze cijfers zijn sterk vergelijkbaar met die van 2016.

RSO-norm (minstens 12 keer per jaar gesport) naar doelgroepen (tot en met 70 jaar), 2017. $n=1015$

Twee op de drie respondenten (67%) hebben de afgelopen twaalf maanden minstens 12 keer of meer gesport en kunnen daarmee volgens de RSO-norm als 'sporter' worden gedefinieerd. Dat is iets meer dan in 2016 (64%).

Respondenten uit Haagse Hout (77%) en Segbroek (73%) sporten vaker dan gemiddeld, bewoners uit Laak (59%) juist wat minder vaak.

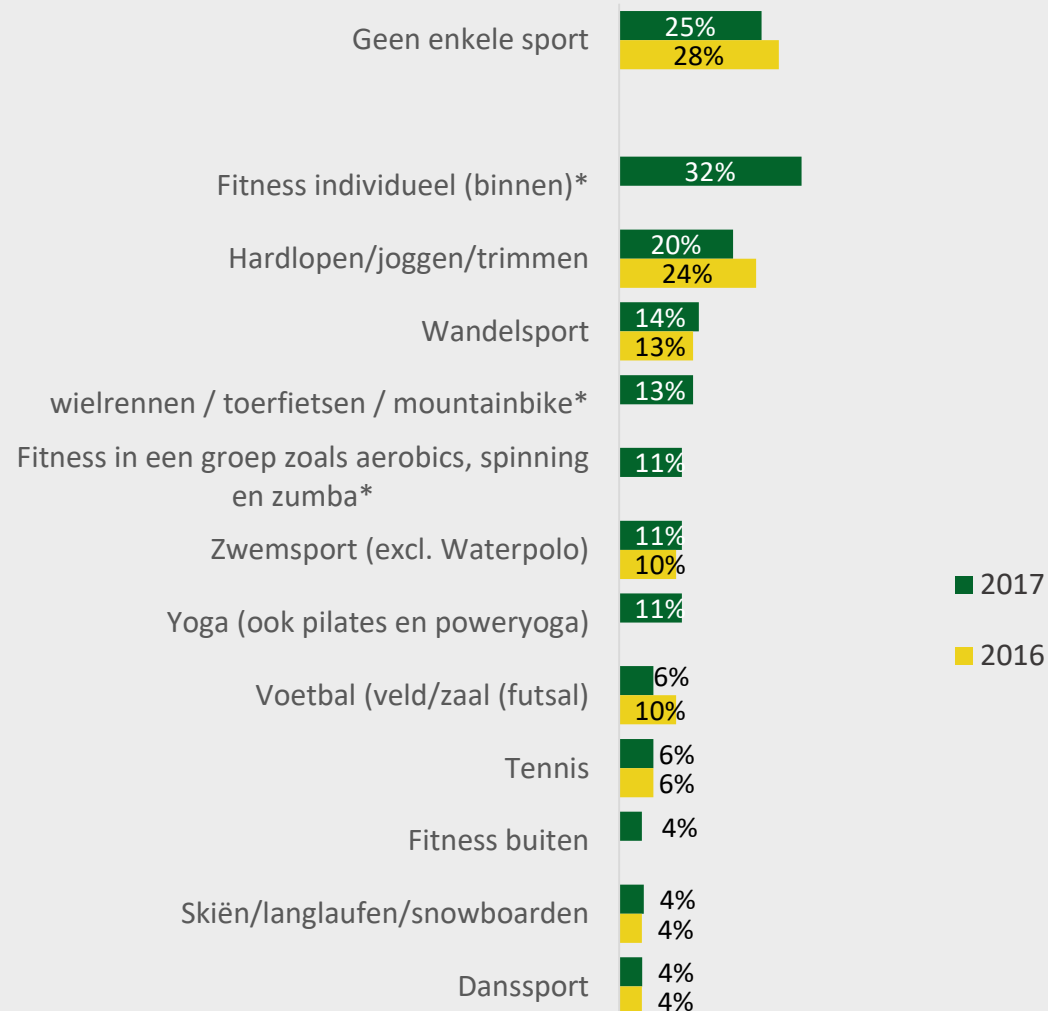
Jonge 1-2 persoonshuishoudens (81%), 16 tot 29 jarigen (76%) en hoger opgeleiden (76%) sporten vaker dan gemiddeld 12 keer of meer per jaar. Lager opgeleiden (48%) sporten duidelijk minder vaak.

Beoefende sporten

Den Haag

Top 10 van meest beoefende sporten (t/m 70 jaar) en het aandeel dat geen enkele sport heeft beoefend, 2016-2017. 2017 n=1025; 2016 n=1180; * andere categorieën, daarom niet vergelijkbaar

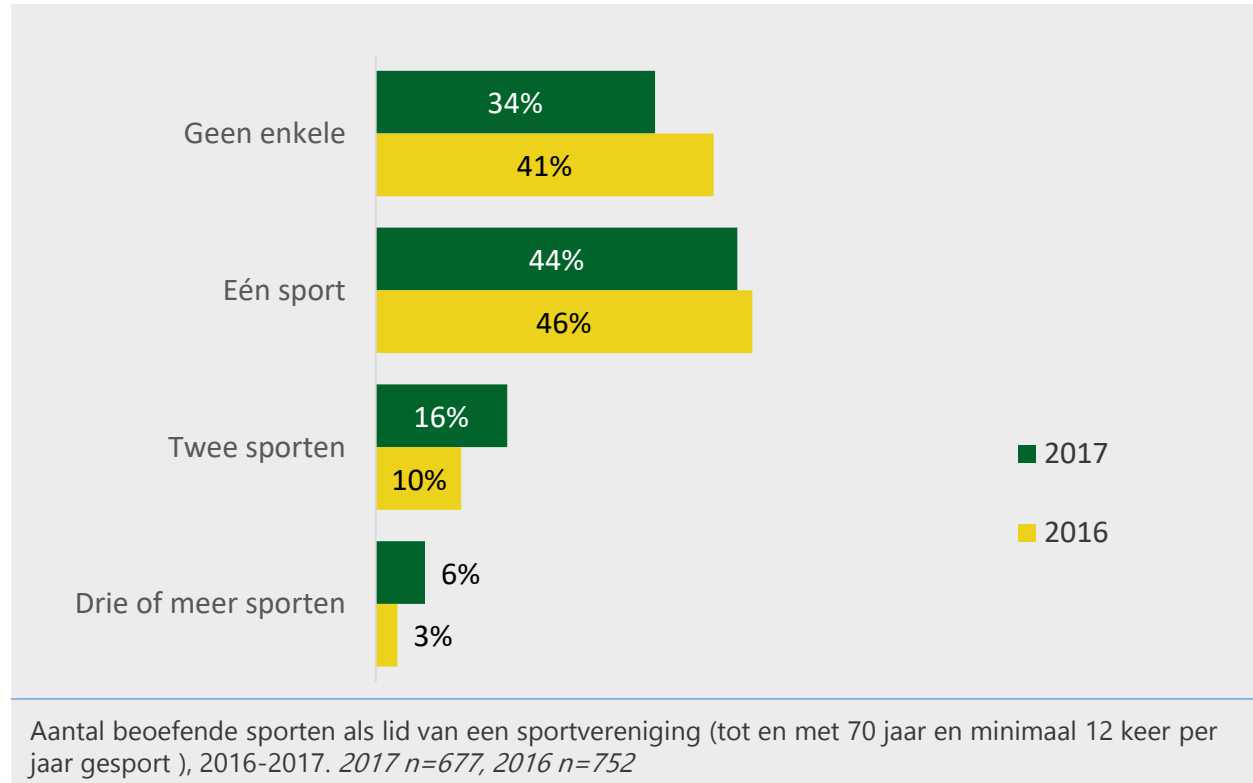
De meest beoefende sporten zijn fitness (individueel binnen, 32%), hardlopen (20%) en wandelen (14%). Ook fitness in een groep (zoals aerobics, spinning en zumba), zwemsport, wielrennen en yoga worden door circa één op de tien sporters gedaan.

Jongere respondenten (16-29 jaar) doen wat vaker aan fitness (42%), hardlopen (28%) en voetbal (12%), 45-plussers geven juist wat vaker aan wandelsport te beoefenen (21%). Hoger opgeleiden beoefenen deze top 10 meest beoefende sporten over het algemeen wat vaker dan lager opgeleiden.

Relatief veel inwoners van Haagse Hout lopen hard (35%) en wandelen (23%). In Escamp (30%) en Centrum (29%) en Laak (29%) is het percentage respondenten dat geen enkele sport beoefent het hoogst.

Door kleine aanpassingen aan de sportcategorieën zijn niet alle sporten vergelijkbaar met 2016. Zo was fitness in 2016 één antwoordmogelijkheid (dat was 35%) en is dat in 2017 gesplitst. Vergeleken met 2016 ligt het aandeel mensen dat doet aan hardlopen en voetbal nu iets lager.

Lid van een sportvereniging

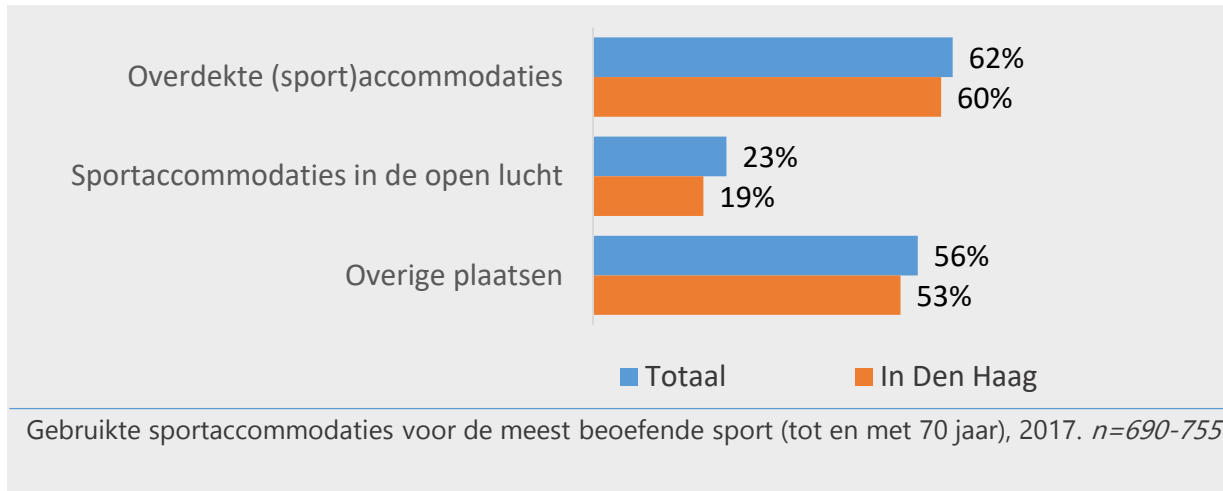

Twee derde van de respondenten tot en met 70 jaar, die minimaal 12 keer per jaar sporten, is lid van een sportvereniging (66%). In de meeste gevallen gaat het om één sport (44%) waarvoor men lid is van een vereniging, bij een kleiner deel om twee sporten (16%) en bij 6% om drie sporten of meer.

Een derde van de respondenten beoefent geen enkele sport als lid van een sportvereniging (34%). Dit percentage is wat hoger onder bewoners uit Haagse Hout (45%) en Laak (44%).

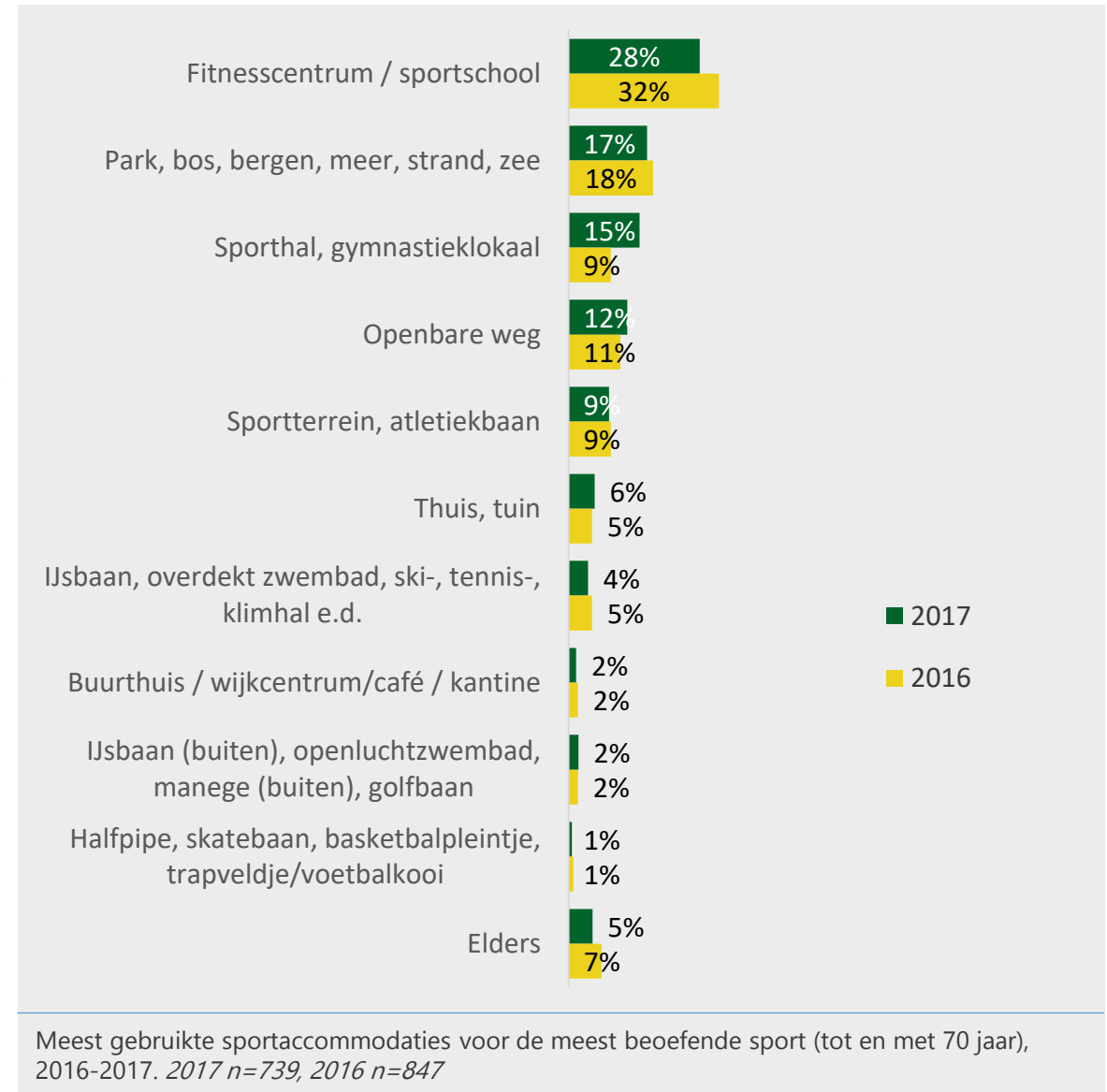
Vergeleken met 2016 is het percentage dat een sport beoefent als lid van een sportvereniging nu hoger (66% in 2017, 59% in 2016). Mogelijk wordt dit veroorzaakt door een toename in lidmaatschappen van sportscholen. Deze vorm van sport is deze jaargang expliciet in de vragenlijst toegevoegd ten opzichte van vorig jaar.

Plaats om te sporten

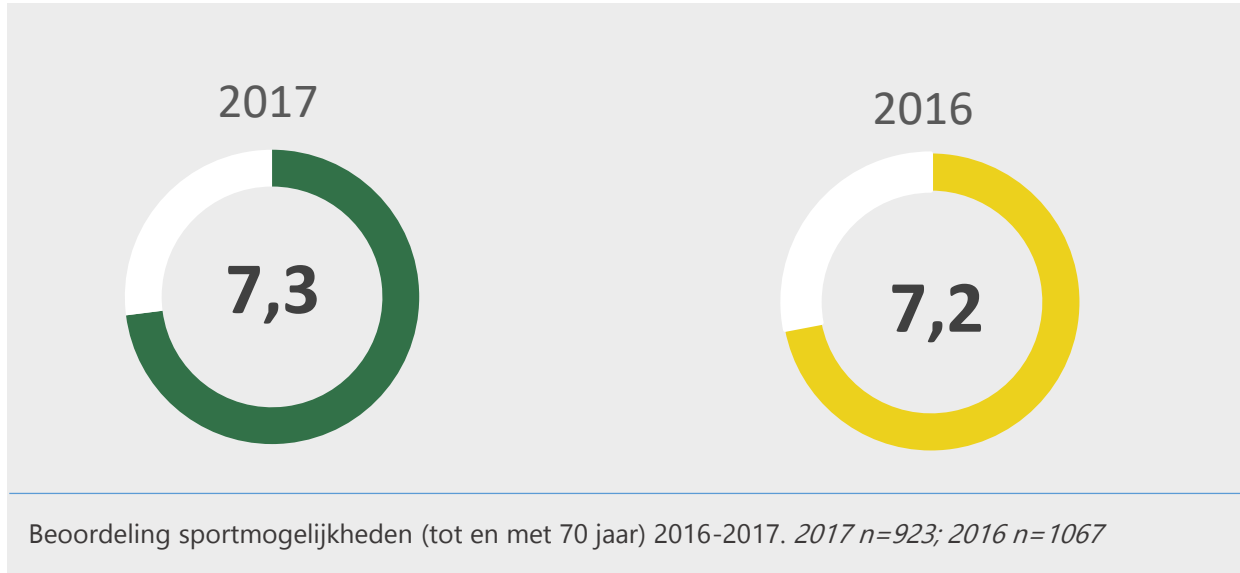

Zes op de tien (62%) respondenten gebruiken voor de meest beoefende sport een overdekte (sport)accommodatie, waarvan het overgrote deel in Den Haag (60%). In 2016 was dat respectievelijk 57% en 51%. Sportaccommodaties in de open lucht worden minder gebruikt (23%, 19% in Den Haag). In 2016 werd er iets minder gebruik gemaakt van sportaccommodaties in de open lucht (resp. 20% en 15%). Meer dan de helft van de respondenten beoefende (ook) een sport in de openbare ruimte (56%), voornamelijk in Den Haag (53%). Dit is meer dan in 2016 (resp. 52% en 46%).

Meer ingezoomd zijn fitnesscentra (28%) en een park of bos (17%) de meest gebruikte locaties om te sporten. Daarnaast sport 15% in een sporthal of gymnastieklokaal en 12% op de openbare weg. Op hoofdlijnen komen de cijfers overeen met die van 2016.

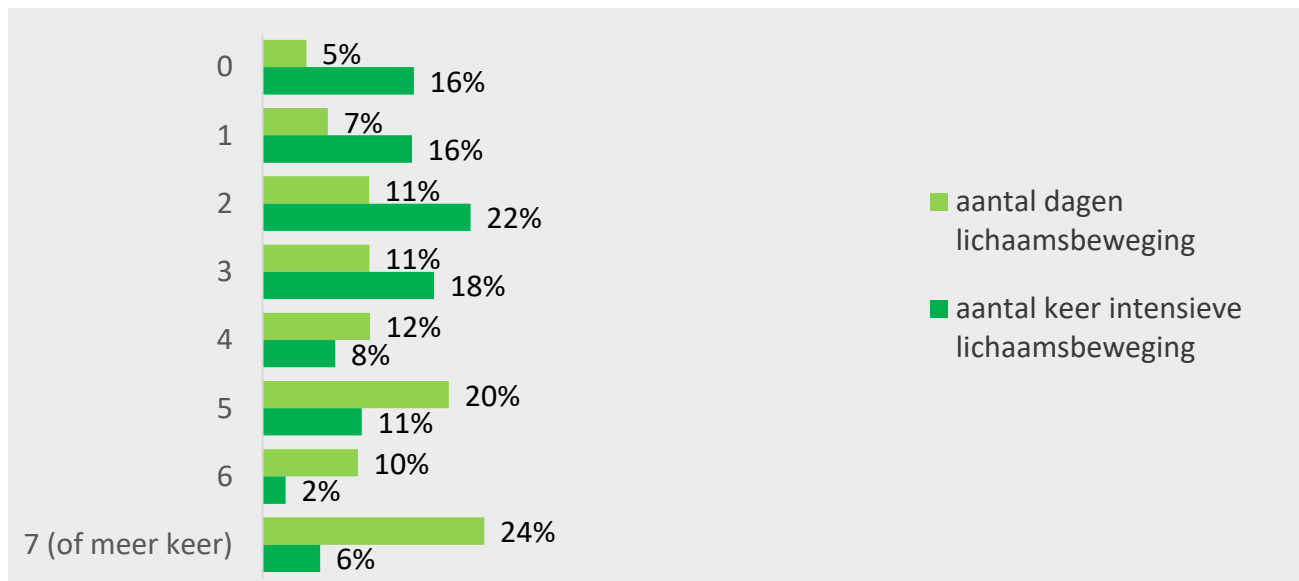
Beoordeling van sportmogelijkheden in Den Haag

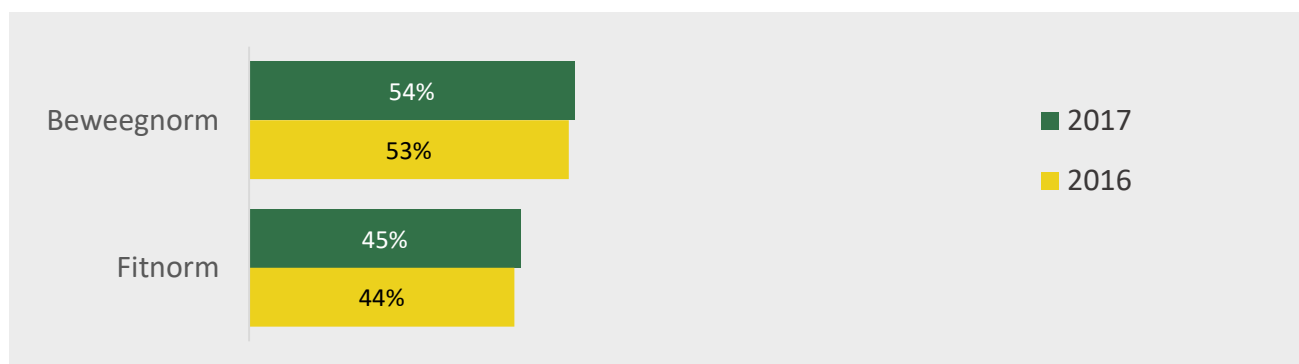
De sportmogelijkheden in Den Haag worden beoordeeld met een 7,3. Dat gemiddelde cijfer ligt een fractie hoger dan in 2016 (7,2).

Lichaamsbeweging en inspanning

Aantal dagen dat men tenminste 30 minuten per dag lichaamsbeweging heeft en het aantal keer dat men tenminste 20 minuten inspannende lichaamsbeweging heeft (tot en met 70), 2017. $n=932-976$

Aantal dagen dat men tenminste 30 minuten per dag lichaamsbeweging heeft en het aantal keer dat men tenminste 20 minuten inspannende lichaamsbeweging heeft (tot en met 70), 2016-2017. *Beweegnorm 2017 $n=976$; 2016 $n=1120$; fitnorm 2017 $n=932$; 2016 $n=1111$*

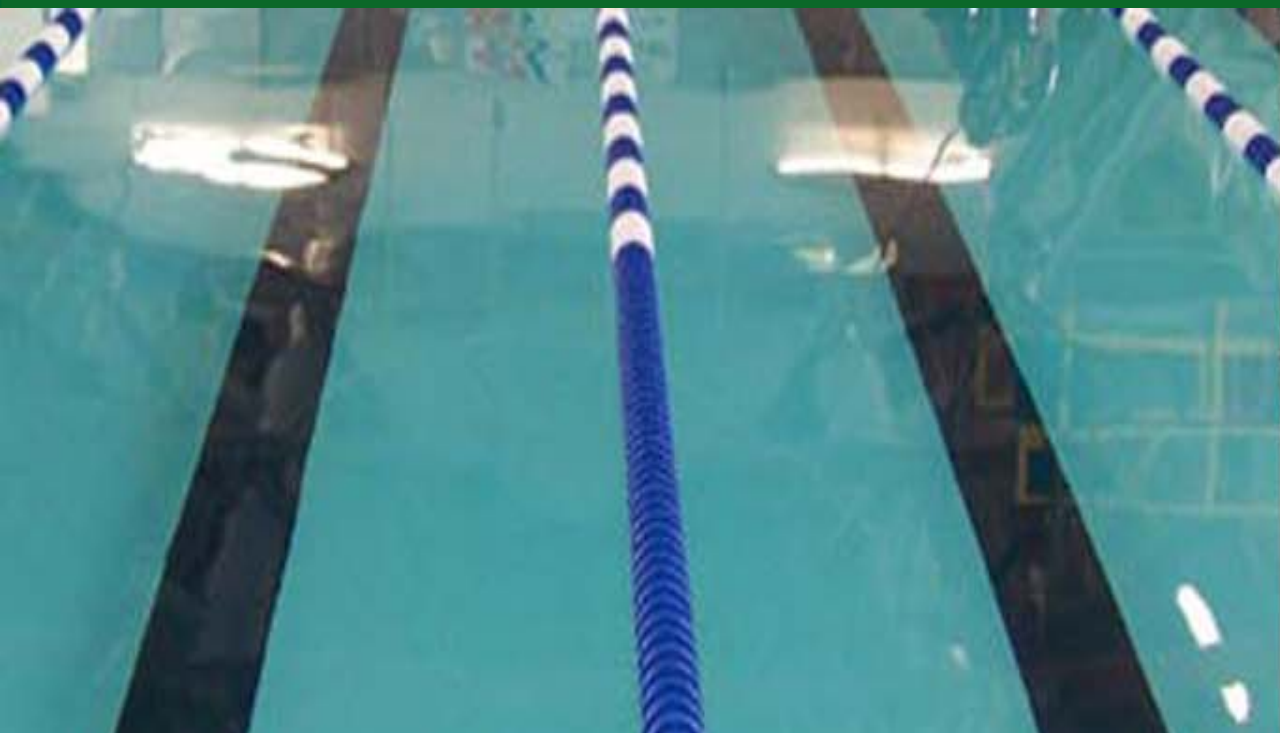
Gemiddeld hebben respondenten naar eigen zeggen 4,4 dagen per week tenminste 30 minuten lichaamsbeweging en 2,6 keer minimaal 20 minuten inspannende lichaamsbeweging.

Respondenten uit Loosduinen (4,8) bewegen wat vaker tenminste 30 minuten, respondenten uit Laak juist wat minder (4,0). Respondenten uit Escamp en Laak (beide 2,3) hebben minder vaak intensieve lichaamsbeweging. Inwoners van Loosduinen (3,1) en Segbroek (3,0) vaker.

De beweegnorm gaat uit van gemiddeld tenminste 5 dagen per week 30 minuten of meer lichaamsbeweging. Hiervan uitgaande voldoet 54% van de respondenten aan de beweegnorm. In 2016 was dat met 53% vergelijkbaar. De fitnorm gaat uit van tenminste 3 dagen 20 minuten of meer intensieve lichaamsbeweging. Aan deze norm voldoet 45% van de respondenten. Ook dit is bijna gelijk aan 2016 (44%).

Inwonersonderzoek 2017

Zwembaden en Sporthallen

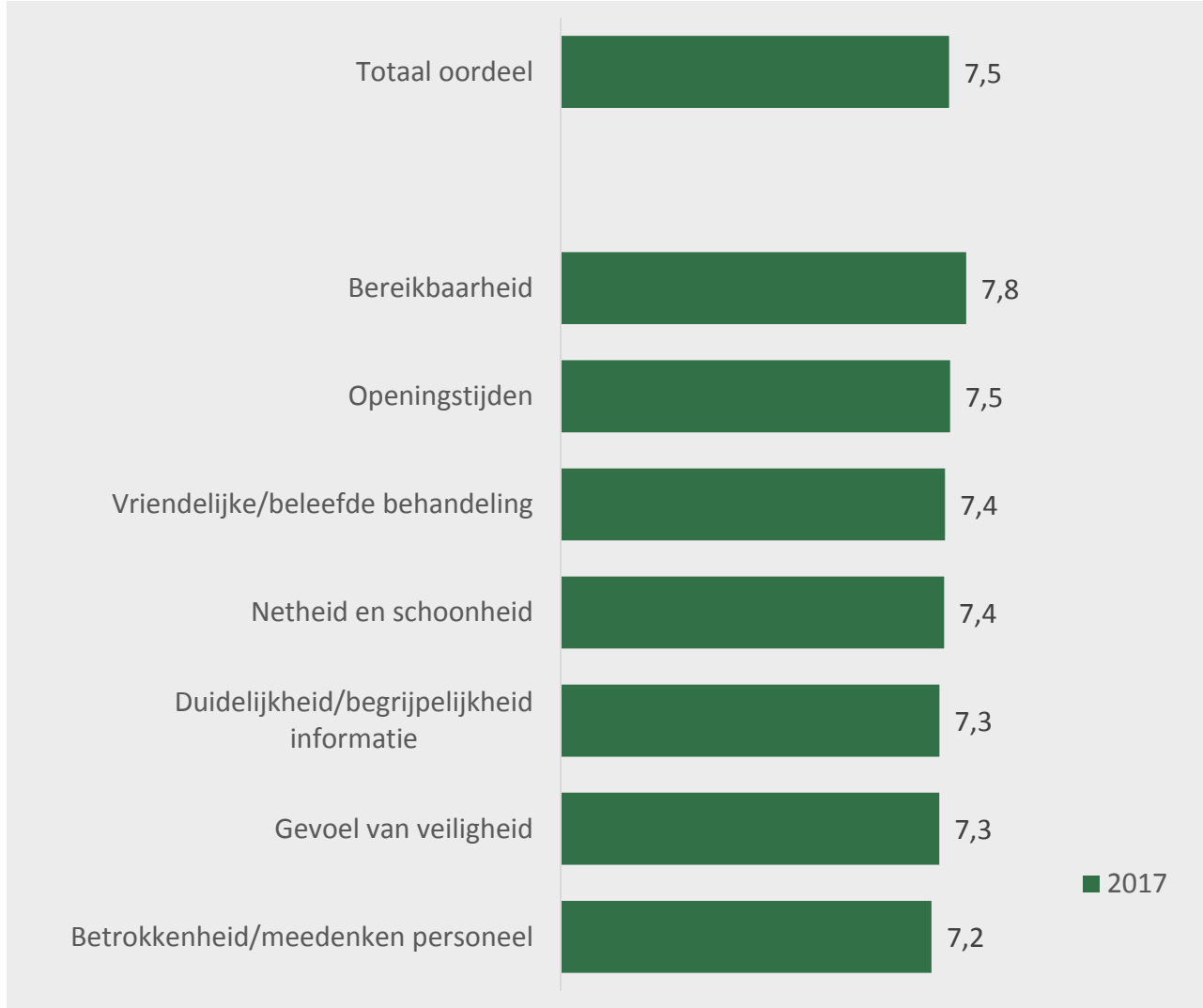

De bewoners uit Den Haag die wel eens in een Haagse sporthal of een zwembad komen, is gevraagd een aantal aspecten van deze sporthallen en zwembaden te beoordelen. In 2016 zijn de vragen over zwembaden en sporthallen gesteld aan het Stadspanel van de gemeente Den Haag. Dat is een selectieve groep inwoners. De resultaten van 2017 zijn daarom niet goed vergelijkbaar zijn met die van 2016.

- Van de respondenten heeft 13% het afgelopen jaar een sporthal bezocht. Gezinnen met kinderen doen dit over het algemeen vaker dan gemiddeld (21%).
- Zwembaden worden meer bezocht dan sporthallen: 23% heeft het afgelopen jaar een zwembad in Den Haag bezocht. Respondenten jonger dan 45 jaar (16-29 jaar 25%, 30-44 jaar 38%) en gezinnen met kinderen (35%) gaan vaker dan gemiddeld naar een zwembad.
- De ondervraagde Hagenaars zijn tevreden over de sporthallen en de zwembaden in Den Haag. De sporthallen krijgen gemiddeld een 7,5 en de zwembaden een 7,6. Ook op de verschillende onderdelen scoren de sporthallen en zwembaden in Den Haag een royale voldoende.

Sporthallen

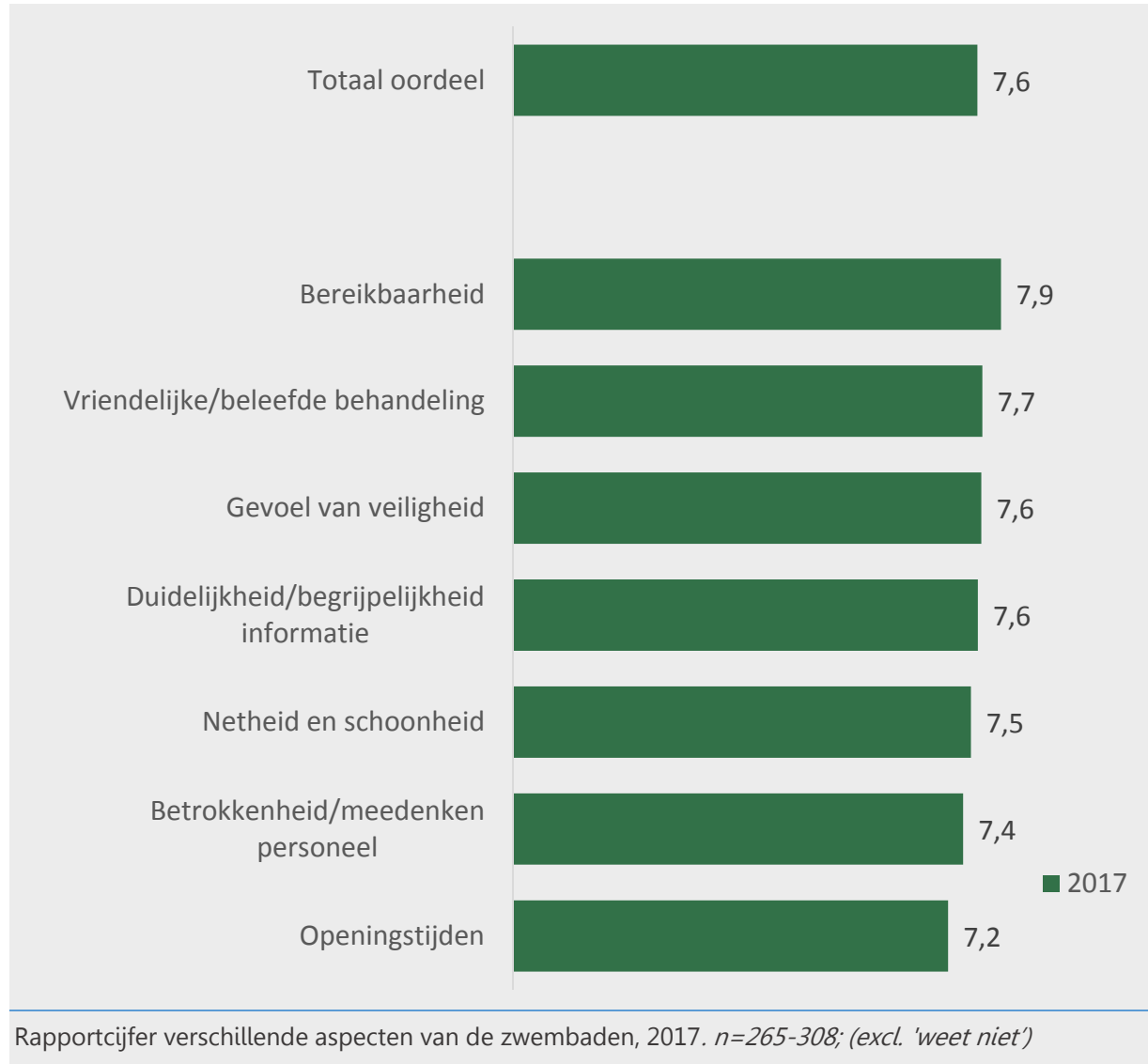

Rapportcijfer verschillende aspecten van de sporthallen, 2017. n=159-190 (excl. 'weet niet')

Circa 13% van de respondenten heeft het afgelopen jaar een sporthal in Den Haag bezocht. Het zijn meer dan gemiddeld respondenten die deel uitmaken van een gezin met kinderen die een bezoek hebben gebracht aan een sporthal (21%). Overbosch en Houtrust zijn de meest bezochte sporthallen in Den Haag, 2% van alle Haagse respondenten bracht het laatste bezoek aan Overbosch en 2% aan Houtrust.

De respondenten geven gemiddeld een 7,5 voor het laatste bezoek dat zij hebben gebracht aan de sporthal. Als wordt gekeken naar de verschillende aspecten loopt het cijfer uiteen van een 7,5 tot 7,8. De bereikbaarheid (7,8) en de openingstijden (7,5) worden het meest gewaardeerd. De cijfers voor vriendelijkheid waarmee men is behandeld (7,4), de netheid en schoonheid (7,4), de duidelijkheid en begrijpelijkheid van informatie (7,3), het gevoel van veiligheid (7,3) en de betrokkenheid / het meedenken van het personeel (7,2) liggen hier net onder.

Ruim één op de vijf respondenten heeft het afgelopen jaar een zwembad in Den Haag bezocht (23%). Respondenten jonger dan 45 jaar hebben meer dan gemiddeld een zwembad bezocht (16-29 jaar 25%, 30-44 jaar 38%), ouderen juist minder vaak; minder dan één op de tien 65-plussers heeft het afgelopen jaar een zwembad in Den Haag bezocht (8%). Daarnaast gaat het vaker om respondenten die deel uitmaken van een gezin met kinderen (35%). Bewoners uit het stadsdeel Leidschenveen-Ypenburg hebben meer dan gemiddeld een zwembad bezocht (29%).

Het Zuiderpark is het meest bezochte zwembad in Den Haag (7% van alle respondenten is hier geweest).

De respondenten geven gemiddeld een 7,6 voor het bezoek dat zij hebben gebracht aan een zwembad in Den Haag. De bereikbaarheid wordt het meest gewaardeerd (7,9), gevolgd door de behandeling door het personeel (7,7), het gevoel van veiligheid (7,6) en de duidelijkheid van de informatie (7,6). De andere aspecten krijgen een iets lager cijfer, maar worden ook met een ruime voldoende beoordeeld.

Inwonersonderzoek 2017

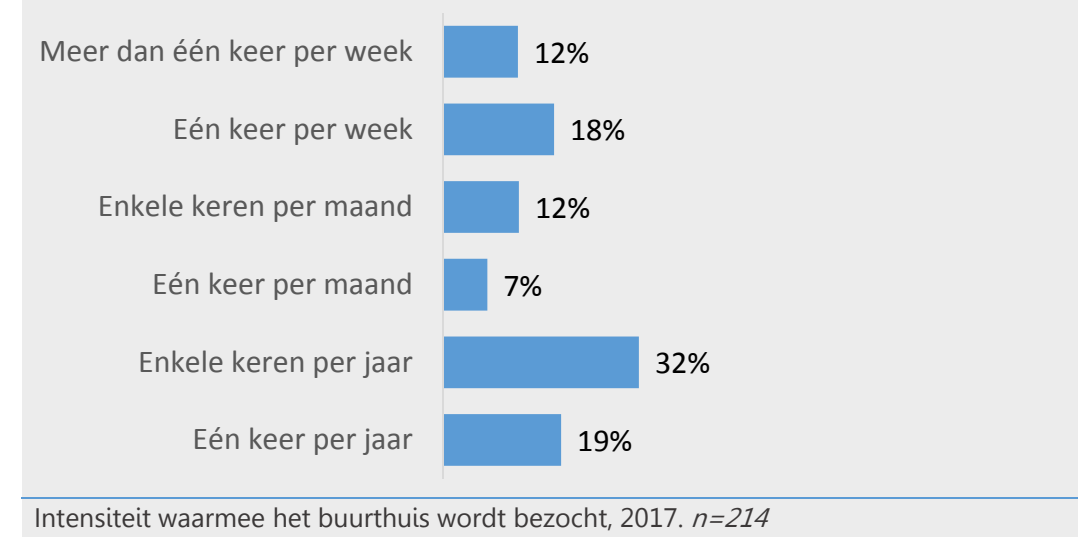
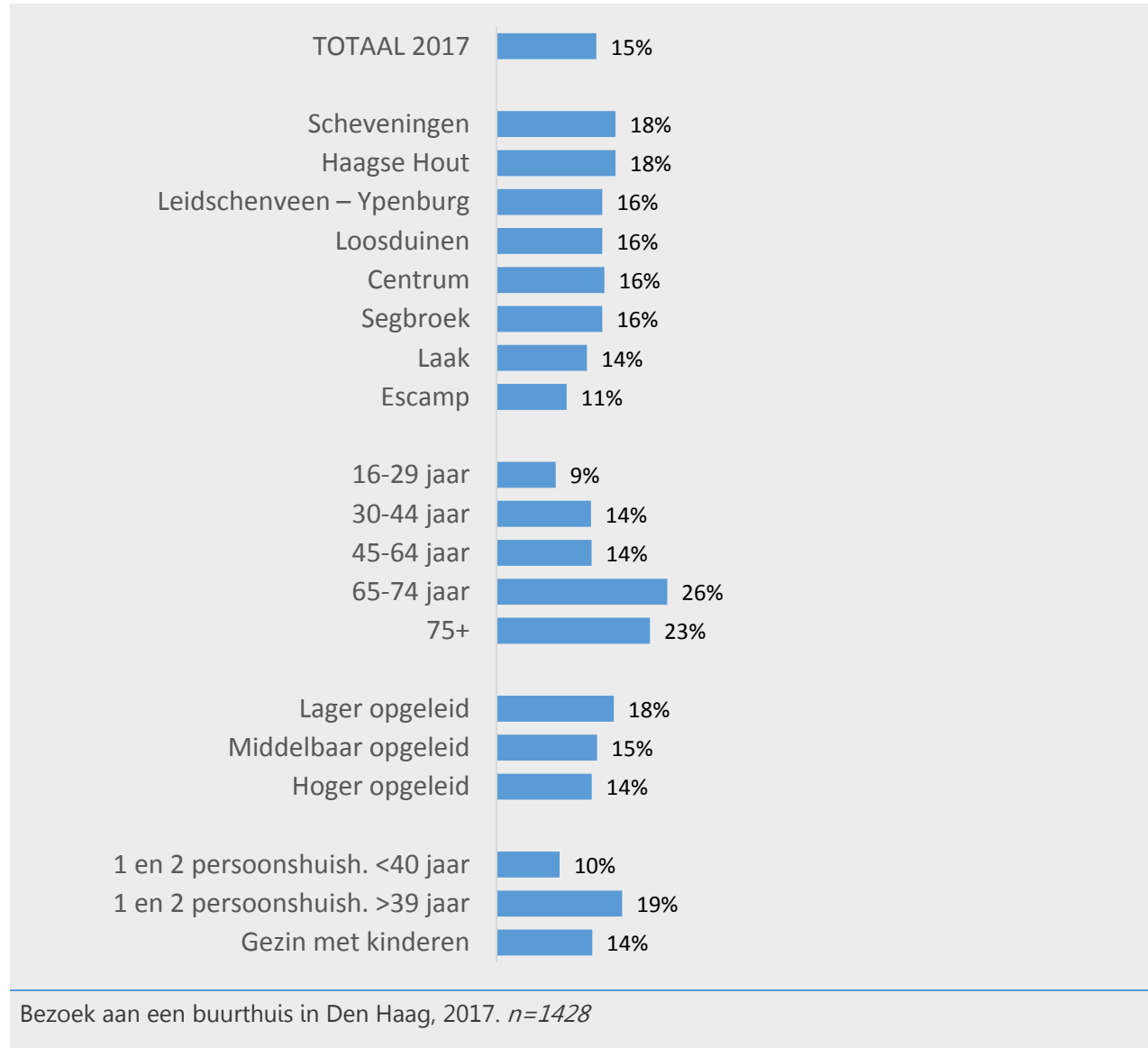
Buurthuizen

De gemeente wil graag weten in hoeverre de verschillende buurthuizen in Den Haag worden bezocht, met welk doel en wat men vindt van het gebouw en de inrichting.

- Eén op de zes respondenten (15%) heeft het afgelopen jaar een buurthuis of ontmoetingscentrum bezocht in Den Haag. Dit is gelijk aan 2016 (15%). Bewoners uit Leidschenveen-Ypenburg (16%) en 65-plussers (49%) bezoeken vaker dan gemiddeld een buurthuis, bewoners uit Escamp (11%), één- en tweepersoonshuishoudens onder de 40 jaar (10%) en jongere respondenten (9%) juist wat minder vaak.
- Van de bezoekers komt 30% er minimaal één keer per week en 12% één of enkele keren per maand. De overige bezoekers komen veelal enkele keren per jaar (32%) of één keer per jaar (19%). Dit is vergelijkbaar met 2016.
- Een kwart van de bezoekers gaat naar het buurthuis vanwege de gezelligheid (26%). Vorig jaar was dat nog 35%. Een informatieavond is voor één op de vijf (21%) bezoekers de aanleiding. Eén op de zes (16%) bezoekers gaat voor een vergadering of wijkberaad.
- Van de bezoekers aan een buurthuis heeft 31% de afgelopen maanden deelgenomen aan een activiteit of cursus in het buurthuis. Dit is te vergelijken met 2016.
- Bezoekers geven een voldoende voor zowel de inrichting en de gebruiksmogelijkheden (7,4) als voor de activiteiten en cursussen die worden georganiseerd (7,3). Deze cijfers zijn iets hoger dan in 2016 (voor beide aspecten een 7,2).

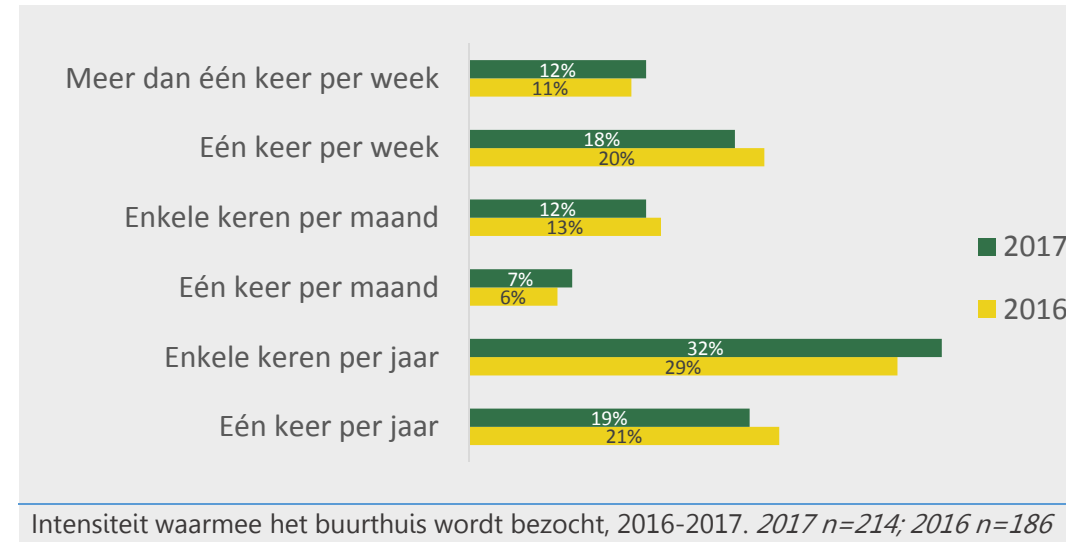
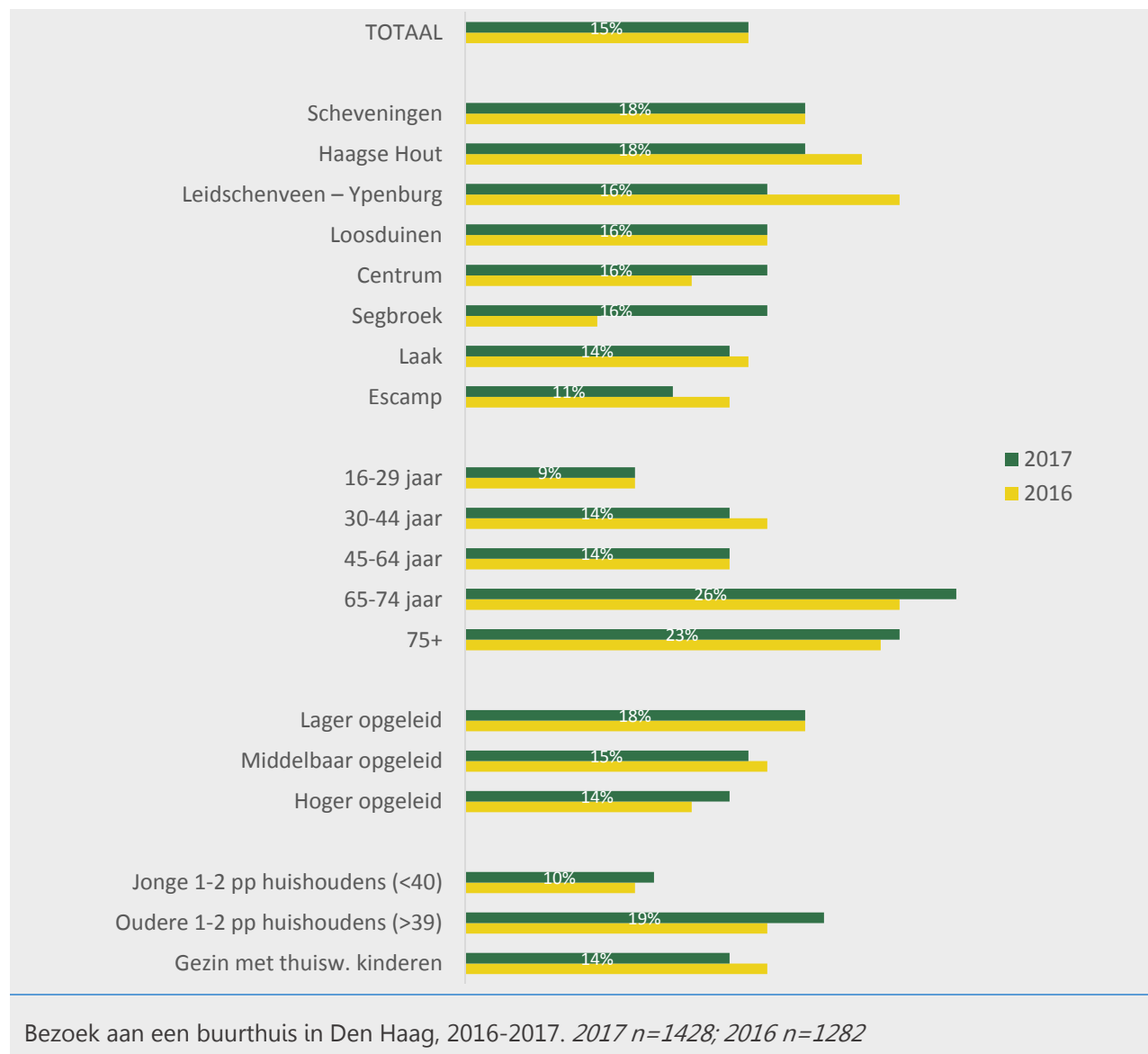
Bezoek aan buurthuizen: intensiteit

Gemiddeld bezoekt één op de zes respondenten een buurthuis in Den Haag (15%). 65-plussers (25%) bezoeken vaker dan gemiddeld een buurthuis, bewoners uit Escamp (11%), één- en tweepersoonshuishoudens onder de 40 jaar (10%) en jongere respondenten (9%) juist wat minder vaak.

Van de bezoekers komt 30% er minimaal één keer per week en 19% één of enkele keren per maand. De overige bezoekers komen veelal enkele keren per jaar (32%) of één keer per jaar (19%).

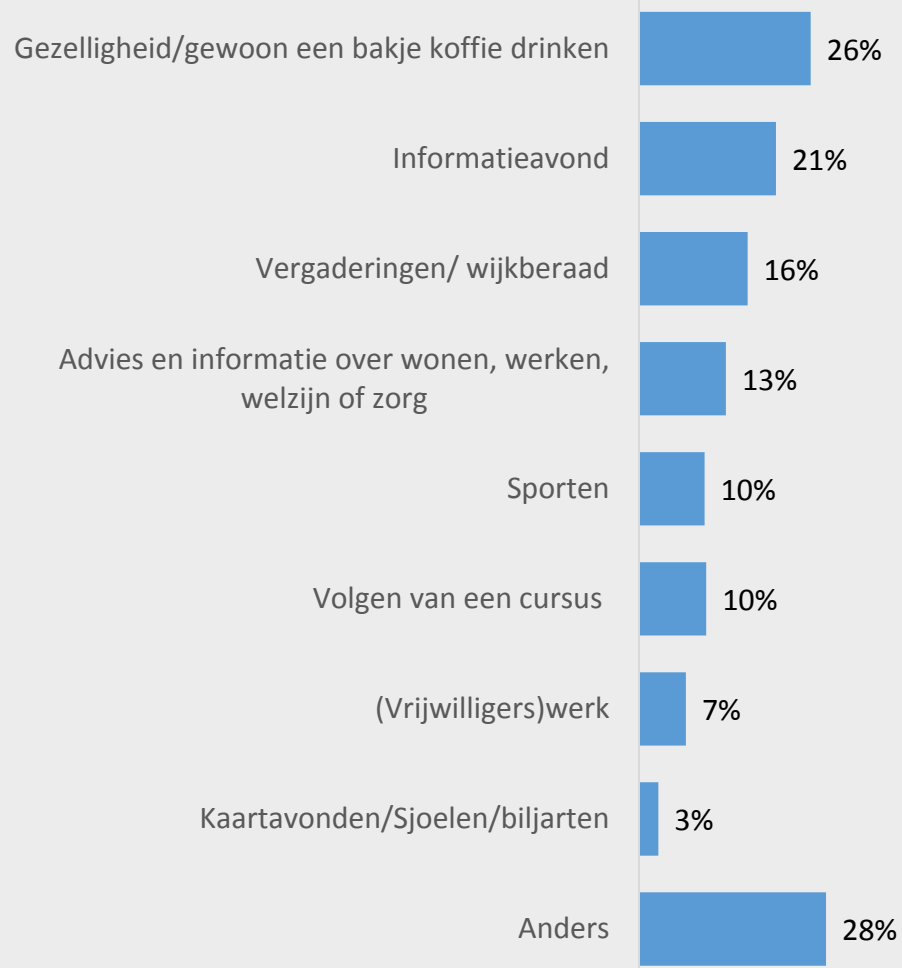
Bezoek aan buurthuizen: intensiteit

Het aandeel respondenten dat een buurthuis bezoekt is vergelijkbaar met 2016. In Haagse Hout (van 21% naar 18%) en Leidschenveen-Ypenburg (van 23% naar 16%) ligt het percentage lager dan in 2016. In Segbroek is het bezoek aan het buurthuis juist toegenomen (van 7% naar 16%). Iets meer 65-plussers bezoeken een buurthuis dan in 2016 (van 23% naar 25%).

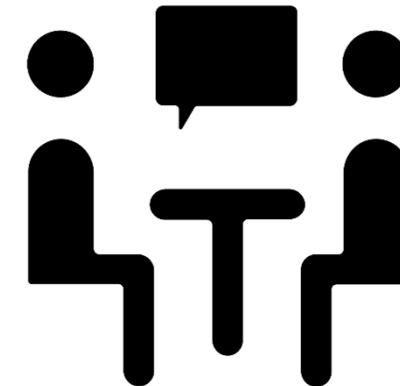
Net als in 2016 bezoeken de meeste respondenten het buurthuis enkele keren per jaar. De resultaten zijn vergelijkbaar met vorig jaar.

Reden van bezoek aan buurthuizen

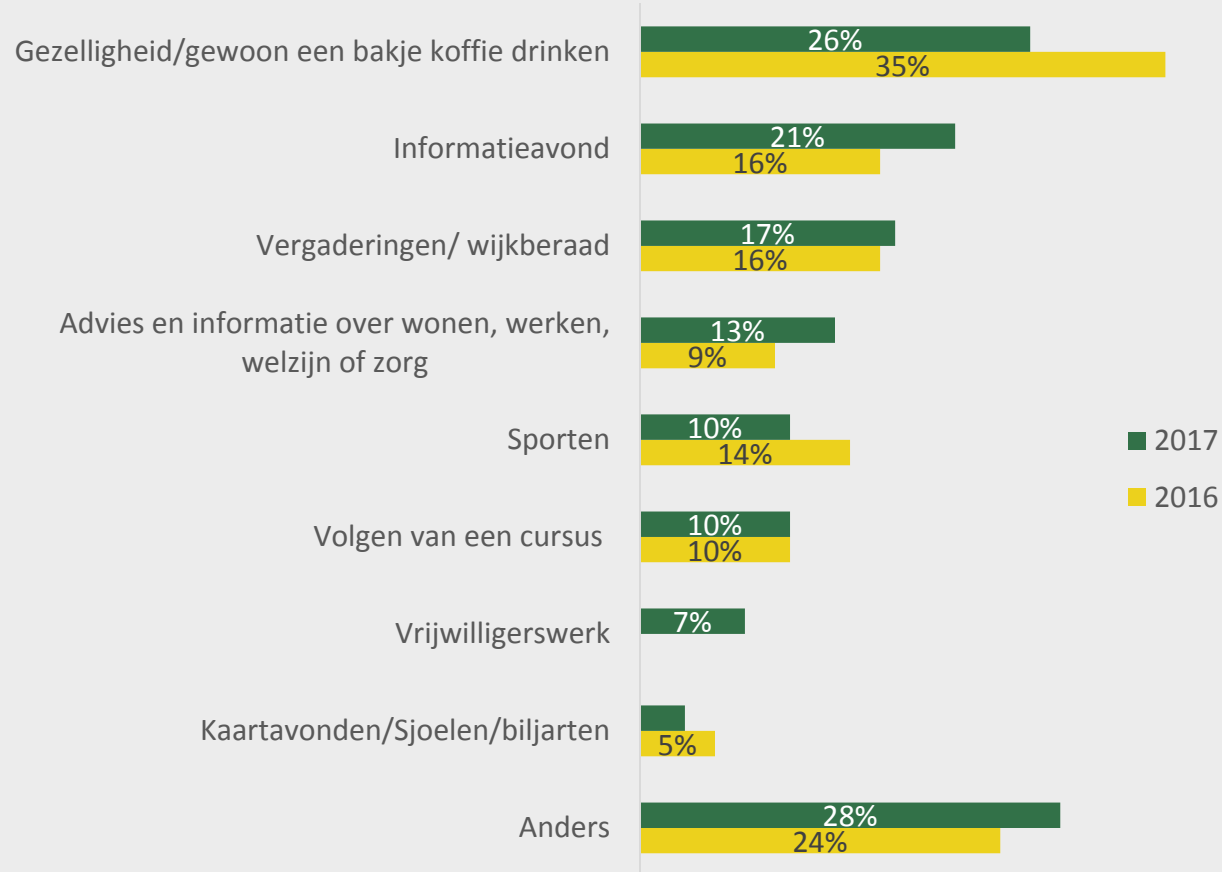

Reden van bezoek aan een buurthuis / buurtcentrum, 2017. $n=212$

Een kwart van de bezoekers gaat naar het buurthuis vanwege de gezelligheid (26%). Een informatieavond is voor één op de vijf (21%) bezoekers de aanleiding. Eén op de zes (16%) bezoekers komt voor een vergadering of wijkberaad naar het buurthuis. Andere redenen voor een bezoek aan een buurthuis zijn: voor advies en informatie over wonen, werken, welzijn of zorg (13%), om te sporten (10%), het volgen van een cursus (10%), voor (vrijwilligers)werk (7%) of om te kaarten (3%). Ruim een kwart (28%) heeft nog een andere reden om het buurthuis te bezoeken.

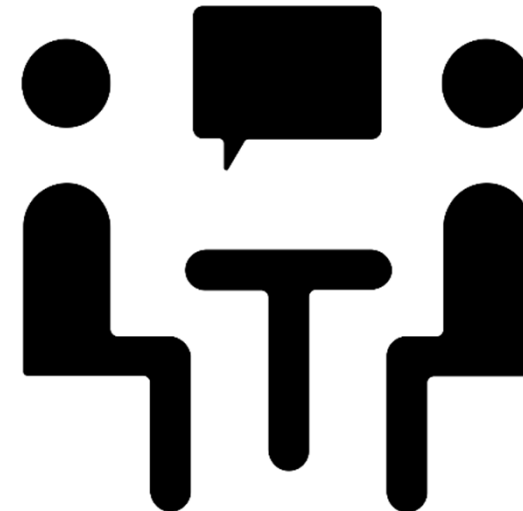

Reden van bezoek aan buurthuizen

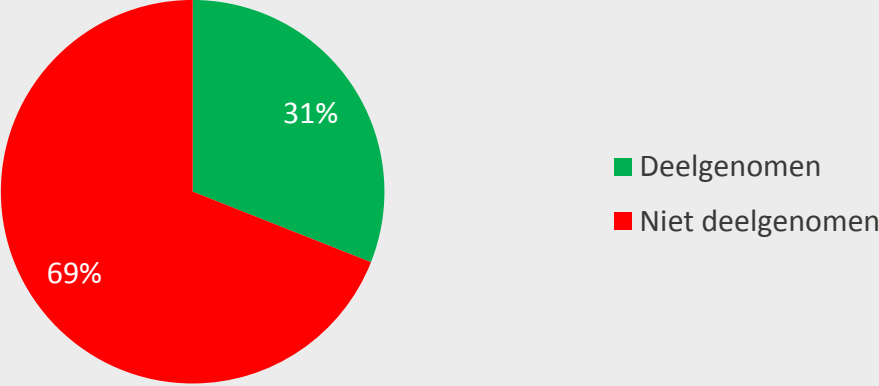

Reden van bezoek aan een buurthuis / buurtcentrum, 2016-2017, in procenten van de bezoeker. 2017 n=186; 2016 n=186

Het aandeel van de bezoekers dat het buurthuis bezoekt voor de gezelligheid is lager dan in 2016 (van 35% naar 26% in 2017). Respondenten bezoeken het buurthuis wel vaker dan een jaar geleden voor een informatieavond (van 16% naar 21%) of voor advies en informatie (van 9% naar 13%) en sport (van 14% naar 10%). De andere redenen om het buurthuis te bezoeken, zijn vergelijkbaar met vorig jaar.

Deelname activiteiten of cursussen in het buurthuis

Afgelopen 12 maanden deelgenomen aan activiteiten of cursussen in het buurthuis, 2017. *n*=210

Stadsdeel	Buurtcentrum het vaakst 'wel eens bezocht'
Scheveningen	Het Trefpunt (4%)
Haagse Hout	WDC Bezuidenhout (8%)
Leidschenveen-Ypenburg	Buurtcentrum De Yp (5%), Stadsboerderij Landzicht (5%), MFC Piet Vink (5%)
Loosduinen	De Henneberg (5%)
Centrum	De Sprong (3%)
Segbroek	't Lindenkwaad (3%)
Laak	Centrum Cromvlietplein (3%)
Escamp	Wijkcentrum Bouwlust (3%), WZH Hoge Veld (3%)

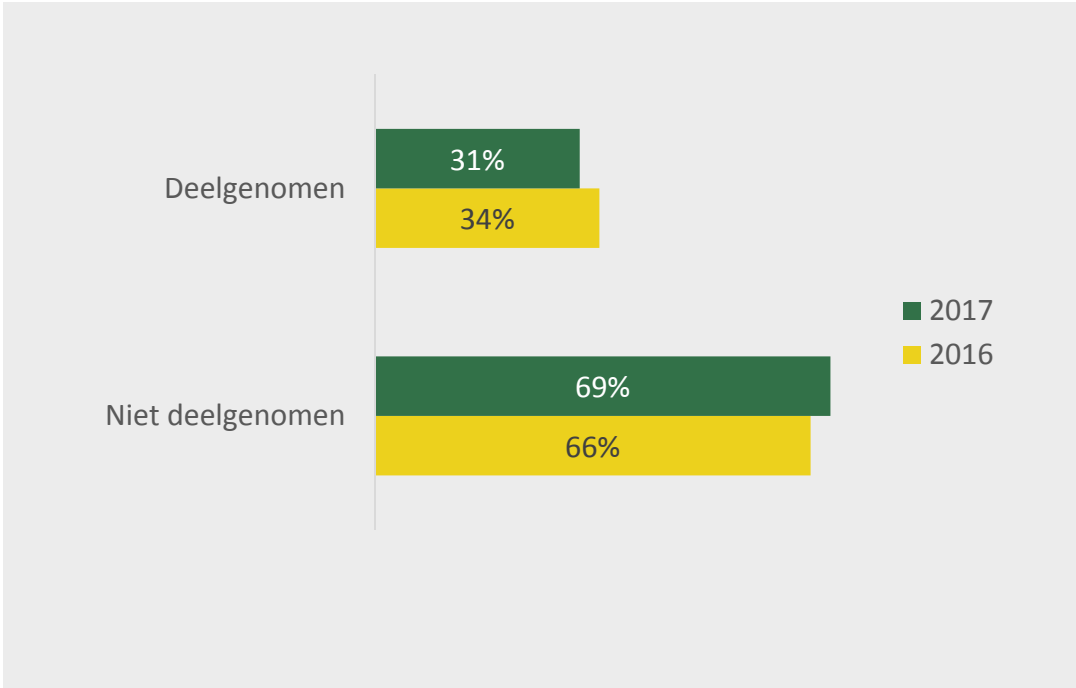
Meest bezochte buurthuis / buurtcentrum, per stadsdeel. *n*=113-283

Van de bezoekers heeft 31% de afgelopen maanden deelgenomen aan een activiteit of cursus in het buurthuis.

Het aandeel respondenten dat een buurthuis bezoekt is het grootst in Scheveningen en Haagse Hout (18%). Het meest bezochte buurthuis in Scheveningen is 'Het Trefpunt' (4%). Het buurthuis dat in Haagse Hout het meest wordt bezocht is WDC Bezuidenhout (8%).

Inwoners die meerdere buurthuizen bezoeken is ook gevraagd welk buurthuis ze het meest bezoeken. De meeste respondenten bezoeken slechts één buurthuis, waardoor de percentages tussen buurtcentrum het vaakst 'wel eens bezocht' en 'meest bezocht' nauwelijks verschillen.

Deelname activiteiten of cursussen in het buurthuis

Afgelopen 12 maanden deelgenomen aan activiteiten of cursussen in het buurthuis, 2016-2017. 2017 n=210; 2016 n=183

Stadsdeel	Buurtcentrum vaakst 'wel eens bezocht' 2017	Buurtcentrum vaakst 'wel eens bezocht' 2016
Loosduinen	De Henneberg (5%)	De Wiekslag (4%)
Escamp	Wijkcentrum Bouwlust (3%), WZH Hoge Veld (3%)	Wijkcentrum (3%)
Segbroek	't Lindenkwadrant (3%)	't Lindekwaadrant (2%)
Scheveningen	Het Kalhuis (6%)	Het Kalhuis (6%)
Centrum	De Sprong (3%)	De Mussen (2%)
Laak	Centrum Cromvlietplein (3%)	Wijkcentrum Laakhaven (7%)
Haagse Hout	WDC Bezuidenhout (8%)	WDC Bezuidenhout (11%)
Leidschenveen-Ypenburg	Stadsboerderij Landzigt (5%), Buurtcentrum De Yp (5%), MFC Piet Vink (5%)	Buurtcentrum De Yp (9%)

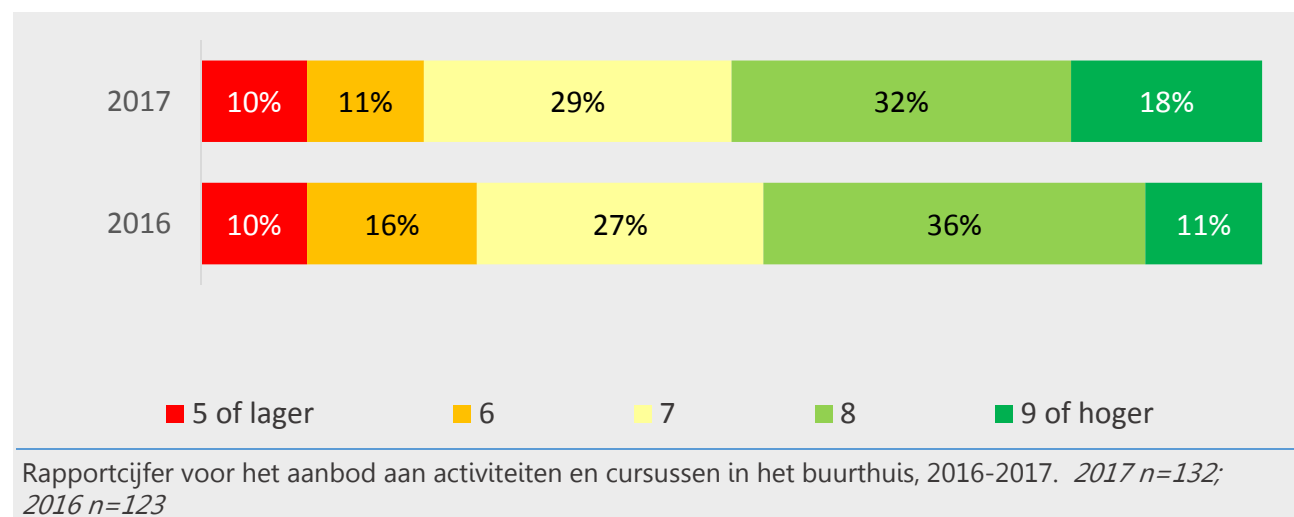
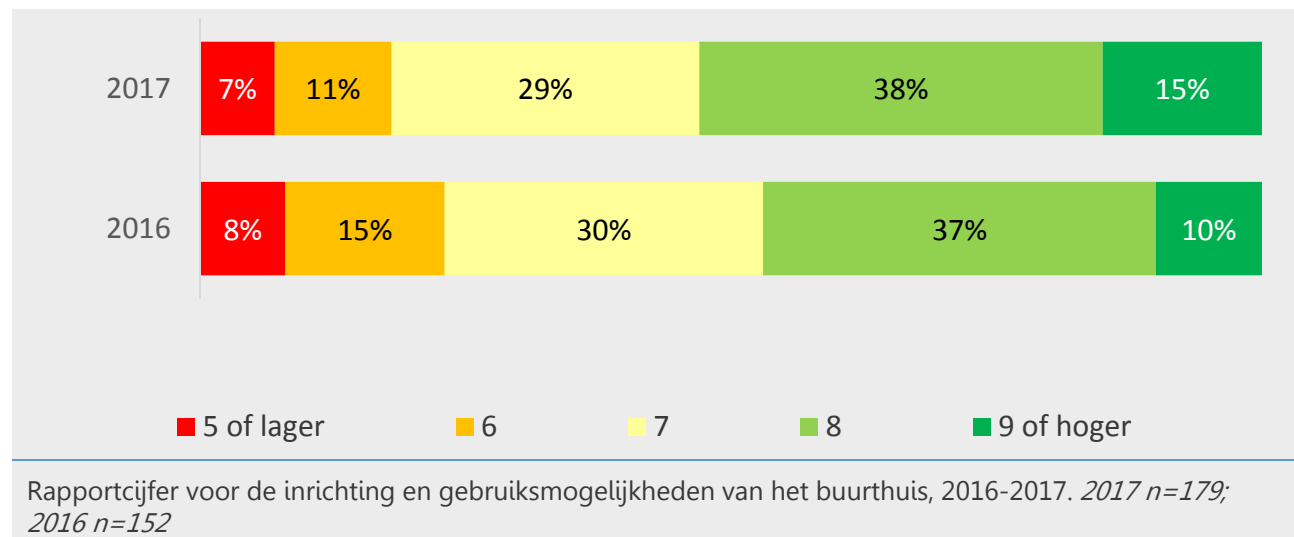
Meest bezochte buurthuis / buurtcentrum, per stadsdeel 2016-2017. 2017 n=113-283; 2016 n=104-291

De deelname aan activiteiten in het buurthuis is vergelijkbaar met 2016. In een aantal stadsdelen is het meest bezochte buurthuis hetzelfde als in 2016: Segbroek, Scheveningen en Haagse Hout. In de andere stadsdelen is een ander buurthuis dan in 2016 het meest bezocht.

Beoordeling

Den Haag

De inrichting en gebruiksmogelijkheden van het buurthuis worden door de respondenten gemiddeld met een 7,4 gewaardeerd. Circa 7% van de respondenten beoordeelt de inrichting en gebruiksmogelijkheden van het buurthuis met een 5 of lager, meer dan de helft (53%) geeft hiervoor een 8 of hoger.

Het aanbod aan activiteiten en cursussen wordt gewaardeerd met gemiddeld een 7,3. Eén op de tien (10%) respondenten beoordeelt het aanbod aan activiteiten en cursussen met een 5 of lager, de helft (50%) geeft hiervoor een 8 of hoger.

De rapportcijfers die de respondenten geven voor de inrichting en gebruiksmogelijkheden van het buurthuis en voor het aanbod aan cursussen verschillen weinig met die van 2016. Het gemiddelde cijfer ligt voor beide aspecten iets hoger dan vorig jaar: in 2016 was het gemiddelde rapportcijfer voor zowel de inrichting en gebruiksmogelijkheden als het aanbod aan activiteiten en cursussen 7,2, nu resp. 7,4 en 7,3.

Inwonersonderzoek 2017

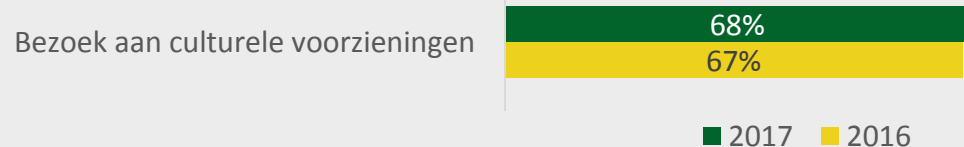
Cultuurparticipatie

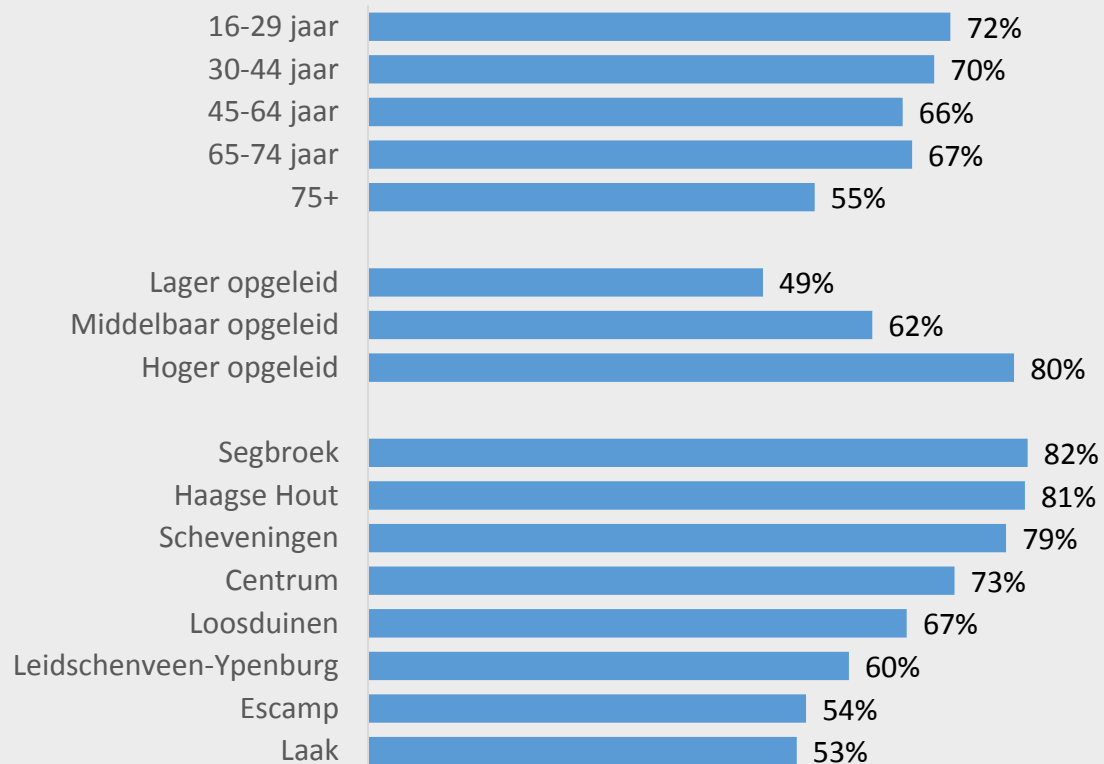
De gemeente Den Haag kent een groot aantal musea en tentoonstellingsruimten, theaters, podia, en andere culturele voorzieningen en festivals. De gemeente wil graag weten in hoeverre de aanwezige voorzieningen en festivals worden bezocht en hoe het culturele aanbod wordt beoordeeld.

- Twee op de drie Hagenaars hebben in het afgelopen jaar één of meer culturele voorzieningen in Den Haag bezocht. In zeven van de tien gevallen gaat het om één tot drie bezoeken per jaar (incidentele bezoeken) (68%). Dat was ook zo in 2016 (70%).
- De respondenten zijn over het algemeen tevreden over het culturele aanbod in Den Haag. Zij kennen hieraan een gemiddeld rapportcijfer 7,6 toe. In 2016 was dit nog een 7,4.
- Het Gemeentemuseum is voor inwoners van Den Haag net als in 2016 de populairste culturele voorziening (34% tegenover 32% in 2016).
- Gemiddeld hebben twee op de vijf respondenten (43%) één of meer culturele festivals in Den Haag bezocht. Ook dit is vergelijkbaar met 2016 (42%).

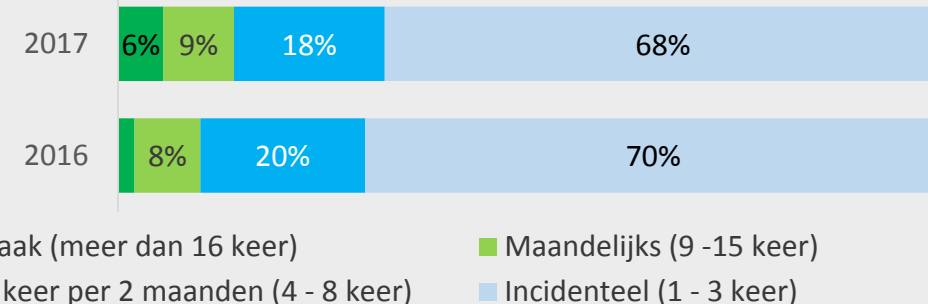
Bezoek aan culturele voorzieningen

Bezoek aan één of meer culturele voorzieningen in Den Haag, 2016-2017. *n=1404; 2016 n=1285*

Bezoek aan één of meerdere culturele voorzieningen in Den Haag naar doelgroepen, 2017. *n=1424*

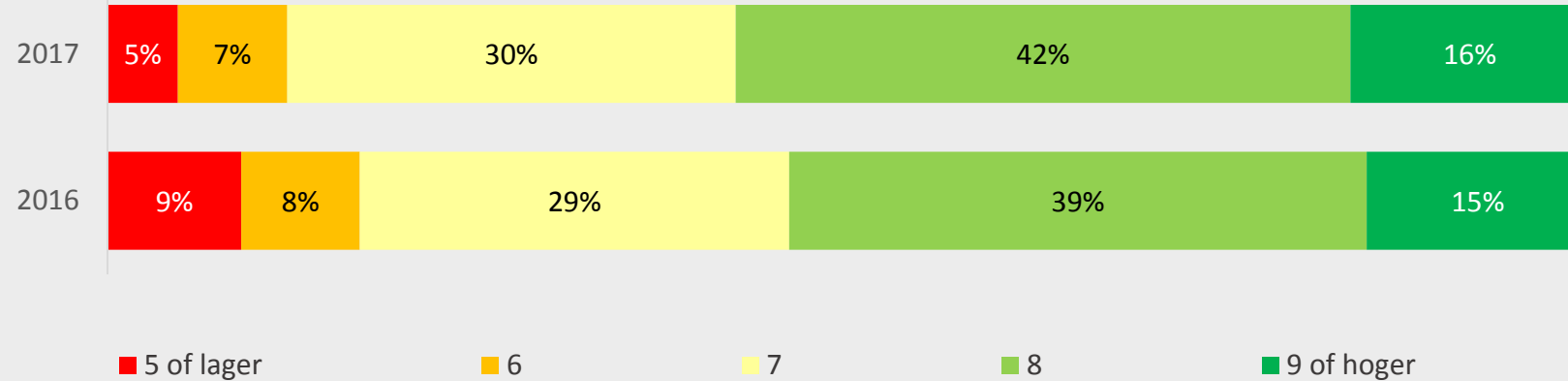

Bezoekfrequentie van de Haagse inwoners aan culturele voorzieningen in Den Haag, 2017 en 2016, in procenten van de respondenten die de afgelopen 12 maanden een culturele voorziening hebben bezocht. *2017 n=846; 2016 n=843*

Twee op de drie Hagenaars (68%) hebben in het afgelopen jaar één of meer culturele voorzieningen in Den Haag bezocht. Dat is ongeveer net zoveel als in 2016 (67%). In de meeste gevallen (68%) gaat het om één tot drie bezoeken per jaar (68%). In 2016 was dat 70%.

Bewoners met een hoge opleiding (80%) bezoeken vaker dan gemiddeld een culturele voorziening. Hetzelfde geldt voor bewoners van Segbroek (82%), Haagse Hout (81%) en Scheveningen (79%). Vooral lager opgeleiden (49%) en bewoners uit Escamp (54%) en Laak (53%) zijn minder vaak dan gemiddeld actief op cultureel gebied.

Beoordeling van het cultureel aanbod in Den Haag

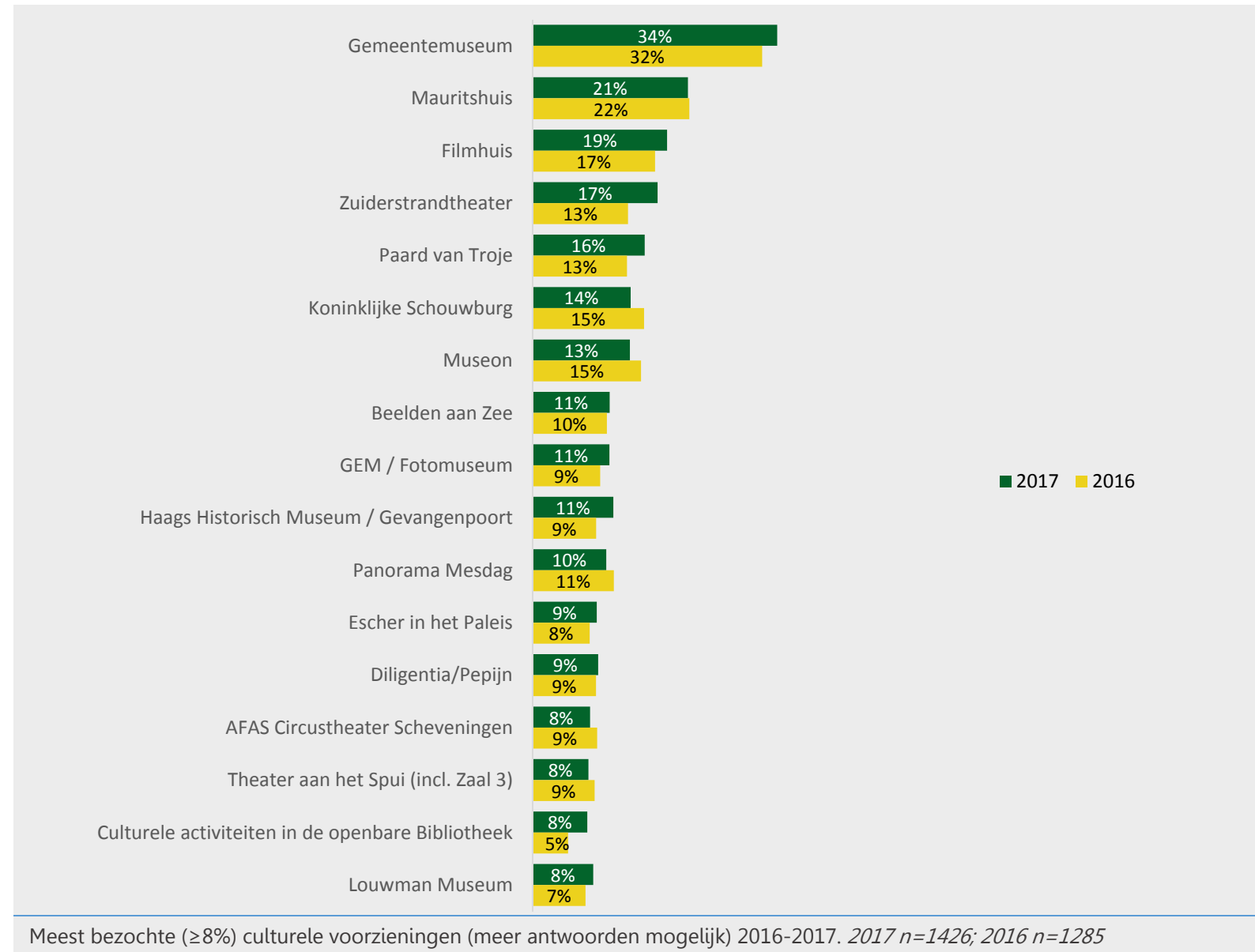
Rapportcijfers voor het culturele aanbod in Den Haag, 2016-2017. 2017 $n=1316$; 2016 $n=1212$

De respondenten zijn over het algemeen tevreden over het culturele aanbod in Den Haag. Zij kennen hieraan een gemiddeld rapportcijfer van 7,6 toe. Het gemiddelde rapportcijfer voor het culturele aanbod is iets hoger dan in 2016 (7,4).

Ruim de helft van de Hagenaren (58%) geeft het aanbod een ruime voldoende (8 of hoger). Dat is iets meer dan in 2016 (54%). Dit jaar heeft 5% van de Hagenaren het culturele aanbod in Den Haag een onvoldoende gegeven, vorig jaar was dat 9%.

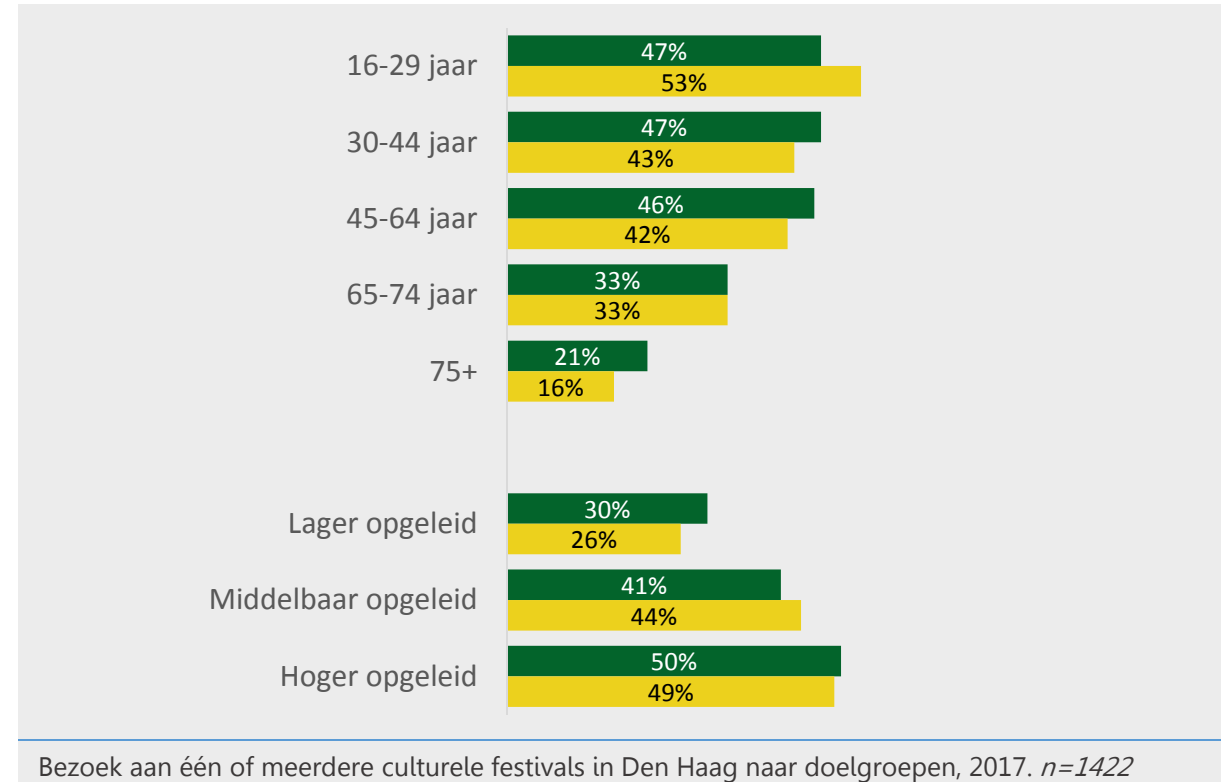
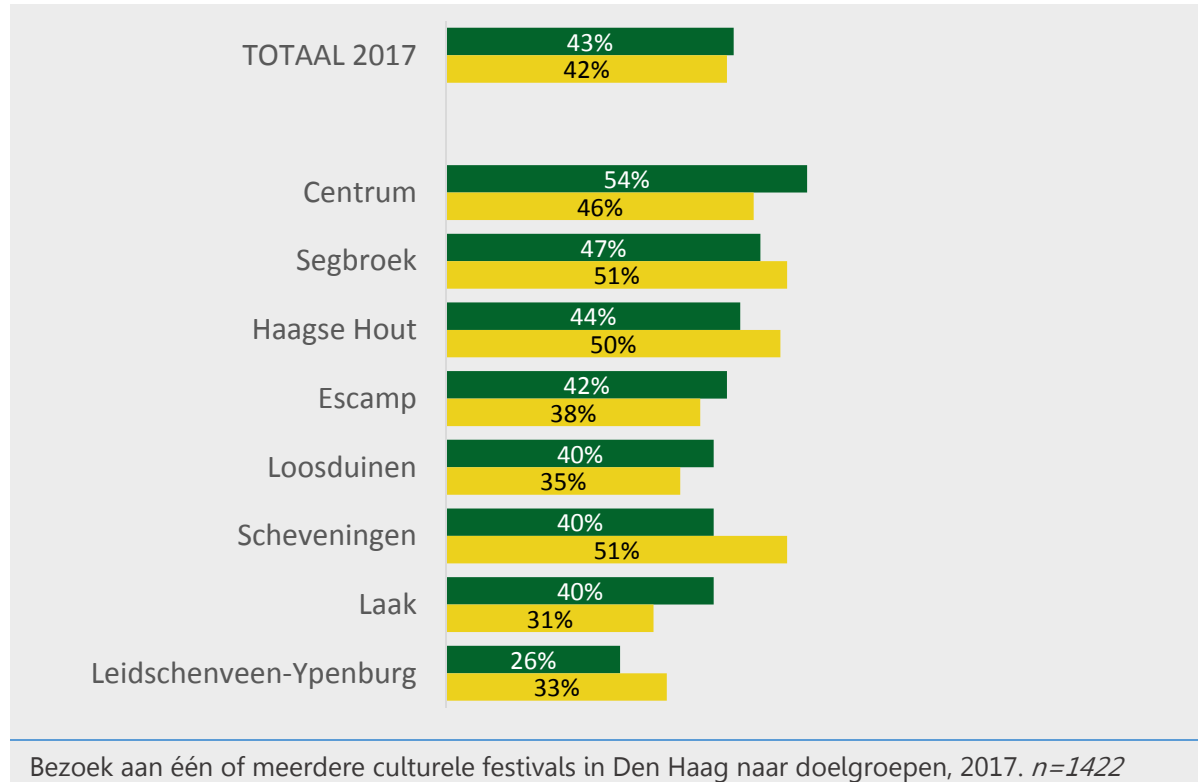
Bezochte culturele voorzieningen

Het Gemeentemuseum is de meest bezochte culturele voorziening in Den Haag. Eén op de drie Hagenaars (34%) is hier het afgelopen jaar op bezoek geweest. Veel Hagenaren hebben daarnaast het Mauritshuis (21%) en/of het Filmhuis (19%) bezocht.

Ook in 2016 was het Gemeentemuseum de meest bezochte culturele voorziening in Den Haag door Hagenaren. De percentages van bezoekers aan de verschillende voorzieningen komen sterk overeen met die van 2016.

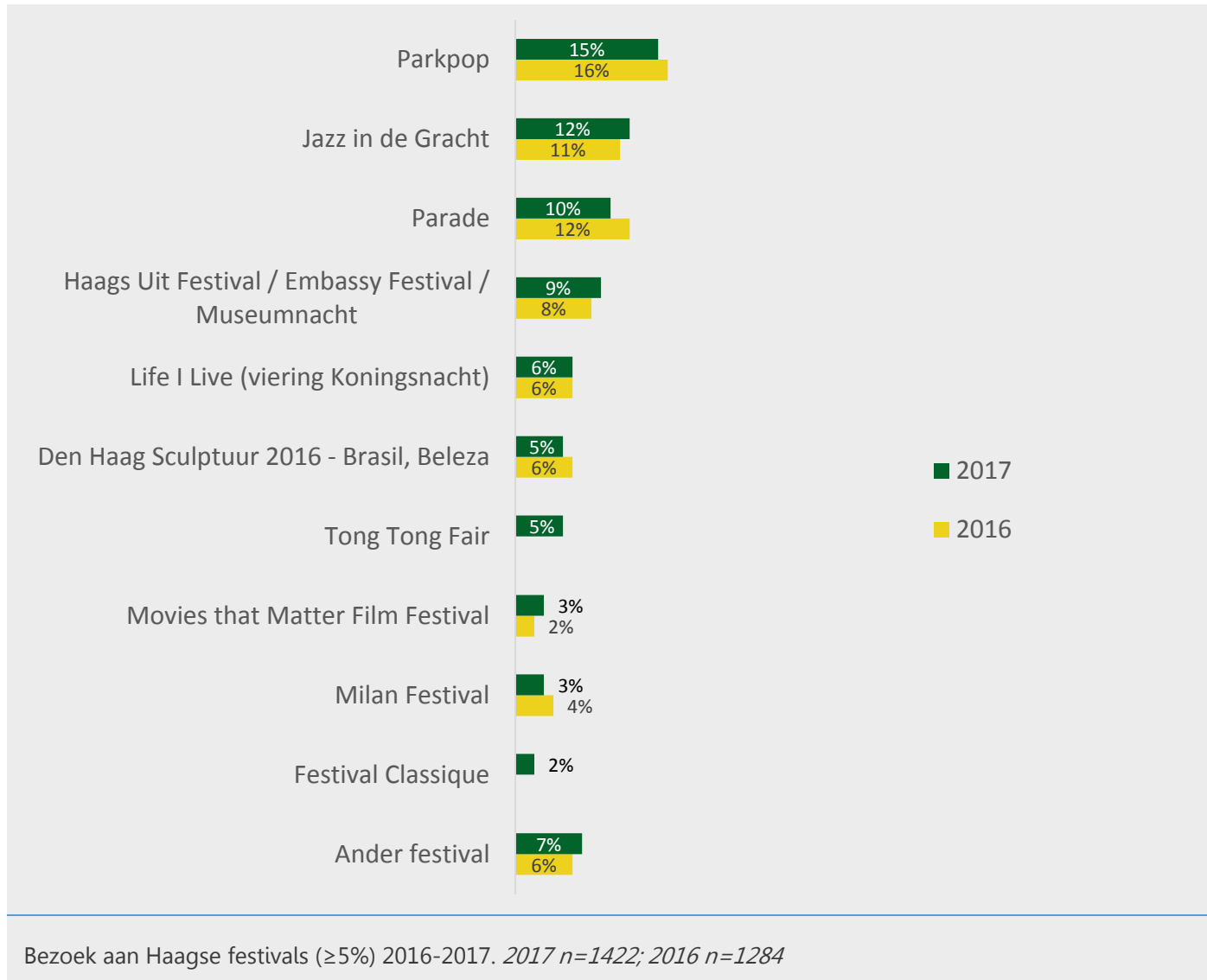
Bezoek aan culturele festivals

Gemiddeld hebben twee op de vijf Hagenaren (43%) één of meer culturele festivals in Den Haag bezocht. Dit is vergelijkbaar met 2016 (42%). Meer dan de helft van de Hagenaren uit Centrum heeft het afgelopen jaar een festival bezocht (54%). In 2016 was dit 46%. Net als in 2016 bezoeken de respondenten uit Leidschenveen-Ypenburg het minst vaak een festival in Den Haag (26% tegenover 33% in 2016).

De festivals zijn populairder bij de jongere doelgroepen (47% voor 16-29 jarigen, 47% voor 30-44 jarigen en 46% voor 45-64 jarigen). Dit is vergelijkbaar met 2016. Ouderen bezoeken het minst vaak een festival. Eén op de vijf 75-plussers heeft het afgelopen jaar een festival bezocht (21%). Dit is meer dan in 2016 (16%). Ook lager opgeleiden bezoeken minder vaak festivals dan gemiddeld (30% tegenover 26% in 2016).

Bezoek aan culturele festivals

Net als in 2016 zijn Parkpop (15%), Jazz in de Gracht (12%) en Parade (10%) de meest bezochte festivals door inwoners van Den Haag. Dit komt vrij goed overeen met de bezoeken van vorig jaar (resp. 16%, 11% en 12%).

Inwonersonderzoek 2017

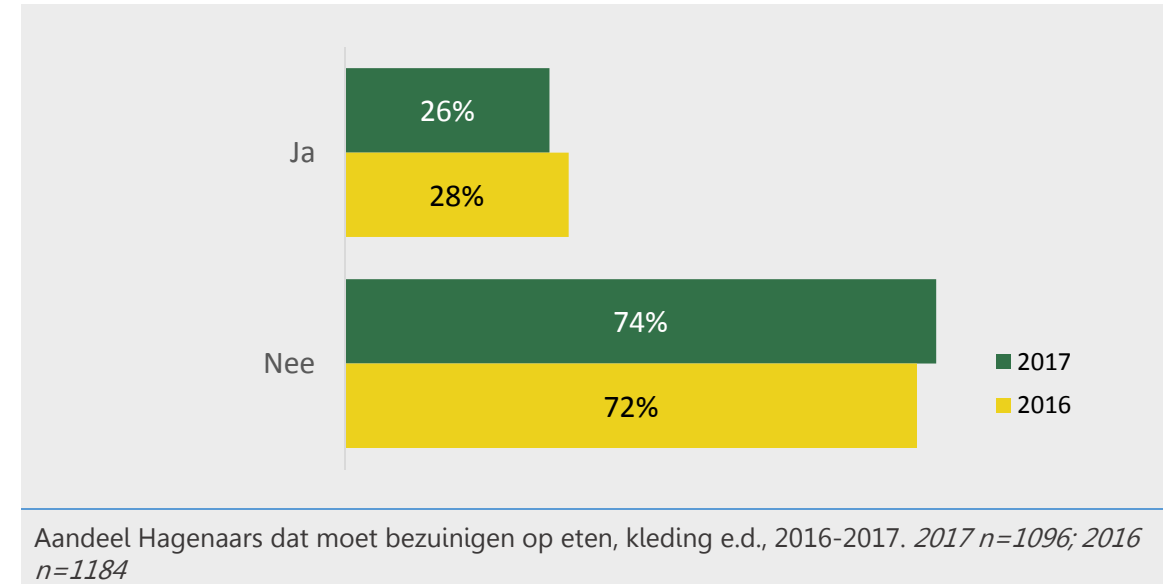
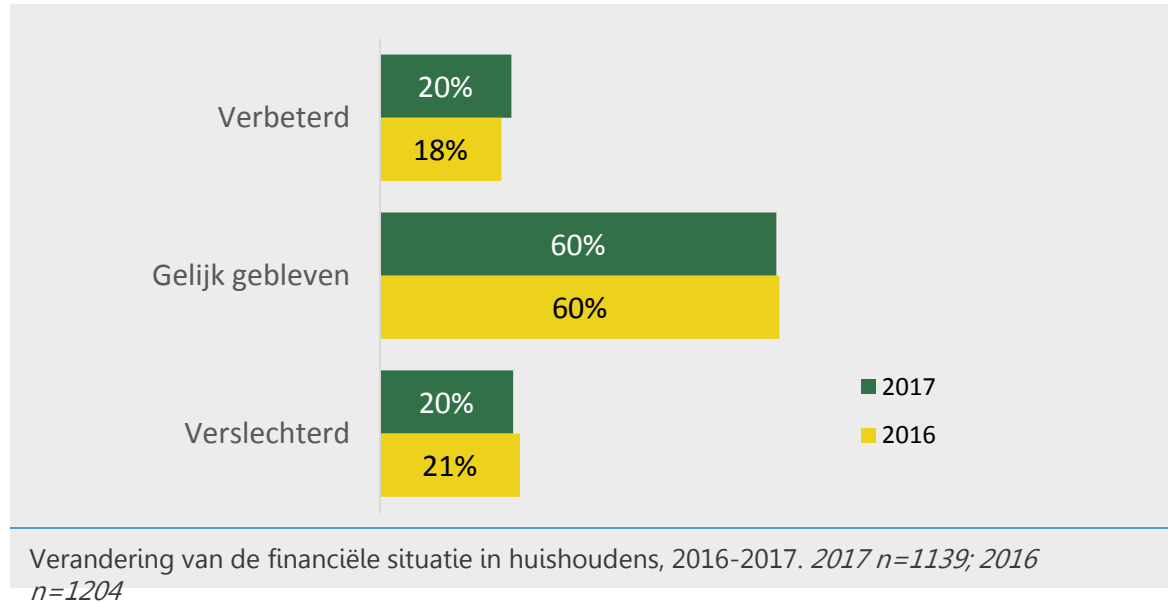
Financiële Situatie

Het is voor de gemeente Den Haag van belang inzicht te krijgen in de financiële situatie van Hagenaars. Om middelen effectief te kunnen inzetten, is inzicht in de omvang van eventuele financiële problemen van belang. De Hagenaars is daarom gevraagd naar de financiële situatie van het huishouden en of er sprake is van geldgebrek of schulden. Verder is de gemeente Den Haag ook geïnteresseerd in de manieren waarop eventuele hulp bij betalingsachterstanden is gezocht.

- De financiële situatie van de Hagenaars is iets verbeterd vergeleken met 2016. De Hagenaars geven aan dat de situatie in het huishouden iets vaker is verbeterd (van 18% naar 20%) en iets minder vaak verslechterd (van 21% naar 20%). De grootste toename in verbeteringen van de financiële situatie is bij één of twee persoonshuishoudens (van 37% naar 42%).
- Het aandeel Hagenaars dat schulden heeft is niet veranderd ten opzichte van 2016. Eén op de zeven Hagenaars heeft betalingsachterstanden en het merendeel heeft géén hulp gezocht bij instellingen (83%).
- Vooral het aandeel Hagenaars dat een betalingsachterstand heeft bij telefoonprovider (van 0% naar 5%), zorgverzekeraar (van 9% naar 13%) of hypotheekverstrekker (van 5% naar 8%) is toegenomen vergeleken met 2016.

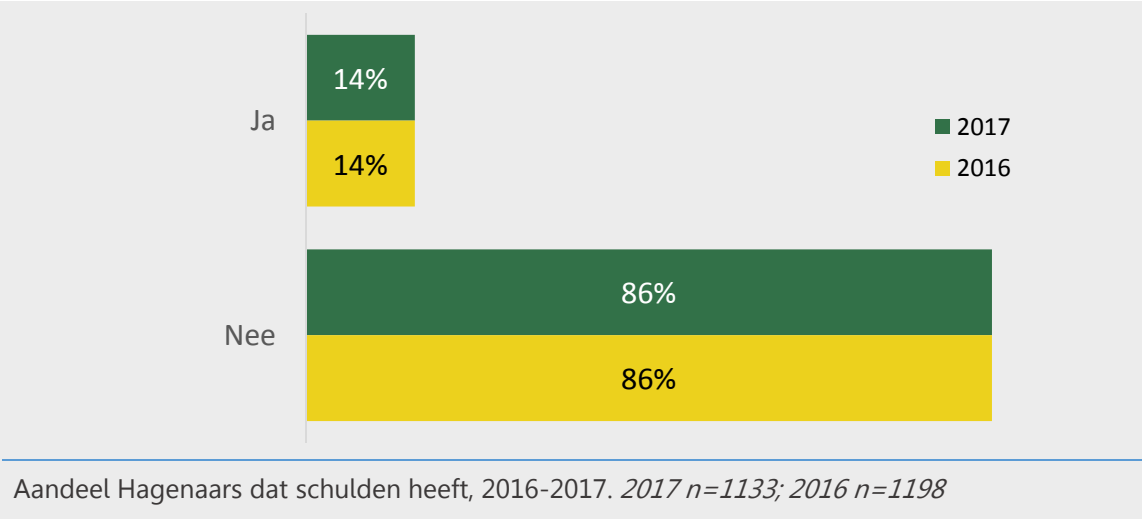
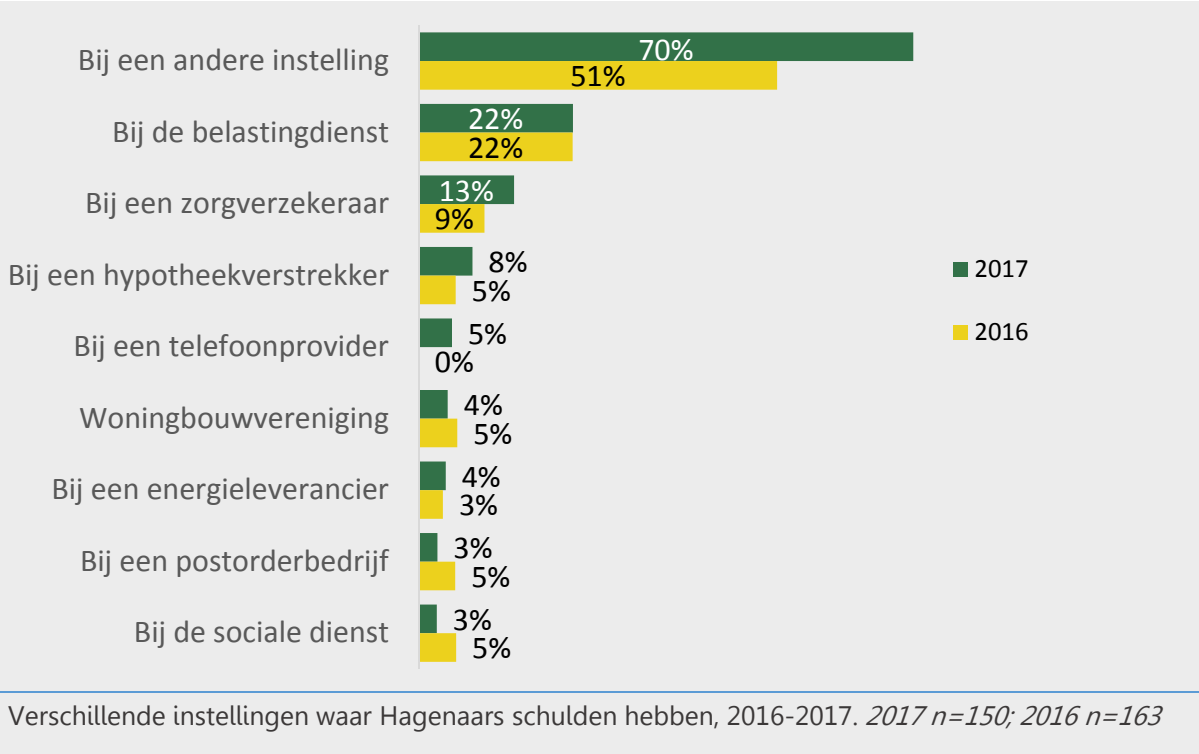
Financiële situatie

De financiële situatie van de Hagenaars is over het algemeen iets verbeterd vergeleken met 2016. Het aandeel Hagenaars, waarvan de financiële situatie is verbeterd is toegenomen (van 18% naar 20%). Vooral de situatie van één en twee persoonshuishoudens jonger dan 40 jaar oud is verbeterd (van 37% naar 42%) ten opzichte van 2016.

Dat de financiële situatie van de huishoudens iets is verbeterd, is ook terug te zien in het aandeel Hagenaars dat moet bezuinigen. Vergeleken met 2016 is dit aandeel afgenomen (van 28% naar 26%).

Schulden

Het aandeel Hagenaars dat schulden heeft is niet veranderd sinds 2016. De samenstelling van deze schulden echter wel. Zo blijkt dat vooral het aandeel Hagenaars met een schuld bij telefoonproviders (van 0% naar 5%), zorgverzekeraars (van 9% naar 13%) en hypotheekverstrekkers (van 5% naar 8%) is toegenomen. Jongeren (16-29 jaar) hebben, net als in 2016 (15%), iets vaker dan gemiddeld schulden (24%). Het merendeel van de Hagenaars met schulden, heeft géén hulp gezocht in verband met de betalingsachterstanden (83%).

Inwonersonderzoek 2017

Kwaliteit van Leven

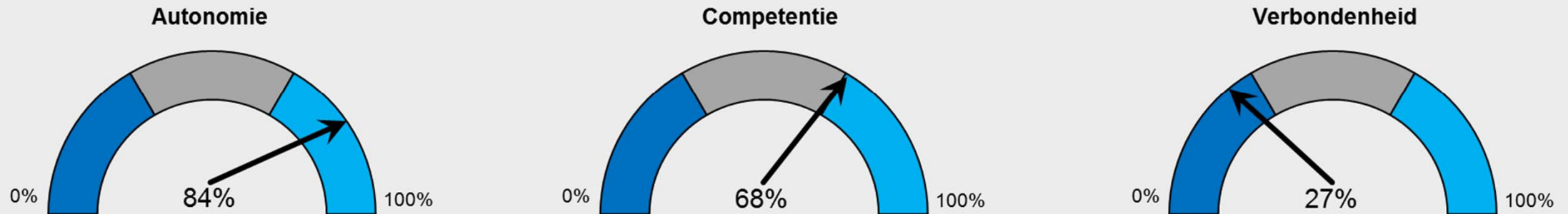

In 2017 zijn voor het eerst enkele ervaringsvragen gesteld over kwaliteit van leven. Deze vragen zijn overeenkomstig met de methodiek Menselijke Maat, waarin kwaliteit van leven in termen van drie psychologische basisbehoeften wordt gedefinieerd:

1. *Autonomie*: de mate waarin je je eigen keuzes en beslissingen kunt maken en je mening durft te geven;
 2. *Competentie*: de mate waarin je kunt doen waar je goed in bent, je passies en talenten in kunt zetten en nieuwe dingen leert;
 3. *Verbondenheid*: de mate waarin je je verbondenheid voelt tot andere mensen, hulp (kunt) krijgt van anderen en van betekenis kunt zijn voor anderen.
- De meerderheid van de Hagenaars (84%) voelt zich autonoom; zij voelen dat zij eigen keuzes in het leven hebben, dagelijkse beslissingen kunnen nemen en dat zij hun mening durven geven.
 - 68% van de Hagenaars voelt zich competent. Zij hebben het gevoel ergens goed in te zijn en dat ook te kunnen doen en zij leren regelmatig nieuwe dingen.
 - Als het gaat om verbondenheid dan geeft 27% van de Hagenaars aan dat zij zich verbonden voelen. Het gaat hierbij om de mate waarin je hulp kunt krijgen van andere mensen, van betekenis kunt zijn voor anderen en het gevoel dat je een goede relatie met mensen om je heen hebt.

* De analyse van de uitkomsten op de vragen rond Kwaliteit van Leven zijn door de Stafgroep OS&P (OCW) in samenwerking met TUO (OCW) gedaan.

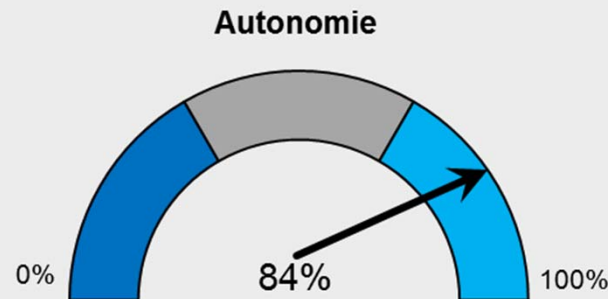
Kwaliteit van leven in Den Haag

2017 n=1156-1164

Uit bovenstaande meters kan worden afgelezen dat de 84% van de respondenten zich autonoom voelt. Dat zij eigen keuzes in het leven hebben, dagelijkse beslissingen nemen en dat zij hun mening durven geven. Van de Hagenaars voelt 68% zich competent. Zij hebben het gevoel ergens goed in te zijn en dat ook te kunnen doen en zij leren regelmatig nieuwe dingen. Als het gaat om verbondenheid, de mate waarin je hulp kunt krijgen van andere mensen, van betekenis kunt zijn voor anderen en het gevoel dat je een goede relatie met mensen om je heen hebt, dan geeft 27% aan dat dat goed zit.

Kwaliteit van leven in Den Haag: autonomie

2017 n=1168

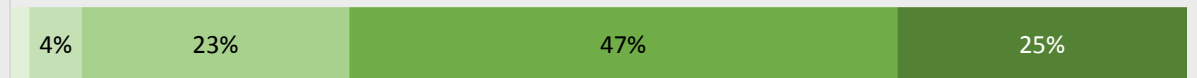
Als we iets verder inzoomen, dan zien we op de afzonderlijke vragen over autonomie dat de meeste mensen ervaren dat zij zelf vaak of altijd kunnen beslissen in hun dagelijkse leven (89%). 79% heeft het gevoel dat zij vaak of altijd hun mening durven geven. 71% van de Hagenaars ervaart dat zij vaak of altijd keuzes hebben in het leven.

Hagenaars met een niet-westerse migrantenachtergrond scoren lager op het gebied van autonomie dan Hagenaars met een Nederlandse achtergrond (71% tegenover 89%).

Beslist u zelf over wat u in het dagelijkse leven doet?

Heeft u het gevoel dat u keuzes heeft in uw leven?

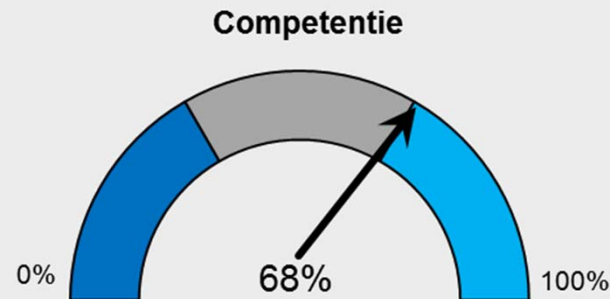
Durft u uw mening te geven?

Nooit Bijna nooit Soms Vaak Altijd

2017 n=1155-1165

Kwaliteit van leven in Den Haag: competentie

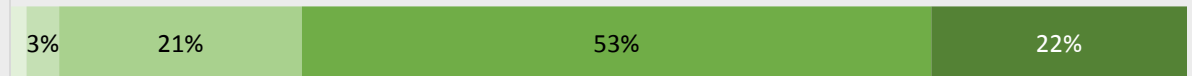

2017 n=1156

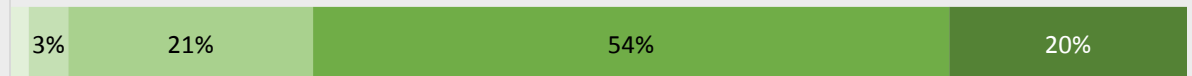
Op competentie valt op dat een meerderheid van de Hagenaars vinden dat zij vaak of altijd wel ergens goed in zijn (75%) en dat zij vaak of altijd kunnen doen waar zij goed in zijn. (74%). Van de Hagenaars merkt 38% dat zij vaak tot altijd nieuwe dingen kan leren.

1- en 2-persoonshuishoudens ouder dan 39 jaar scoren lager op competentie (61% tegen circa 75% bij de andere groepen). Ook lager opgeleiden scoren lager op competentie (53% tegen 70% onder middelbaar en 74% onder hoger opgeleiden).

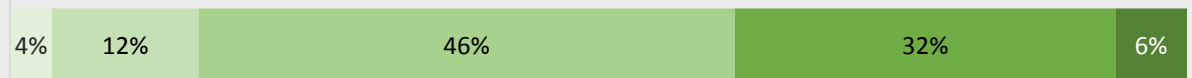
Vindt u zelf dat u ergens goed in bent?

Doet u dingen waar u goed in bent?

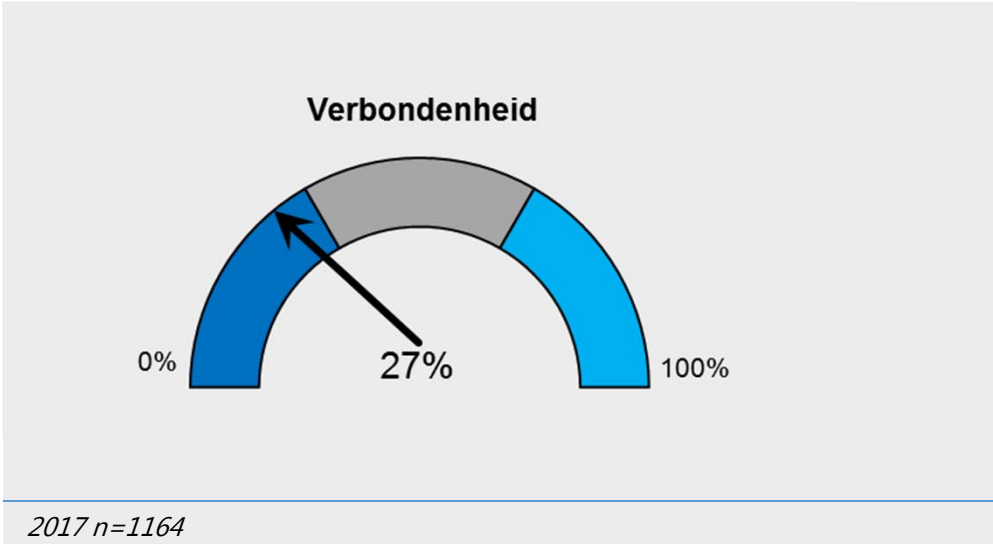
Hoe vaak doet u iets nieuws?

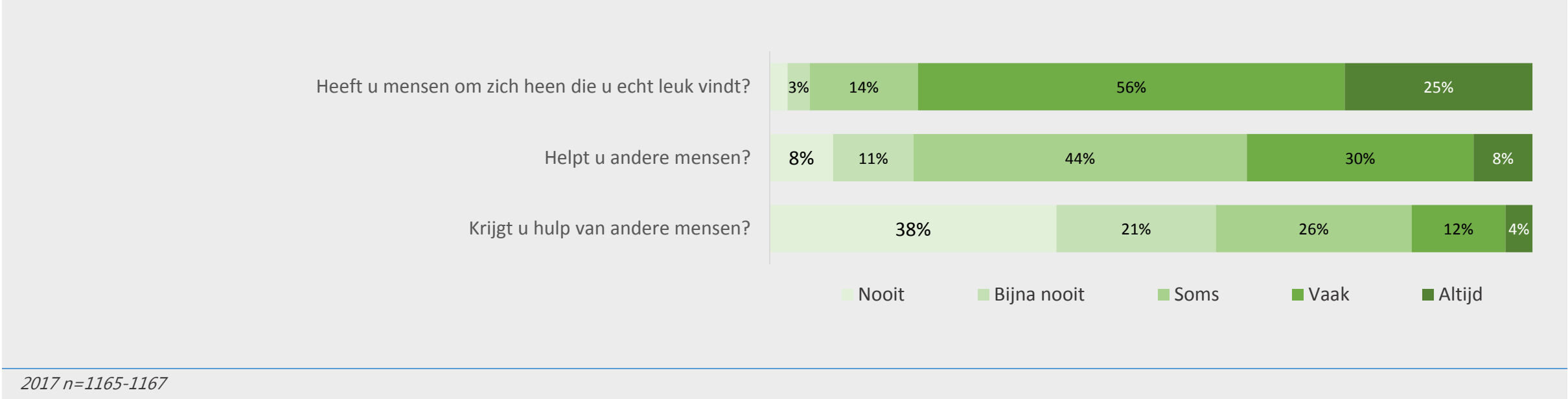
Nooit Bijna nooit Soms Vaak Altijd

2017 n=1156-1160

Kwaliteit van leven in Den Haag: verbondenheid

Op verbondenheid zien we duidelijke verschillen per afzonderlijke vraag. De meerderheid van de Hagenaars (81%) geeft aan dat zij vaak of altijd écht leuke mensen om zich heen hebben. 37% zegt andere mensen vaak of altijd te helpen. Veel minder Hagenaars (16%) krijgen vaak tot altijd hulp van andere mensen.

Voor een juiste interpretatie van de uitkomsten van het inwonersonderzoek zijn de volgende kanttekeningen relevant:

- Voor het jaarlijks onderzoek Sociaal Domein is een willekeurige steekproef van inwoners van de gemeente Den Haag uitgenodigd om een korte vragenlijst in te vullen. De gehanteerde werkwijze is dezelfde als in 2016, waardoor een vergelijking in de tijd mogelijk is tussen deze twee meetjaren, mits de vragen hetzelfde zijn gehouden. In de rapportage wordt dan ook waar mogelijk en relevant een vergelijking van de uitkomsten met die van 2016 gegeven. Het jaar 2016 is gekozen als nieuw startpunt. Voor de vraagblokken GGD en Zwembaden en Sporthallen geldt dat de cijfers niet vergelijkbaar zijn met die van 2016, vanwege een andere meetmethode (via het Stadspanel). De vragen rond Gezondheid en beperkingen en Kwaliteit van Leven zijn dit jaar voor het eerst gesteld.
- De cijfers zijn niet goed vergelijkbaar met de cijfers die vóór 2016 zijn verzameld omdat destijds een andere methode voor dataverzameling is gebruikt. Vanaf 2016 zijn deelonderzoeken uitgevoerd vanuit de diensten van de gemeente.

Onderzoeksmethode

De gemeente Den Haag peilt jaarlijks de mening van inwoners over diverse maatschappelijke onderwerpen. In 2017 zijn in opdracht van de verschillende gemeentelijke diensten vier onderzoeken uitgevoerd: Sociaal Domein, Publiekszaken, Ruimtelijk-Economisch Domein en Fysiek Domein. Het onderwerp Betrokkenheid bij Bestuur is opgenomen in het onderdeel Publiekszaken.

Voor elk deelonderzoek is uit de Basisregistratie Personen een willekeurige steekproef getrokken onder Hagenaars van 16 jaar en ouder. Omwille van een optimale respons hebben de inwoners op verschillende manieren (online, op papier en telefonisch) aan het onderzoek mee kunnen werken. Door verschillende enquêteermethoden te combineren, wordt een zo representatief mogelijk deel van de bevolking bereikt. Zeker bij sociale beleidsthema's is het van belang om ook inwoners te bereiken die niet uit zichzelf aan onderzoek meedoen. Daarom bellen we nog nadat er een uitnodigingsbrief is gestuurd.

De Hagenaars in de steekproef hebben een aankondigingsbrief gekregen waarin de werkwijze van het inwonersonderzoek is omschreven. In de brief is een persoonlijke inlogcode opgenomen, waarmee de respondent toegang kon krijgen tot de online-enquête. Na twee weken is een herinneringsbrief gestuurd aan de mensen die de vragenlijst nog niet via internet hadden ingevuld of een schriftelijke vragenlijst hadden opgevraagd. In deze brief is de telefonische enquête aangekondigd. Mensen die thuis niet de beschikking hebben over internet of die liever telefonisch geënquêteerd wilden worden, konden via de helpdesk van Dimensus een (mobiel) telefoonnummer doorgeven, zodat zij toch aan het onderzoek konden deelnemen. Hagenaars van allochtone afkomst hadden de mogelijkheid om het interview (telefonisch) te laten afnemen in een andere taal, waaronder Turks, Arabisch/Berbers of Engels. Deze interviews zijn uitgevoerd door tweetalige interviewers.

Dimensus

■ Wilhelminasingel 1a | 4818 AA Breda | t. 076-515 03 04 | f. 076-515 13 88 | info@dimensus.nl | www.dimensus.nl

Onderzoeksverantwoording

Vragenlijst

De vragenlijst bestaat uit vraagblokken (hoofdstukken) die door en met de diensten en afdelingen van de gemeente Den Haag zijn samengesteld. Veel vraagblokken worden ieder jaar of elke twee jaar herhaald. Op verzoek van de diensten en afdelingen kunnen aanvullende vragen of nieuwe vraagblokken worden toegevoegd. De vragenlijst mag niet te lang zijn om irritatie bij de respondent te voorkomen. Jaarlijks wordt de vragenlijst met de diensten en afdelingen besproken om na te gaan of deze nog voldoet. De enquête bevat ook een aantal standaard sociaal-demografische en economische profielvragen.

Steekproef, respons en weging

Voor de Inwonersenquête Sociaal Domein is uit de Basisregistratie Personen (BRP) een steekproef getrokken van 7.500 Hagenaars van 16 tot en met 85 jaar, evenredig verdeeld over de 8 stadsdelen. De steekproef bevat een oversampling van jongeren tot 30 jaar (tot een verhouding éénderde-tweederde) om ervoor te zorgen dat er in absolute zin voldoende jongeren in de respons zitten. Omdat de responsbereidheid onder jongeren in verhouding laag is, heeft de oversampling van jongeren als consequentie dat het totale responspercentage lager uitpakt dan gebruikelijk. Het steekproefbestand is verrijkt met zoveel mogelijk opvraagbare telefoonnummers.

Uiteindelijk hebben 1.267 inwoners aan het onderzoek meegewerkt, een respons van 17%. Omdat enkele respondenten de vragenlijst niet volledig ingevuld hebben worden zij uit de analyse gelaten. Uiteindelijk is de analyse uitgevoerd op 1.233 respondenten. De meeste respondenten hebben de enquête online ingevuld (66%), 3% heeft een schriftelijke vragenlijst ingevuld en 31% is telefonisch afgenomen.

Deze respons is voldoende om op gemeenteniveau uitspraken te kunnen doen en in te kunnen zoomen op of verschil aan te geven tussen groepen bewoners (bijv. naar geslacht, leeftijd, stadsdeel en opleiding). De uitkomsten zijn gewogen naar geslacht, leeftijd en stadsdeel. Bij iedere rapportage hoort een tabellenboek met alle (gewogen) uitkomsten naar deelpopulatie. De cijfers in de rapportage en het tabellenboek kunnen kleine afwijkingen vertonen als gevolg van weging en afrondingen.

Dimensus

■ Wilhelminasingel 1a | 4818 AA Breda | t. 076-515 03 04 | f. 076-515 13 88 | info@dimensus.nl | www.dimensus.nl

Representativiteit en betrouwbaarheid

Representativiteit

Om uitspraken te doen over de gehele doelpopulatie moet de netto respons qua opbouw de werkelijke doelpopulatie zoveel mogelijk benaderen. Om dit te bereiken, is bij het trekken van de bruto steekproef rekening gehouden met de verdeling van de bevolking naar stadsdeel en leeftijd. Hierbij moet worden opgemerkt dat een volledig representatieve netto respons een "illusie" is, omdat de netto responsdan op alle denkbare variabelen gelijk moet zijn aan de populatie en veel variabelen moeilijk "beïnvloedbaar of controleerbaar" zijn. Zo zullen mensen die zich betrokken voelen bij de stad en mensen die geïnteresseerd zijn in informatie eerder aan een enquête deelnemen. Omgekeerd zijn er mensen, vaak met een lagere opleiding, waar de drempel om aan een dergelijk onderzoek mee te werken, veel hoger is. De profielvragen zijn ook gebruikt om de enquête-uitkomsten te kunnen wegen op basis van een aantal sleutelvariabelen. Zo zijn de gegevens per deelenquête gewogen naar stadsdeel, leeftijd en geslacht. In de rapportage zijn uitsluitend de resultaten na weging opgenomen.

Betrouwbaarheid en nauwkeurigheidsmarges

Door middel van het bevragen van een representatieve steekproef van de bevolking is het niet alleen mogelijk uitspraken te doen over degenen die geënuquêteerd zijn, maar ook over de hele populatie waaruit die steekproef is getrokken. Hierbij geldt wel een bepaalde nauwkeurigheidsmarge. Doorgaans wordt bij het berekenen van deze marges uitgegaan van 95% betrouwbaarheid. Dit betekent dat als het onderzoek 100 maal herhaald wordt, 95 keer een waarde gevonden wordt die in het berekende interval valt (zie bijbehorende tabel op de volgende dia).

Voorbeeld: Als van 300 respondenten de helft kiest voor een bepaald antwoord (50% antwoordt bevestigend op een bepaalde vraag), dan is het nauwkeurigheidinterval in de populatie 5,6%. Dat wil zeggen dat in 95 van de 100 keer de werkelijke waarde in de populatie ligt tussen 44,4% en 55,6%. Antwoordt 90% bevestigend op een bepaalde vraag dan ligt de waarde in de populatie tussen 86,6% en 93,4%. Het nauwkeurigheidinterval is dan + of - 3,4%. In dit rapport worden de gevonden percentages na weging weergegeven en niet de daarbij horende nauwkeurigheidintervallen omdat dit het rapport onleesbaar zou maken. In de figuurtitel en de bijbehorende tabellenboeken is wel aangegeven op welk absoluut aantal respondenten het resultaat is gebaseerd. Met behulp van de navolgende tabel kunnen de bijbehorende marges worden afgelezen.

Dimensus

■ Wilhelminasingel 1a | 4818 AA Breda | t. 076-515 03 04 | f. 076-515 13 88 | info@dimensus.nl | www.dimensus.nl

Representativiteit en betrouwbaarheid

aantal respondenten = n	<u>gevonden percentage in de steekproef</u>					
	5% of 95%	10% of 90%	20% of 80%	30% of 70%	40% of 60%	50%
50	6,0	8,3	11,1	12,7	13,6	13,9
75	4,9	6,8	9,1	10,4	11,1	11,3
100	4,3	5,9	7,8	9,0	9,6	9,8
200	3,0	4,2	5,5	6,3	6,8	6,9
300	2,5	3,4	4,5	5,2	5,5	5,6
400	2,1	2,9	3,9	4,5	4,8	4,9
500	1,9	2,6	3,5	4,0	4,3	4,4
600	1,7	2,4	3,2	3,7	3,9	4,0
700	1,6	2,2	3,0	3,4	3,6	3,7
800	1,5	2,1	2,8	3,2	3,4	3,4
900	1,4	2,0	2,6	3,0	3,2	3,3
1000	1,4	1,9	2,5	2,8	3,0	3,1
1500	1,1	1,5	2,0	2,3	2,5	2,5

Nauwkeurighedsintervallen bij 95% betrouwbaarheid

De mate van nauwkeurigheid neemt af naarmate het aantal respondenten kleiner is. Een en ander is vooral van belang als de vraag slechts door een beperkt aantal respondenten is beantwoord of als de resultaten worden uitgesplitst naar een aantal variabelen, waardoor er per onderverdeling een gering aantal respondenten resteert. Als het aantal respondenten klein is zijn de antwoorden niet verder uitgesplitst naar kenmerken.

Door de opmars van het internetgebruik verandert jaarlijks de verhouding tussen telefonische enquêtes en enquêtes via internet in de respons. De ontwikkeling in deze verhouding kan van invloed zijn op de uitkomsten van het onderzoek. Dat komt enerzijds omdat de kenmerken van de respondenten verschillen: met name mannen, jongeren, werkenden en hoger opgeleiden vullen de enquête vaker via internet in, terwijl in verhouding meer vrouwen, ouderen, niet-werkenden en lager opgeleiden worden bereikt via een telefonische enquête. Een tweede mogelijk effect van de toename van internetenquêtes is dat met name beoordelingsvragen via internet minder "sociaal wenselijk" worden beantwoord dan telefonisch.

Dimensus

■ Wilhelminasingel 1a | 4818 AA Breda | t. 076-515 03 04 | f. 076-515 13 88 | info@dimensus.nl | www.dimensus.nl

	Sociaal domein		Publiekszaken		Fysiek Domein		Ruimtelijk-Economisch domein	
	Vóór weging	Na weging	Vóór weging	Na weging	Vóór weging	Na weging	Vóór weging	Na weging
Den Haag	1233	1232	1254	1252	1451	1451	1381	1379
Loosduinen	139	116	147	120	168	139	152	132
Escamp	162	280	155	283	200	329	171	314
Segbroek	164	146	175	149	196	172	163	164
Scheveningen	174	134	138	136	183	158	177	150
Centrum	174	246	151	250	180	289	208	275
Laak	158	100	165	102	163	118	176	112
Haagse Hout	140	106	171	108	192	125	190	119
Leidschenveen-Ypenburg	122	103	152	104	169	121	144	113

Vraagblokken in de onderzoeken:

* Sociaal Domein: Buurthuizen; Collectieve gezondheid burgers (GGD); Cultuurparticipatie; Gezondheid en beperkingen; Huiselijk geweld; Integratie; Jeugd/CJG; Kwaliteit van leven; Mantelzorg; Sportdeelname; Vrijwilligerswerk; Zwembaden en sporthallen

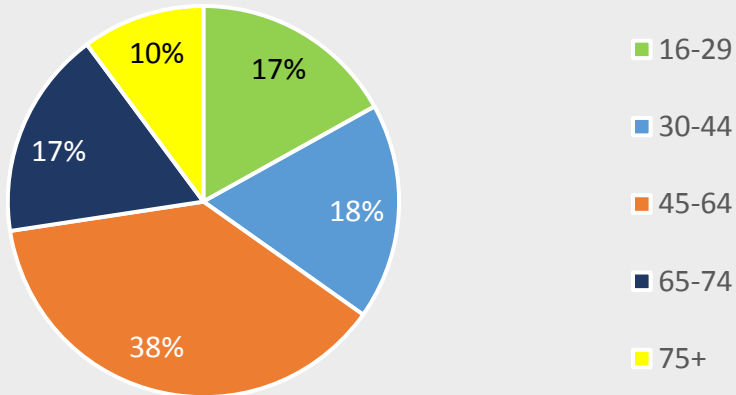
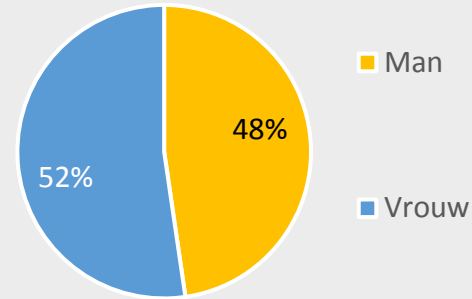
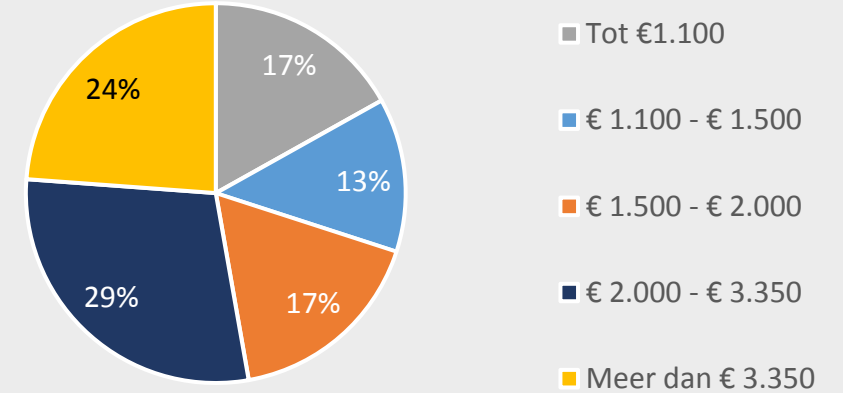
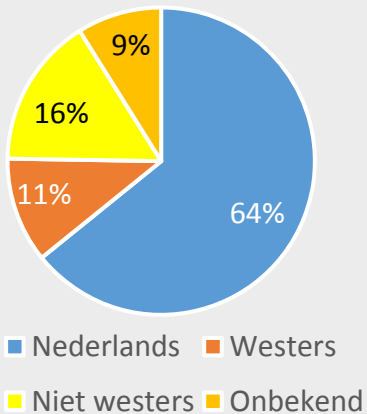
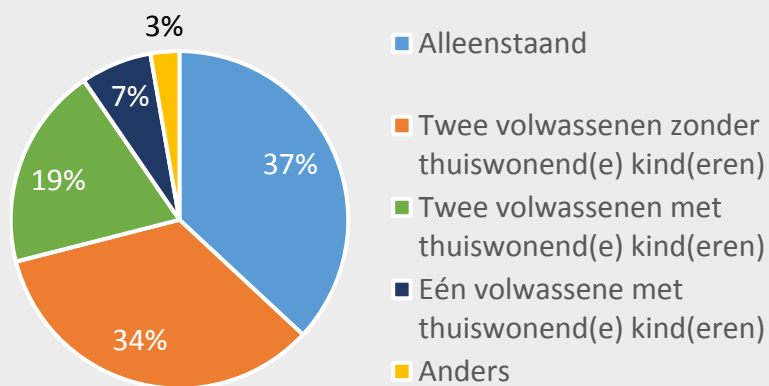
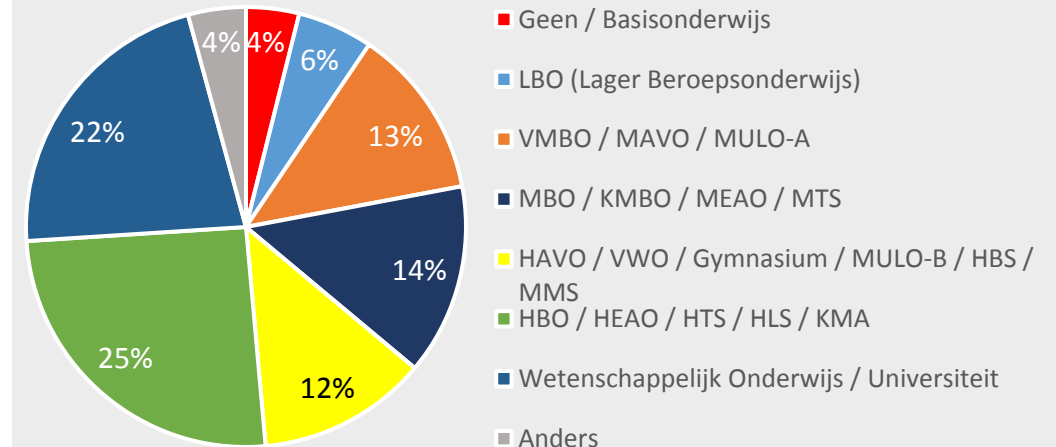
* Publiekszaken: Betrokkenheid bij bestuur; (Digitale) dienstverlening; Graffitibeleid; Financiële situatie; Stadsdeelorganisatie; De Stadskrant; Speelvoorzieningen

* Fysiek Domein: Dienstverlening op straat; Hondenbeleid; Handhaving; Openbaar Groen; Openbare verlichting; Overlast water; Schone Straat

* Ruimtelijk-Economisch Domein: Bereikbaarheid stad en wijk; Binnenstad; Economie; Vervoerswijzekeuze; Wonen

In de bovenstaande tabel is de respons (absolute aantallen) per stadsdeel weergegeven voor de vier verschillende domeinen, ongewogen en na correctie door weging. Het vraagblok "economie" is in alle vier de vraagblokken meegenomen.

Kenmerken van de respondenten: onderzoek Sociaal Domein (vóór weging)

Leeftijd van respondenten. $n=1233$

Geslacht van respondenten. $n=1233$

Netto maandinkomen van respondenten. $n=1009$

Etniciteit van respondenten. $n=1233$

Samenstelling huishoudens. $n=1159$

Opleidingsniveau van respondenten. $n=1153$

Colofon

Het onderzoek is uitgevoerd door DIMENSUS beleidsonderzoek. Dimensus is gespecialiseerd in beleidsondersteunend onderzoek voor de (gemeentelijke) overheid op het brede maatschappelijke werkterrein. Sinds 2006 voert Dimensus voor de gemeente Den Haag jaarlijks het onderzoek uit naar de mening van inwoners over een breed scala aan onderwerpen. Dimensus heeft een eigen professionele enquête-unit in huis (online, telefonisch, schriftelijk, op locatie) en verschillende wetenschappelijk opgeleide onderzoekers die ervaring hebben met maatschappelijk relevant beleidsonderzoek.

Dimensus

■ Wilhelminasingel 1a | 4818 AA Breda | t. 076-515 03 04 | f. 076-515 13 88 | info@dimensus.nl | www.dimensus.nl